od Jezka 2. flor

10/7 91

1 91 I. 14.

Quinquaginta

MEDITATIONES SACRÆ AD VERAM

pietatem excitandam & interioris hominis profectum promovendum accommodatæ.

Opera & studio.

JOHANNIS GERHARDI
SS. Theol. D. & Superintend. Heldburg.

THORUNII
Apud FRANCISCUM SCHNELBOLTZ
M. DC. XXV.

AMPLISSI-MIS, CONSULTIS-SIMIS, AC PRUDEN-TISSIMIS VIRIS, DNN.

Coss. Excoss. totiq; ordini Senatorio Inclytæ Reipubl. Halberſtadenſis, Dominis & Promotoribus ſuis omni obſervantia honorandis.

S.

Qui Theologiam Medicinæ cōferūt, & multi ſunt, & rem rectè explicare vidētur. Ut enim duplex Medicinæ finis, ſanitatem in cor-

pore humano conservare, eandemq; amissam recuperare: Ita Theologia, quoad animæ morbos, eodem modo duplicē agnoscit finem; ostendit namq; non solùm quomodo à peccatis liberemur, sed etiam quomodo in gratia conservemur. Utraque medicina tàm corporis, quàm animæ, à Deo est, dicebat Gregorius: ergò etiam in autore consentiunt. Habet Medicina certa sua principia, λόγον sc. καὶ πεῖραν, quæ ob id crura quædam ejusdem appellantur, cū quibus quod consonū, acceptat; quod dissonum, respuit: sic Theologia certum & immotum habet principium verbū Dei Pro-

pheticis

pheticis & Apostolicis scriptis comprehensum, cũ quo quod cõsentit, acceptat: quod dissentit, respuit: Alÿ progrediuntur ulterius, & ostendunt, quod omnis vera Medicina ex regeneratione, siquidem nihil potest regenerare, quod non ipsum regeneratum: ad emundationem ergò spiritus vitalis ab impuris morborum tincturis, quæ est quasi regeneratio quædam, requirũtur corpora regenerata, id est, spiritus, qui sunt corpora spiritualia propter penetrationem & tincturam: ac nihilominus sunt etiam spiritus corporei: ita quoq; verus Theologiæ finis est, spiritualis illa interioris homi-

 nis

nis regeneratio, quã ex aqua & spiritu fieri testatur veritas. Addunt etiam collationem Lapidis Philosophici cũ lapide benedicto in Ecclesia: sed quia hæc nec omnibus concessa, eis immorari nolo: sufficit instituto meo, quod ex collatione Theologiæ cum Medicina, optimâ ratione colligere possim, Theologiam esse doctrinam practicã, ac proinde minus rectè eos sentire, qui speculativam eam esse contendunt, quo in numero sunt quidam ex Scholasticis. Quamvis enim non solùm agenda, sed etiam credenda ac speranda in hac cœlesti Philosophia proponantur; id tamen non impedit,

quò

quò minus practica adhuc dicatur; nam & Medicina in quorundã θεωρία occupata est, nec tamẽ propterea Theoretica disciplina est, quia hanc ipsam θεωρίαν praxeos ratione ac in ordine ad praxin sectatur: perinde se res habet in Theologia: ut jam non addam, in illis ipsis credendis, sive in fidei articulis nõ nudã notitiam sed & assensum requiri, quem esse ex parte voluntatis actũ, idoneis argumentis confirmant illi, ad quos hæc cura pertinet. Quod si Theologia est doctrina practica, utiq; etiã finis ejus non erit nuda γνῶσις & subtilis θεωρία. sed potius praxis. Hæc si sciveritis,

beati si feceritis, dicit Salvator ad discipulos. Non in verbis, sed in factis res nostræ religionis consistunt, dicit Justinus: οὐ λέγειν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἶναι ποιεῖ χριστιανοὺς, *dicit Ign. Summa Christianæ religionis est, imitari eũ, quem colis, dicit August.* Τί ἐστι χριστιανισμός; Θεοῦ ὁμοίωσις κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀνθρώπου φύσει, *dicit Basilius. Quod si Christianæ religionis finis ac perfectio non est nuda* γνῶσις, *sed* πρᾶξις, *quàm paucos hodiè invenies verè Christianos! Multum ubiq; scientia, cõscientiæ parũ: Rectissimè quidẽ fit, quod* ὀρθοδοξία *libris, disputationibus, cõcionib9, & modis omnibus defẽditur, sed*

& vita professioni Christianæ ut respōdeat, opera danda. Si omniū mysteriorū notitiam habeā, caritatem nō habeam, nihil sum, inquit Apostolus: Quid ergò olim respondebunt, qui non omnium, sed paucorum: nō perfectam, sed tenuem saltem mysteriorum notitiam habent; & tamen ob eam superbiunt, alios contemnunt, aliis invident, vix ulla caritatis Christianæ habita ratione? Asscribam hûc locum ex egregio quodam libello: Qui vult plenè & sapidè verba Christi intelligere, oportet ut totam vitā suā studeat illi conformare. Quid prodest tibi alta de Trinitate disputare, si careas

 hu-

humilitate, unde displiceas Trinitati? Si scires tota Biblia & omnium Philosophorũ dicta, quid totũ prodesset sine caritate Dei & gratia? Vanitas vanitatum & omnia vanitas præter amare Deũ, & illi soli servire. Scientia sine timore Dei quid importat? Si scirem omnia quæ in mundo sunt, & nõ essem in caritate, quid me juvaret coram Deo? Quãto plus & melius scis, tãtò gravius inde judicaberis, nisi sanctius vixeris: noli ergò extolli de ulla vel arte vel scientia: sed potius time de data tibi notitia. Pertinet etiam hûc Erasmi locus: Quorsum attinet decertare, quot modis accipiatur peccatum, pri-

vatio duntaxat sit, an macula inhærens animæ? hoc potius agat Theologus, ut omnes horreant, oderintque peccatũ. Digladiamur sine fine, quid distingvat Patrẽ à filio; & utrumque à Spiritu S. res an relatio, & qui cõsistat, tres dici, quorum nullus sit qui alius, cum sint una essentia? quantò magis ad rẽ pertinet, hoc modis omnibus agere, ut Trinitatẽ illam, cujus majestatem scrutari fas non est, piè sancteque colamus & adoremus, illiusque concordiam ineffabilẽ nostra concordia, quoad licet, exprimamus, quò contingat aliquando & in illius ascisci cõsortium. Disputamus, qui fieri

possit,

poſſit, ut ignis, quo cruciabuntur impiorũ animæ, cũ ſit materialis, agat in rẽ incorpoream: quantò magis referebat, huc totis viribus eniti, ne quid in nobis reperiat ignis ille, quod exurat &c. Repeto autem denuò, non rem ipſam, ſed abuſũ rei taxari: rectè fit, quòd opera ac ſtudium accuratæ cognitioni articulorũ fidei impenditur: rectè fit, quod ὀρθοδοξίᾳ cõtra hæreſes defenditur; modò in illis ſumma perfectio Chriſtianæ religionis non iudicetur conſiſtere, modò etiam vitæ Chriſtianæ ac caritatis habeatur ratio. Malè vivitur, ubi de Deo nõ benè creditur: ſed viciſſim inutiliter creditur, ubi non benè vi-

vitur: vera fides nō est interius: qui non ambulant in luce, nondum sunt filÿ lucis; Christiani non sunt, qui nō Christiano dignam vitam agunt.

Vt igitur extinctæ ferè in hac frigidissima mundi senecta pietati ὑπέκκαυμα, tardis in via Domini ὁρμητήριον adderē, ac me ipsum, & alios officÿ commonerem, horis succisivis libellū hunc sacrarum meditationum conscripsi: Augustini, Bernhardi, Anshelmi, Tauleri, & aliorū in hoc genere vestigiis insistens, quorum dicta huic Enchiridio aliquoties inspergo, nusquā tamē, quod factu fuisset facilimū, autorū nomina addo, sicut nec

scri-

ſcripturæ loca annoto: Verebar n. ne legentiũ meditatio turbaretur: nõ arbitror multùm referre ſciri, an Patrum, an meis verbis aliquid exprimatur, modo quid dicatur, ſedulò attẽdatur: ſi cui placet, omnia quæ in hoc libello aptè & cõvenienter dicta, S. Patribus tribuere, mihi ea, quæ minus commodè probata, aſsignare, nõ repugno; id ſolum quæro, ut fructus inde aliquis ad Eccleſiæ filios redundet: & ſanè voti me participem ſtatuam, ſi vel uni animæ uno momento una aliqua pia & ſancta cogitatio ex hujus libelli lectione exſurgat. Si cui verba minus Ciceroniana, minùs aptè adhibita, addo etiam ſi voculæ quæ-

dam analogiæ fidei minus commodè (quod tamen non spero) occurrerint, nō statim totū abjiciat librum, neq; statim hæreseos notam mihi inurat, sed scripti genus perpendat: sacra tracto, quæ ornatum Rhetoricū non admodum desiderant: homilias scribo, nō exactas disputationes: rerum quam verborū majorem habere volui curam. Non hîc invenias spinosas quæstiones, sed ad vitam sanctam sedulas cohortationes, non hîc invenies scurriles facetias, sed spirituales interioris hominis divitias: non hîc invenies, quod subtilitate disputandi te exerceat, sed quod in humilitatis

via

via te instruat. Allegorias interdum sector, non quod omnia in allegorias transformãda cẽseam, sed quia scripti genus ad docendum ac monendum, non ad pugnandum directum, eas nõ videbatur respuere; sed quid plura hac de re addo, & quare tam multa ad muniendum me affero, cùm æquis lectoribus jã dum satisfactum sit, iniquis verò censoribus nunquam satisfieri poßit.

Vobis autem viri Amplißimi, Consultißimi ac Prudentißimi, hasce sacras meditationes inscribo atq; offero, ut publicũ aliquod observantiæ erga VV. AA. meæ extet testimonium. Nota & deprædicata omnibus

vestra in puritate religionis conservanda constātia in Reip. gubernatione singularis prudētia, erga literatos quosvis benevolentia: hæc & similia à me facilè impetrarunt, ut qualescunq; has studiorum meorum primitias, otij mei hyemalis usuram qualemcunque VV. AA. debita cum reverentiæ significatione, offerre non dubitarem, maximè cum propter a vos paternum ac maternum piæ memoriæ, quidam ex inclyto VV. AA. ordine consangvinitate ac affinitate me attingant. Accipite ergò viri præstantißimi, hilari fronte ac æquo animo chartaceum à mea tenuitate

B munu-

munusculum, recipite me in clientelam vestram, meisq; studiis, ut ante hac, ita imposterũ favere pergite. DEUM Opt. Max. supplicibus oro gemitib9, ut bona vestra Vobis velit esse perpetua, id est, ut sanctum verbi depositum, pacẽ & tranquillitatem, felix Reip. incrementum, ac omnia omninò quæ largißimè in civitatem vestrã contulit bona, clementißimè conservare, ac ad posteritatem, si qua futura est, transmittere non dedignetur. JENÆ mense Aprili Anno 1606.

VV, AA.

Observ.

M. Johannes Gerhardi
Quedlinburg.

INDEX MEDITATIONUM.

24. Me-

De.

I.
De vera peccatorum agnitione.

Sanat confeßio morbi.

SAncte DEUS, juste JUDEX, obversantur oculis & animo peccata mea: in omni die de judicio cogito, quia mors impendet omni hora: in omni die de judicio cogito, quia de omni die reddenda erit ratio in judicio. Excutio vitam meam, & ecce tota est vana aut profana. Vanæ & inutiles multæ actiones meæ, vanæ adhuc plures locutiones, vanæ insuper plurimæ cogitationes:

Nec solũ vana est vita mea, sed etiam profana & impia: nihil in ea invenio boni; si quid enim in ea videtur boni, verè bonum & perfectum non est, quia peccati originalis & corruptæ Naturæ vitiavit id contagium. Dicebat sanctus Job: Verebar omnia opera; si ita cõqueritur sanctus, quid facere debet impius? Omnes nostræ justitiæ sunt sicut pannus menstruatæ; si tales nostræ justitiæ, quales tandem erunt nostræ injustitiæ? Si omnia feceritis, dicit Salvator, quæ mandata sunt vobis, dicite servi inutiles sumus; si inutiles sumus

ſima, foramina petræ ſunt vulnera tua, in illis me abſcondam contra accuſationes omnium creaturarum. Clamant ad cœlum peccata mea, ſed fortius clamat ſanguis tuus pro peccatis meis effuſus: valida ſunt peccata ad me coram DEO accuſandum, ſed validior eſt tua paſſio ad me defendendum: injuſtiſſima vita mea potẽs eſt ad me damnandum, ſed juſtiſſima vita tua potentior ad me ſalvandum: Appello à throno juſtitiæ ad thronum miſericordiæ, nec ad judicium venire cupio, niſi ſanctiſſimo tuo inter me &

ju-

judicium tuum interposito merito.

II.

Exercitium pœnitentię ex Dominica passione.

Patientem respice Christum.

ASpice fidelis anima, dolorem in cruce patientis, vulnera pendentis, cruciatum morientis. Caput illud Angelicis tremendum spiritibus, densitate spinarum pungitur: facies pulchra prę filiis hominum sputis impiorum deformatur: oculi lucidiores sole caligāt in morte:

te: aures quæ audiunt Angelicas laudes, peccatorum insultibus & sarcasmis perstrepunt: os quod divina profert eloquia & angelos docet, felle potatur atq; aceto: pedes ad quorum scabellum adoratur, clavis affiguntur: manus quæ tetenderunt cœlos, in cruce extensæ sunt & clavis affixæ: corpus sanctissima Deitatis sedes & purissimum habitaculum verberatur & lancea perfoditur, nec remansit in eo nisi lingua, ut pro crucifigentibus oraret. Qui in cœlis regnat cum Patre, tristissimê affligitur à peccatoribus in

cru-

cruce. Deus moritur, Deus patitur, Deus ſanguinem fundit. Ex precii magnitudine periculi æſtima quantitatem: ex remedii precio morbi æſtima periculum: Magna omninò vulnera, quæ non niſi vulneribus vivificæ & vivificantis carnis potuerunt ſanari: magnus certè morbus, qui non niſi morte Medici curari potuit.

Conſidera fidelis anima flagrantiſſimam Dei iram: Deprecator erat factus poſt primi parentis lapſum æternus ipſius & unigenitus & unicè dilectus filius, nondũ tamen averſus furor ejus; inter-

tercedebat is, per quem condidit ſecula, & miſerorum cauſam in ſe recipiebat ſummus ille ſalutis noſtræ advocatus, nondum tamen averſus furor ejus: carnem ſibi induit Salvator, ut divinitatis gloria carni communicata peccatricem carnem expiaret, ut vis medica juſtitiæ perfectæ carni communicata, venenatam peccati qualitatem in noſtra carne hærentem extergeret, & carni noſtræ gratia obtingeret, nondum tamen averſus furor ejus: peccata & peccatorum merita in ſe transfert: corpus ligatur, cæditur, vulne-

neratur, configitur, crucifigitur, in ſepulcrum deponitur: ſanguis copioſè inſtar roris per omnia patientis membra profluit: ſanctiſſima anima ſupra modum contriſtatur, imò uſque ad mortem triſtis eſt; doloribus inferni ſubjicitur; derelinqui ſe à Deo clamat æternus Dei filius: tantam ſanguinei ſudoris copiam profundit, tantos angores perſentiſcit, ut Angeli conſortatione indigeat, qui Angelos omnes confortat: moritur, qui omnibus viventibus vitæ dator.

Quid

Quid fiet in arido ligno, si hoc fit in viridi? quid fiet peccatoribus, si hoc fit in justo & sancto? quomodo puniet peccata propria, qui sic sævi it in aliena? quomodo id tolerabit perpetuò in servis, quod tam atrociter punit in filio? quid passuri sunt, quos reprobat, si tanta patitur, quem unicè amat? Si Christus sine flagello non exiit, qui tamen sine peccato venit, quantis flagellis digni, qui cum peccato in mundum veniunt, in peccato vivunt, & cum peccato exeunt? Lætatur servus, dũ pro delicto ipsius tam gra-

viter dilectus dolet filius: Iram Domini accumulat servus, dũ pro lenienda & placanda patris ira tantum laborat filius. O infinitam DEI iram! ô furorem ineffabilẽ! O justitiæ rigorem inæstimabilem! Qui in unicum, dilectissimum, suæq; essentiæ participem filium sic sævit, non propter aliquod delictũ proprium, sed quia pro servulo deprecatur; quid servo faciet, qui in peccatis & offensionibus securé perseverat? Timeat servus & exhorrescat & contristetur de suis meritis, dum ob merita non sua punitur filius: Timeat ser-

ſervus, qui peccare non ceſ-
ſat, dum pro peccato ſic la-
borat filius: Timeat creatu-
ra, quæ creatorem crucifixit:
timeat ſervus, qui occidit
dominum: timeat impius &
peccator, qui pium & ſan-
ctum ſic afflixit. Audiamus
chariſſimi clamantem, audi-
amus lachrymantem: cla-
mat de cruce: Vide homo,
quæ pro te patior, ad te cla-
mo, quia pro te morior; vide
pœnas, quibus afficior, vide
clavos, quibus confodior;
non eſt dolor, ſicut quo cru-
cior: cum ſit tantus dolor
exterior, interior planctus
eſt gravior, cum te tam in-

 gra-

gratum experior. Miſerere, miſerere noſtri miſerator unice, & ſaxea noſtra corda ad te converte.

III.
De fructu veræ & ſeriæ pœnitentiæ.

Chriſtus, Reſipiſcite, clamat.

FUndamentum & principium ſanctæ vitæ eſt ſalutaris Pœnitentia. Ubi enim vera pœnitentia, ibi remiſſio peccatorum. Ubi peccatorum remiſſio, ibi gratia DEI. Ubi gratia DEI, ibi Chriſtus. Ubi Chriſtus, ibi ipſius meritum. Ubi Chriſti meritum, ibi ſatisfactio pro pecca-

catis. Ubi ſatisfactio pro peccatis, ibi juſtitia. Ubi juſtitia, ibi læta & tranquilla conſcientia. Ubi tranquillitas conſcientiæ, ibi Spiritus ſanctus. Ubi Spiritus ſanctus, ibi tota ſacroſancta Trinitas. Ubi ſancta Trinitas, ibi vita æterna. Ergò ubi vera pœnitentia, ibi vita æterna. Ubi vera pœnitentia non eſt, ibi nec peccatorum remiſſio, nec DEI gratia, nec Chriſtus, non ipſius meritum, nec pro peccatis ſatisfactio, nec juſtitia, nec tranquilla conſcientia, nec Spiritus ſanctus, nec ſancta Trinitas, nec vita æterna.

Quid ergò pœnitentiam
noſtram differimus? cur in
craſtinum eam reijcimus?
nec dies craſtinus, nec vera
pœnitentia in noſtrarum vi-
rium ſunt potentia. Neque
ſolùm de die craſtino, ſed e-
tiam de hodierno reddenda
eſt aliquando ratio in judi-
cio. Non tàm certus dies cra-
ſtinus, quàm certus eſt im-
pœnitentibus interitus. Pro-
miſit Deus pœnitenti veni-
am, ſed diem non promiſit
craſtinum. Non habet locum
Chriſti ſatisfactio, niſi in
corde verè contrito. Pecca-
ta noſtra dividunt inter De-
um & nos, teſtatur Eſaias

Pro-

Propheta: Per pænitentiam autem ad ipſum revertimur. Agnoſce & dole ob peccati tui reatū, ſic DEUM in Chriſto tibi ſenties placatum. Deleo iniquitates tuas dicit Dominus: Ergò peccata noſtra conſcripta erant in cœleſti curia. Averte faciem tuam à peccatis meis, petit Propheta? Ergò ponit DEUS iniquitates noſtras in conſpectu ſuo. Convertere ad nos DEUS, orat Moſes: Ergò peccata dividunt nos a DEO. Peccata noſtra reſponderūt nobis, conqueritur Eſaias: Ergò accuſant nos coram tribunali divinæ juſtitiæ. A

peccatis meis munda me, orat David: Ergò peccatum turpissima foeditas coram Deo. Sana animam meam, quia peccavi tibi, orat idem: Ergò peccatum est animæ morbus. Quicunq; peccaverit mihi, delebo eum de libro meo, dicit Dominus: Ergo propter peccata ex libro vitæ delemur. Ne projicias me à facie tua, orat Psaltes: Ergò propter peccata à Deo projicimur. Spiritum sanctū tuum ne auferas à me: Ergò peccatis ex templo cordis Spiritus sanctus ejicitur, sicut fumo apes & foetore columbæ fugantur. Redde mi-

mihi lætitiam ſalutaris tui: ergò peccata animum angunt atq; cordis ſuccum exhauriunt. Terra infecta eſt ab habitatoribus ſuis, qui tranſgreſſi ſunt legem, clamat Eſaias: Ergò peccatum eſt contagioſum quoddam venenum. De profundis clamavi ad te DOMINE, ait Pſaltes: Ergò peccatis ad infernum deprimimur. Olim eramus mortui in peccatis, dicit Apoſtolus: Ergò peccatum eſt ſpiritualis mors animæ. Per peccatum mortale homo amittit DEUM, DEus eſt infinitum & incomprehenſibile bonum; DEUM

ergò amittere est infinitum & incomprehensibile malum. Sicut Deus summum bonum, ita peccatũ est summum malum: pœnæ & calamitates non sunt vera mala, quia ex illis multa eliciuntur bona: quin imò quod & bona sint inde patet, quia sunt à summo bono scilicet Deo; à quo non potest procedere nisi bonum; fuerunt in summo bono scilicet Christo, summum autẽ bonum non est particeps veri mali; ducunt etiam ad summum bonum scilicet vitam æternam: per passionem Chri-

Christus intravit in suã gloriam, per tribulationes Christiani ingrediuntur vitam æternam. Summũ ergò malum peccatum est, quia abstrahit à summo bono: quãtum appropinquas DEO, tantùm recedis à peccato; quãtùm appropinquas peccato, tantùm recedis à DEO. Quàm salutaris ergò pœnitẽtia, quæ à peccato nos abstrahit, & ad DEUM nos reducit. Verè tam magnum est peccatum, quam magnus is qui peccato offenditur, eum verò cœlum & terra nõ capiunt. Vicissim verò tam magna est pœnitentia, quam

ma-

magnus is, ad quem per pœnitentiam redimus. Accusat peccatorem conscientia quã polluit, creator quem offendit, culpa quâ transgressus est, creatura quâ abusus est, Diabolus cujus impulsum secutus est: quàm salutaris pœnitentia, quæ à tantis accusationibus liberat!

Properemus ergò, properemus ad tam salutarẽ tanti morbi medicinam! in morte si agas pœnitentiam, non relinquis peccata, sed peccata te relinquunt: vix invenies quenquam veram pœnitentiam egisse in morte, nisi unicum latronem in cruce.

Qua-

Quatuordecim annis ſervivi tibi, dicebat Jacobus Labano, tempus eſt, ut proſpiciam domui meæ: & tu ſi tot annis huic mundo & vitæ ſerviviſti, an non æquum ut animæ incipias providere? ſingulis diebus caro noſtra cumulat delicta, ſingulis ergò diebus ſpiritus per pœnitentiam eadem lavet. Mortuus eſt Chriſtus, ut moreretur in nobis peccatum, & nos volumus ut vivat & regnet in cordibus noſtris id, cui ut vitam auferret, ipſe filius Dei mortuus eſt.

Chriſtus non intrat in cor hominis per gratiam, niſi Johan-

hannes Baptiſta viam ei paret per pœnitentiam? Non effundit Deus miſericordiæ oleum, niſi in vas probè cõtritum. Dominus mortificat prius per contritionem, ut poſtea vivificet per ſpiritus conſolationem: prius in infernum ducit per ſeriũ dolorem: ut ex inferno reducat per gratiæ ſaporem. Audiit Helias prius ſpiritum grandem & fortem, ſubvertentem montes, & conterẽtem petras, & poſt ſpiritum commotionem, & poſt commotionem ignem: tandem verò ſubſecutus tenuis & tranquillæ auræ ſibilus: ita quo-

quoq; guſtum amoris divini præcedit terror, conſolationem præcedit triſticia. Non alligat DEus vulnera tua, niſi prius illa agnoſcas & deplores: non tegit DEus, niſi prius detegas: non ignoſcit, niſi prius agnoſcas: non juſtificat, niſi prius teipſum damnes: non cõſolatur, niſi prius in te deſperes. Hanc veram pœnitentiam efficiat in nobis DEus per Spiritum ſuum.

IV.
Meditatio de nomine JESU.

Nomine quid JESU ſvavius eſſe poteſt?

O

O Bone Jesu, ſis etiam mihi Jesus, propter ſanctũ tuum nomen miſerere mei: condemnat me vita mea, ſed nomen Jesu ſalvabit me. Propter hoc nomen tuum, fac mihi ſecundum nomen tuum: cumq; verus & magnus ſis Salvator, utique etiam veros & magnos reſpicis peccatores: miſerere mei bone Jesu in tempore miſerẽdi, ne damnes me in tempore judicandi. Si me intra miſericordiæ gremium receperis, non eris propter me anguſtior; ſi mihi micas bonitatis tuæ diſtribueris, non eris propterea indigentior;

mi-

mihi natus es, mihi circumciſus, mihi etiam JESUS es. Quam hoc nomen ſvave & delectabile! quid enim JESUS, niſi Salvator? quid autem ſalvatis incommodi accidere poſſit? quid ultra ſalutem adhuc aut petere, aut expectare poſſumus? Accipe me Domine JESU intra filiorum tuorum numerum, ut unâ cum illis ſanctum & ſalvificum nomẽ tuum laudare poſſim. Si mihi integritatẽ meam ademi, nunquid tibi miſericordiam tuam peremi? Si me perdere & damnare miſer ego potui, nunquid propterea miſericors

tu salvare me nō possis? Noli Domine sic attēdere ad peccata mea, ut obliviscaris misericordiæ tuæ; noli sic expendere & pensitare delicta mea, ut præpōderent merito tuo. Noli sic attendere ad malum meum, ut propterea obliviscaris boni tui. Ne memineris iræ adversus reum, sed memor esto miserationis adversus miserum. Qui dedisti mihi animū, ut te desiderare potuerim, num desiderio meo te subtrahes? qui meam indignitatem & justam damnationem mihi ostendisti, num meritum tuum & vitæ æternæ pro mis-

missionem à me abscondes? Corã cœlesti tribunali causa mea agenda sed solatur me, quod in cœlesti curia Salvatoris nomen tibi assignatũ, quia de cœlo nomen istud per Angelum delatum. O misericordissime Jesu, cui eris Jesus, si miseris peccatoribus gratiam & salutem quærentibus non eris Jesus? Qui suæ justitiæ suæq; confidunt sanctitati, illi in se quærunt salutem: ego aute, quia in me nihil æternâ vitâ dignum invenio, ad te Salvatorem confugio. Damnatum salva, peccatoris miserere, injustum justifica, ac-

cuſatum abſolve. Tu Domine veritas es, nomen tuum ſanctum & verum. Sit igitur in me quoque nomen tuum verum, ſis etiam mihi JESUS & Salvator.

Sis mihi JESUS in vita præſente, ſis mihi JESUS in morte, ſis mihi JESUS in extremo judicio, ſis mihi JESUS in æterna vita: Utiq; eris bone JESU, quia ut ipſe invariabilis es in eſſentia, ita invariabilis in miſericordia: non mutabitur tibi nomen tuū Domine JESU propter me unicum miſerum peccatorē, quinimò etiam mihi eris Salvator, venientem enim

non

non ejicis foras: qui dedisti, ut venire voluerim, dabis etiã ut veniẽs recipiar, verba enim tua veritas & vita.

Damnet me peccati originalis propagatio, tu tamẽ mihi Jesus es: damnet me conceptio mea in peccatis facta; tu tamen mihi Jesus; damnet me formatio mea in peccatis & sub maledictione facta, tu tamen Salvator meus es: damnet me corrupta nativitas mea, tu tamen salus mea? damnent me juventutis meæ peccata, tu tamen Jesus meus: damnet me totius vitæ peccatis gravissimis maculatæ

 trans-

transactio, tu tamen JESUS meus manes: damnet me mors pro peccatis & culpis variis mihi infligenda, tu tamen Salvator meus: damnet me districtissima extremi judicii sententia, tu tamen JESUS meus.

In me peccatum, reprobatio, damnatio: in tuo nomine justitia, electio, salus: sed in nomen tuum baptizatus sum, in nomen tuum credo, in tuo nomine moriar, in tuo nomine resurgam, in tuo nomine coram judicio comparebo. Omnia in hoc nomine nobis parata & instar thesauri cõclusa: tan-

tùm

tùm de bonis illis decedit, quantũ diffidentiâ meâ detraho; quod à me ut abesse jubeas, per illud ipsum nomen precor, ô bone Jesu, ne mea culpa & incredulitate damner, quem pretioso tuo merito & salvifico nomine tuo servatum cupis.

V.

Exercitium fidei ex amore Christi in agone mortis.

Mihi JESU gratia quæstus.

VIde Domine Jesu, quàm injurius sim in passionẽ tuam. Cor meum angitur, & contristatur anima mea

valdè, quia non adſunt opera mea, neque præſtò ſunt quædam merita, cum tamen tua paſſio mea ſit actio: tua opera ſint mea merita: Injurius ſum in tuam paſſionē, quia cùm illa ſit ſufficientiſſima, ſupplementum operū meorum anxius adhuc quæro. Quod ſi juſtitiam in me invenirem, juſtitia tua nihil mihi prodeſſet, vel certè eā tantopere non deſiderarem; ſi opera legis requiro, ex lege damnabor. Scio autem quod jam non amplius ſim ſub lege, ſed ſub gratia. Perditè vixi, peccavi ſancte Pater in cœlum, nec ſum di-

gnus

gnus vocari filius tuus, non tamen renues me appellare ſervum. Ne quæſo denegetur mihi ſanctiſſimus tuæ paſſionis fructus: non ſterileſcat tuus ſangvis, quin fructum in liberanda anima mea proferat. Semper vixerunt in carne peccata mea, tandem quæſo mecum moriantur: Semper huc uſque dominata eſt mihi caro mea, tandem triumphet ſpiritus: Exterior homo putredini & vermibus ſubjiciatur, ut ad gloriam emergat interior. Semper huc uſque obſecutus ſum Dæmonis ſuggeſtionibus, tandem quæſo con-

teratur ſub meis pedibus. Præſtò eſt Satanas, & accuſat me, ſed in me non habet quicquã : terret me mortis ſpecies , ſed mors finis erit meorũ peccatorũ , & initiũ ſanctæ vitæ : Jam demum perfectè tibi placere potero Deus meus : Jam demum in bonitate & virtute confirmabor. Terret me peccatis meis, ſed accuſet eum , qui ſuſcepit infirmitates meas, quem propter peccata mea percuſſit Dominus: debitum meum magnum valdè, neq; perſolvere quicquam de eo potero ; ſed in ſponſoris divitiis & benignitate confi-

do

do; liberet me, qui ſponſionem fecit pro me: perſolvat pro me, qui debitum meum recepit in ſe; Peccavi Domine, & peccata mea multa & magna nimis; nolim tamen atrociſſimum illud peccatum committere, ut mendacii te arguam, qui verbis & operibus & juramento teſtaris ſatis factum eſſe pro iniquitatibus meis; peccata mea non metuo, quia tu juſtitia mea; ignorantiam meam non metuo, quia tu ſapientia mea: mortem non metuo, quia tu vita mea; errores nō metuo, quia tu veritas mea: corruptionem nō

 metuo,

metuo, quia tu resurrectio mea; dolores mortis non timeo, quia tu gaudium meum; Judicii severitatem non metuo, quia tu justitia mea. Instilletur exarescenti animæ meæ ros tuæ gratiæ & consolationis vivificæ. Exarescit spiritus meus, sed brevi in te exultabit; langvet & flaccida est caro mea, sed propediem germinabit; Corruptionem subire cogor, sed ex corruptione liberabis me, qui ex omnibus malis liberasti. Creasti me, quomodo figmentum manuum tuarum dissolvi poterit: Redemisti me ab omnibus hostibus,

bus, quomodo unica mors prædominari poterit? Corpus & ſangvinem & omnia tua, imò teipſum impendiſti pro ſalute mea, quomodo mors detinebit ea, quæ tàm pretioſo λύτρῳ ſunt redempta? Juſtitia es Domine Jeſu, non prævalebunt tibi peccata mea: Vita es & reſurrectio, non prævalebit tibi mors mea. Deus es, non prævalebit tibi Satanas. Dediſti mihi arrham Spiritus tui, iſthac glorior, iſthac triumpho, & firmiſſimè credo, nullatenus dubitans, quod ad nuptias Agni introire mihi concedetur: tu veſtis

mea

mea nuptialis, ſponſe cariſſime, quem in baptiſmate indui: tu operies meam nuditatem, neque huic pretioſæ & pulcerrimæ veſti ſupplementum juſtitiæ meæ aſſuam: quid hominis juſtitia niſi pannus mẽſtruatæ? quomodo ergò abominabilem iſtum pannum pretioſiſſimæ juſtitiæ veſti aſſuere auderem? In hac veſte apparebo coram facie tua in Judicio tuo, quãdo judicabis orbem terrarum in juſtitia & æquitate: In hac veſte apparebo coram facie tua in cœleſti regno: hæc veſtis teget meam confuſionem & impro-

properium meum, ne in æternũ recordetur ejus quisquam amplius. Ibi apparebo gloriosus & sanctus in facie tua; & hæc caro mea, hoc corpus meum beatissima induetur gloria; gloriâ autem perenni & æternis seculis nunquã intermoriturâ. Veni Domine Iesu, & qui te amat, dicat veni.

VI.

Consolatio pœnitentis ex passione Christi, ex Anshelmo potissimum.

Crux Christi nostra corona est.

OMnis piorum gloria est in Dominicæ passionis igno-

ignominia. Omnis piorum requies eſt in vulneribus Salvatoris noſtri. Vita noſtra in ipſius morte, gloria noſtra in ipſius exaltatione. Quam magna eſt miſericordia tua cœleſtis pater, omnipotens Deus; potui per me te offendere, ſed non potui per me te mihi placare; tu igitur in Chriſto me reconcilias tibi ipſi. Vide ergo ſancte Deus, carnis ſacramentum, & carnis meæ remitte reatum. Reſpice quod bonus perpeſſus eſt filius, & obliviſcere quod malus operatus eſt ſervus. Caro mea te laceſſivit ad iram, caro Chriſti te infle-

flectat, precor, ad misericordiam. Magnũ est, quod mea meretur iniquitas, sed longè majus, quod Redemptoris mei promerita est pietas; magna est mea injustitia, sed multò major Redemtoris mei justitia. Quantò enim DEUS superior homine, tantò mea malitia est inferior ipsius bonitate, ut qualitate, ita etiam quantitate. Totum quod sum, tuum est cõditione, fac ut sit etiam totum tuum dilectione. Qui me facis petere, fac & accipere; das mihi quærere, da etiam invenire: doces pulsare, aperi ergò mihi pulsanti.

A te habeo desiderare, à te habeam impetrare; à te habeo velle, à te habeam perficere. Sancte Deus, juste Judex, si peccata mea celantur, sunt insanabilia; si videntur, sunt detestabilia; urunt me dolore, sed magis terrent timore. Ne contineas, precor, tàm veram misericordiam, ubi tàm veram agnoscis miseriam. Magnum hîc peccatum invenis, major adhuc sit & uberior tua gratia. Sãcte Pater, ne quæso effundas super me iram tuam, cum propter peccata mea filium tuum percusseris.

Sancte Jesu, libera me ab

ira

ira divina, qui in te ſuſtuliſti eam propter me in crucem. Sancte Spiritus protege me tuâ conſolatione contra irã Dei, qui in Evangelio miſericordiam pœnitentibus & contritis annunciaſti.

Sancte Deus, juſte Judex, non invenio locum in quem confugere poſſim à facie iræ tuæ. Si in cœlum aſcendero, illic præſens es; ſi in infernum deſcendero, ecce tu ades: ſi aſſumam alas auroræ, & habitem in noviſſimo maris, etiam illic manus tua deducet me, & apprehendet me dextera tua: ad Chriſtũ igitur fugiam, & in illius vul-

vulneribus me abſcondam. O miſericors DEUS, reſpice corpus filii tui vulneribus omni ex parte ſauciatum, & vulnera peccatorum meorũ ne reſpexeris: ſangvis filii tui lavet me ab omnibus peccati maculis: audi preces ipſius ardentiſſimas pro ſalute electorum tibi oblatas:

Sancte DEUS, juſte Judex: terret me vita mea, namque diligenter diſcuſſa, tota aut peccatum aut ſterilitas apparet: & ſi quid fructus in ea videtur, ſic eſt aut ſimulatum, aut imperfectum, aut aliquo modo corruptum, ut poſſit aut non placere, aut etiam

etiam displicere oculis tuis. Certè tota mea vita aut in peccato est & damnabilis, aut infructuosa & contemtibilis: sed quid separo infructuosam à damnabili? utique si est infructuosa, est damnabilis: omnis enim arbor, quæ non facit fructũ bonum, in ignem projicietur: non solùm illa arbor igni traditur, quæ malos, sed etiam quæ nullos profert fructus. Terrent me hœdi ad sinistram judicis constituti, non quia aliquid mali fecerunt, sed quia nihil boni egerunt: esurientibus non dederunt cibum, nec sitienti-

bus potum. O ergò lignum aridum & inutile, & æternis ignibus dignum! Quid re-
ſpondebis in illa die, cum exigetur à te uſq; ad ictum oculi omne tempus vivendi tibi impenſum, qualiter à te fuerit expenſum? non peri-
bit capillus de capite, neque momentum de tempore. O anguſtiæ! hinc erunt pecca-
ta accuſantia, inde terrens juſtitia; ſubtus patens hor-
rendum chaos inferni, deſu-
per iratus judex; intus con-
ſcientia urens, foris mundus ardens. Vix juſtus ſalvabi-
tur; peccator ſic deprehen-
ſus in quam partem ſe con-
ver-

vertet? latere erit impoſſibile, apparere intolerabile.

Unde ergò animæ meæ ſalus? unde conſilium? Quis eſt, qui dicitur magni conſilii Angelus? Ipſe eſt Jesus, idem eſt Judex, inter cujus manus tremo. Reſpira ô anima, ne deſperes. Spera in eo, quem times, confuge ad eũ à quo fugiſti. Jesu Chriſte propter hoc nomen tuum, fac mihi ſecundum nomen tuum, reſpice me miſerum invocantem nomen tuum. Si me admiſeris intra latiſſimum miſericordiæ tuæ ſinum, non erit propter me anguſtior. Verum eſt ô Do-

mine, conſcientia mea meruit damnationem, & pœnitentia mea non ſufficit, ad ſatisfactionem, ſed certum eſt, quod miſericordia tua ſuperat omnem offenſionē. In te Domine confido, non confundar in æternum.

VII.
De fructu paſsionis Dominicæ.

Mea ſpes eſt Paſsio CHRISTI.

QUoties de paſſione Domini cogito, toties de amore Dei & peccatorū meorū venia, magna omninò præſumo. Inclinat caput ad oſculandum, brachia diſtendit ad amplexandum, ma-

nus

nus aperit ad elargiendum, latus aperit ad cor amore ardens aſpiciendum: exaltatur de terra, ut omnes trahat ad ſeipſum: vulnera ejus ſunt dolore livida, amore fulgida: ideò per aperturam vulneris intrare debemus ad ſecretũ cordis: Prorſus copioſa apud eum redemtio, quia non gutta aliqua ſed unda ſangvinis largiter per quinque partes corporis emanavit: ſicut uva in torcular conjecta onere ſuperimpoſito frangitur, ac undique liquorem effundit; ita caro Chriſti pondere iræ divinæ & gravitate peccatorum

 preſſa

pressa liquorem sangvinis undiquaq; diffundit. Cùm Abraham filium suum in sacrificium offerre vellet, dicebat Dominus: nunc verè cognovi, quod me diligas: tū quoq; immensam æterni Patris dilectionem agnosce, quod filium suum unigenitum pro nobis in mortem tradere voluerit; dilecti sumus, cum adhuc inimici essemus, an nostri obliviscetur, cùm per mortē filij jam reconciliati simus? an in oblivione coram ipso esse poterit tàm preciosus filij sui sangvis, cùm etiam lachrymas & gressus piorū homi-

num

num numeret?an Christus eorum in sua vita oblivisci poterit, pro quibus mortem sustinere voluit? an oblivisci eorum poterit in gloria, pro quibus tanta sustinuit tormenta? Considera fidelis anima multiplicem passionis DOMINI fructum. Christus pro nobis sangvineum sudorem fudit, ne frigidissimus in mortis agone sudor nos opprimeret: luctari voluit cum morte, ne in agone mortis deficeremus: anxietatem gravissimam & tristitiam usque ad mortem sustinere voluit, ut æternæ lætitiæ in cœlis participes red-

deremur. Osculo, quod amicitiæ & benevolentiæ signũ, prodi voluit, ut peccatum, quo Satan primos parentes sub specie singularis benevolentiæ prodidit, extingveretur: à Judæis capi & ligari voluit, ut nos peccati vinculis ligatos, & in æternam damnationem conjiciendos, solveret: in horto fieri voluit passionis initium, ut expiaret peccatum, quod in horto paradisi habuerat principium: ab Angelo confortari voluit, ut Angelorũ nos redderet in cœlis socios: à propriis deseritur discipulis, ut nos turpi defectione à Deo

avul-

avulſos ſibi agglutinaret: coram concilio à falſis teſtibus eſt accuſatus, ne nos à Satana per legem DEI accuſaremur: condemnatus eſt in terris, ut nos abſolveremur in cœlis: pro peccatis tacuit, qui peccata non fecit, ne propter peccata noſtra in judicium DEI adducta obmuteſcere cogeremur; Alapis cædi voluit, ut nos à conſcientiæ & Satanæ ſtimulis abſolveremur; illudi ſibi paſſus eſt, ut nos inſultori Satanæ illudere poſſemus; facies ipſius tegitur, ut à nobis removeret velum peccati, quod in nobis aſpe-

ctum Dei impedit, & da-
mnabilem ignorantiam in-
ducit; veſtibus exui voluit,
ut innocẽtiæ veſtis per pec-
catum amiſſa nobis reſtitu-
eretur; ſpinis compunctus
eſt, ut cordis noſtri compũ-
ctiones ſanaret; crucis pon-
dus portavit, ut onus æter-
næ pœnæ à nobis ſubmove-
ret; à Deo ſe derelictum cla-
mavit, ut æternam Dei co-
habitationẽ nobis pararet;
ſitivit in cruce, ut rorem di-
vinæ gratiæ nobis promere-
retur, ac ne æternâ ſiti perire
cogeremur: æſtu iræ divinæ
torreri voluit, ut infernalem
ignem à nobis tolleret; judi-

catus

catus eſt, ut à DEI judicio nos liberaret: reus peractus eſt, ut nos reos abſolveret: iniquis manibus cæſus eſt, ut Diaboli verbera à nobis tolleret: præ dolore clamavit, ut ab æternis ululatibus nos ſervaret: lachrymas profudit, ut noſtras abſtergeret lachrymas; mortuus eſt, ut nos viveremus; dolores inferni perſenſit, ut nunquam illos ſentiremus: humiliatus eſt, ut noſtro tumori medicina afferretur: coronâ ſpineâ coronat⁹ eſt, ut cœleſtẽ coronã nobis promereretur: ab omnibus paſſus eſt, ut omnibus ſalutem præſtaret:

cali-

caligaverunt ejus oculi in morte: ut nos in luce cœleſtis viveremus gloriæ: audivit ignominias & contumelias, ut in cœlis audiremus jubilationes Angelicas: Ne igitur deſperes fidelis anima, infinitum bonum per peccata tua eſt offenſum, ſed infinitum perſolutum eſt precium: judicanda es propter peccata tua, ſed DEI filius pro totius mundi peccatis, quæ in ſe receperat, jam judicatus eſt: punienda ſunt peccata tua, ſed DEUS ea jam punivit in filio ſuo: magna ſunt peccatorum tuorum vulnera, ſed precio-

ſum

ſum eſt ſangvinis CHRISTI balſamum: maledictum te pronunciat Moſes, quia non ſervaſti omnia, quæ ſcripta ſunt in libro legis, ſed Chriſtus pro te factus eſt maledictum: ſcriptum eſt contra te in cœleſti curia chirographum, ſed illud Chriſti ſangvine eſt deletum. Tua ergò paſſio, ô pie Chriſte, ultimũ meum refugium.

VIII.

De certitudine ſalutis noſtræ.

Bona ſpes confundere neſcit.

QVid turbaris anima mea, quid de miſericordia

DEI

Dei adhuc dubitas? Memẽto creatoris tui; Quis creavit te ſine te; quis formavit corpus tuum in occulto, quando formatum corporis tui habitaculum in inferioribus terræ; Qui igitur curam tui ſuſcepit, cum nondum eſſes, nonne & is curã tui ageret, poſtquam ad imaginem ſuam te condidit? Creatura Dei ſum, ad creatorem me converto; Quod ſi Natura mea infecta eſt à Diabolo, ſi ſauciata & vulnerata eſt à latronibus, ſcilicet peccatis, vivit tamen adhuc creator meus: qui me potuit facere, ille poterit

etiam

etiam reficere; qui me creavit ſine ullo malo, poterit à me tollere omne malũ, quod Diaboli ſuggeſtione, Adami prævaricatione, propriâ etiam meâ actione ad me ingreſſum pervaſit omnem ſubſtantiam meam; poterit igitur creator meus me reficere, modò etiam velit. Utiq; vult, quis enim opus ſuum odio habet; nonne coram eo ſumus, ſicut lutũ in manibus figuli; quod ſi me odio haberet, ex nihilo utiq; non creaſſet; ipſe Salvator eſt omnium, maximè verò credentiũ. Mirabiliter me creavit, mirabilius tamen redemit,

mit. Nunquam illuxit clarius, quod nos dilexit Dominus, quam in ipſius paſſione & vulneribus. Verè diligitur, propter quem unigenitus ex ſinu patris mittitur. Quod ſi ſalutem meam non deſiderares Domine Jesu, quare de cœlo deſcenderes? ſed deſcendiſti in terram, in mortem, in crucem. Ut ſervum redimeret Deus, filio non pepercit. Verè igitur magno amore genus humanũ complectitur, qui propter generis humani redemtionem filium ſuum tradidit affligendum, occidendum, crucifigendum. Carum omninò & verè

verè magnum precium, quo redemti ſumus: cara igitur & magna redemtoris miſericordia. Videri alicui poſſet, quod Deus æquè magno amore electos ſuos filios diligat, quo filium unigenitũ: cui enim aliquid impendimus, illud carius eſt eo, quod impendimus. Ut adoptivos haberet filios, naturali & coeſſentiali filio non pepercit. Quid ergò magnũ eſt, quod in domo cœleſti manſiones nobis paraverit, cum filium ſuũ dederit, in quo eſt tota plenitudo divinitatis. Certè ubi divinitatis plenitudo, ibi quoq; plenitudo æternæ vi-

tæ & gloriæ: Quod ſi in Chriſto dedit plenitudinem æternæ vitæ, quomodo parvulam ejus particulam denegabit? Verè magno amore nos adoptivos filios cœleſtis pater amplectitur, propter quos unigenitum filium tradidit. Verè magno amore filius nos complectitur, qui propter nos ſeipſum tradidit: ut divites nos faceret, extremam toleravit pauperiem, non n. habuit, ubi caput reclinaret ſuum; ut nos Dei filios faceret, ipſe homo naſcitur, neque peracto ſemel redemtionis opere inpoſterum nos negligit, ſed

adhuc

adhuc in dextera majeſtatis divinæ conſtitutus interpellat pro nobis. Quid ad ſalútem neceſſarium mihi non impetrabit, cum ad ſalutem mihi promerendam ſeipſum impertiverit? Quid pater denegabit filio, qui obediens ei factus uſq; ad mortem, mortem autem crucis? Quid pater denegabit filio, qui λύτρον à filio præſtitum jam antè acceptavit? Accuſent me peccata mea, in hoc interceſſore confido; major eſt qui excuſat, quàm qui accuſat. Terreat me imbecillitas mea, in ipſius virtute glorior, Accuſet me Satanas,

 modò

modò excuſet me hic mediator; Accuſet me cœlum & terra, & iniquitatis meæ reũ me peragant, ſufficit mihi, quod pro me cœli & terræ creator, & ipſa Juſtitia deprecatur. Sufficit mihi ad meritum ſcire quod nõ ſufficiat meritum; ſufficiat mihi, eum habere proprium, cui ſoli peccavi, quicquid ille non imputare decreverit, ſic erit quaſi non fuerit. Neque me movet, quod peccata mea & gravia, & varia, & ſæpius iterata: niſi enim peccatis onerarer, juſtitiam illius non deſiderarem: niſi morbum haberem, Medici opem

opem non implorarem. Ipſe Medicus eſt, ipſe Salvator, ipſe Juſtitia eſt, ſeipſum negare non poteſt: ego ægrotus, ego damnatus, ego peccator, meipſum negare non poſſum. Miſerere mei ô Medice, ô Salvator, ô Juſtitia, Amen.

IX.

De amando ſolo Deo.

DOMINO jungaris amore.

ERige te fidelis anima, & ama illud ſummum bonum, in quo omnia bona, ſine quo nullum aliud verũ bonum. Nulla creatura voluntatem noſtram exatiare poteſt,

poteſt, quia nulla creatura perfectum bonum obtinet, ſed tantùm participatum. Rivulus quidam boni à divinitate ad eam traducitur, ſed fons in Deo ſemper manet; quare ergò fonte relicto rivulos conſectari velimus? omne bonum in creaturis eſt imago quædã perfecti illius boni, quod in Deo, imò quod ipſe Deus eſt: quare ergò arrepta imagine ipſam rem deſerere velimus? Columba ex arca Nohæ emiſſa non poterat in aquarum volubilitate invenire, ubi requieſceret pes ejus: ita anima noſtra in omnium

mnium rerum ſublunarium numero non poteſt quicquã invenire, quod deſiderium ejus plenè impleat propter ſummam earum inconſtantiam & fragilitatem. Annon ſibiipſi injuriam facit, qu infra dignitatem ſuam aliquid amat! jam verò anima noſtra omnibus creaturis nobilior, quia Dei paſſione & morte redempta? quare ergò creaturas amare velit? Annon id majeſtati, in quã evexit illam Deus, contrarium? Quicquid amamus, id vel propter potentiam, vel propter ſapientiam, vel propter pulchritudinem ã-

 ma-

mamus: quid verò DEO potentius, quid DEO ſapientius? quid DEO pulcrius? omnis Regum mundanorum potentia ab eo & ſub eo: omnis hominum ſapientia ad divinam collata, ſtultitia eſt: omnis creaturarum pulcritudo ad divinam collata, deformitas eſt. Si potentiſſimus Rex quiſpiam cum tenuis ſortis ac conditionis virgine per internuncios de conjugio ageret, annon ſtolidè ageret illa virgo, ſi prætermiſſo Rege potentiſſimo, e-genis velit adhærere internunciis & Regis miniſtris? Sic DEUS per omnem illam crea-

creaturarum, pulchritudinem nos ad ſe vocare, ad ſui amorem excitare voluit; quare ergò anima noſtra, quam ſponſus Chriſtus expetit, creaturis velut internunciis hujus ſpiritualis cõjugii adheret? Ipſæ Creaturæ clamant, quare nobis adhæreſcitis? quare in nobis finem deſiderii veſtri ponitis? non poſſumus appetitũ veſtrum exatiare, ad utriusque noſtûm creatorem accedite; à creaturis nullus amor reciprocus ſperandus, à creaturis etiam nullus amor erga nos cœpit: ſed Deus, qui eſt ipſa caritas, a-

mantem ſe non poteſt non
amare, quin imò amore ſuo
omnia deſideria noſtra &
omnem amorem noſtrum
prævenit , quantùm ergò
diligẽdus, qui prior tantùm
nos dilexit: Dilexit nos, cum
nondum eſſemus: nam dile-
ctionis divinæ eſt , quòd in
hunc mundum nati ſumus:
Dilexit , cùm inimici eſſe-
mus : nam miſericordiæ &
dilectionis divinæ eſt, quòd
filium redemtorem miſe-
rit: Dilexit , cum in peccata
prolapſi eramus, nam dile-
ctionis divinæ eſt, quòd non
continuò, ſi delinquimus,
morti nos tradit, ſed cõver-
ſio-

ſionem noſtram expectat:
Dilectionis divinæ eſt, quòd præter noſtrum meritum, imò contra meritum ad cœleſtia nos traducit palatia. Sine amore DEI nunquam ad ſalutarem ejus cognitionem pervenies; ſine amore Dei omnis ſcientia inutilis, imò noxia. Quare caritas excedit omnium myſteriorum notitiam? quia hæc etiam in Diabolis, illa non niſi in piis. Quare Diabolus infeliciſſimus? quia ſummũ bonum amare nequit. Quare DEUS contra feliciſſimus & beatiſſimus? quia omnia amat, delectatur in omnibus

bus operibus ſuis. Quare amor DEI in hac vita perfectus non eſt? quia tantum diligimus, quantùm cognoſcimus: Jam verò in hac vita ex parte ſolùm cognoſcimus & in ænigmate. In æterna vita perfectè beati erimus, quia perfectè amabimus DEUM; perfectè amabimus, quia perfectè cognoſcemus. Nemo poterit ſpem habere perfecti amoris divini in futuro ſeculo, qui in hoc non incipit DEUM amare: regnum DEI in corde hominis in hac vita incipere debet, aliâs non conſummabitur in futura. Sine amore

more DEI nullum eſt æternæ vitæ deſiderium, quomodo ergò illius ſummi boni particeps erit, quia non amat? qui non quærit? qui nõ deſiderat? Qualis amor tuus talis ipſe es, quia amor tuus te in ſe tranſmutat: amor eſt ſummum vinculum, quia amãs & res amata fiunt unũ. Quid DEUM juſtiſſimum & peccatores perditos, quid hæc à ſe invicem in infinitũ diſtantia conjunxit? amor infinitus. Ne tamen juſtitia DEI labefactaretur, interceſſit pretium Chriſti infinitum. Quid adhuc DEUM creatorem & animam fidelem

lem

lem creatam res infinitè di-
ſtantes conjungit? amor. In
vita æterna ſummo gradu
jungemur Deo, quare? quia
ſummo gradu amabimus.
Amor unit & tranſmutat:
ſi carnalia diligis, carnalis
es: ſi mundum amas, mun-
danus efficieris. Jam verò ca-
ro & ſangvis non poſſidebit
regnum DEI. Si DEUM & di-
vina diligis, efficiêris divi-
nus. Amor Dei eſt currus E-
liæ aſcendentis in cœlum:
Amor DEI jucunditas eſt
mentis, Paradiſus animæ,
excludit mundum, vincit
Diabolum, claudit infernũ,
aperit cœlum. Amor Dei eſt
illud

illud ſigillum, quo Deus electos & credentes obſignat: nullum Deus in judicio extremo agnoſcet pro ſuo, qui non hoc ſigillo obſignatus. Etenim ipſa fides, unica juſtitiæ & Salutis noſtræ cauſa, vera non eſt, niſi per caritatem ſe exerat: non eſt vera fides; niſi ſit firma fiducia, non eſt fiducia ſine amore Dei: non agnoſcitur beneficium, pro quo non aguntur gratiæ: nõ agimus ei gratias, quem non amamus. Si ergò vera tua fides eſt, agnoſcet Chriſti redemtoris beneficium: agnoſcet & gratias aget; gratias aget & amabit.

Amor

Amor Dei eſt vita & requies animæ noſtræ: recedente anima per mortem interit vita corporis: recedente Deo ab anima per peccata, interit vita animæ. Viciſſim Deus habitat per fidem in cordibus noſtris, habitat per amorem in anima noſtra, quia caritas Dei diffunditur in cordibus electorum per Spiritum ſanctum: nulla animæ tranquillitas abſque amore Dei, mundus & Satanas maxima illius perturbatio, Deus autem ſumma animæ requies: Nulla eſt pax conſcientiæ, niſi in iis, qui

qui fide juſtificati: nullus verus DEI amor, niſi in iis, qui filiali fiduciâ erga Deum affecti. Moriatur ergò in nobis amor noſtri, amor mundi, amor creaturarum, ut vivat in nobis amor DEI, qui incipiat in hoc ſeculo, ut perficiatur in futuro.

X.

De noſtri cum DEO reconciliatione.

Solvit mea debita Chriſtus.

VErè langvores noſtros Chriſtus tulit, & dolores noſtros ipſe portavit. O Domine JESU, quod in nobis

bis meretur æternas pœnas, illud in te transtulisti; onus, quod ad infernum usq; nos depressurum erat, in te recepisti: Vulneratus es propter iniquitates nostras, attritus propter scelera nostra: Tuo livore sanati sumus, posuit Dominus in te iniquitates omnium nostrûm. Mirabilis omninò commutatio: transfers in te peccata nostra, & donas tuam justitiam; mortem nobis debitam tibi irrogas, & donas nobis vitam. Non igitur jam possum ullo modo dubitare de tua gratia, aut desperare propter mea peccata. Quod in nobis pessi-

pessimum, in te transtulisti: quod optimum in nobis, & tuum opus, videlicet corpus & animam quomodo despicies? Non derelinques animam meam in inferno, neq; dabis, ut sanctus tuus videat corruptionem. Verè enim sanctus est, cujus peccata abolita atq; ablata; beatus cui remissæ sunt iniquitates, cui Dominus non imputat peccata. Quomodo peccata nostra imputare nobis poterit Dominus, cùm imputaverit ea alteri? propter scelus populi sui filium percussit dilectissimum; ipse ergò in scientia sui justificabit mul-

tos

tos, & iniquitates eorum ipſe portabit. Quomodo juſtificabit ſuos? audi anima, & attende: juſtificabit eos ſcientia, id eſt, ſalutari divinæ miſericordiæ & gratiæ in Chriſto agnitione, ac firma per fidem apprehenſione. Hæc eſt vita æterna, ut agnoſcant te ſolum verum Deum, & quem miſiſti, filiũ tuum Jesum Chriſtum: ac proinde ſi confiteris ore tuo Dominum Jeſum, & in corde tuo credideris, quod Deus illum ſuſcitavit à mortuis, ſalvus eris. Apprehendit autem fides Chriſti ſatisfactionem, iniquitates enim ſuorum

rũ ipſe portavit, peccata multorum tulit, & pro trãsgreſſoribus rogavit. Verè enim paucos habuiſſet juſtos, niſi peccatores miſericorditer recepiſſet. Paucos ô JESU haberes juſtos, niſi peccata remitteres injuſtis. Quomodo igitur ſevero judicio peccata pœnitentium judicabit Chriſtus, quæ in ſe recepit? quomodo damnabit reum peccatorum, cùm ipſe factus ſit peccatum? Judicabit illos, quos amicos ſuos vocat. Judicabit illos, pro quibus rogavit. Judicabit illos, pro quibus mortuus. Erige te anima mea, & peccatorum tuorum obliviſcere,

quia oblitus eorum Dominus. Quem times peccatorũ ſvindicem, niſi Dominũ, qui pro peccatis ſatis fecit ipſe? Quod ſi aliquis alius pro peccatis meis λύτρον perſolviſſet, utiq; adhuc dubitare poſſem, an etiam ſatisfactionem illam acceptare velit juſt⁹ Judex? quod ſi homo aut Angelus aliquis pro me ſatisfeciſſet, utiq; dubium eſſet, an ſufficiẽs redemptionis preciũ? jam verò nullus relinquitur dubitationi locus. Quomodo non accipiet preciũ, quod perſolvit ipſe? quomodo non ſit ſufficiens, quod ab ipſo DEO? Quid adhuc conturbaris anima mea?

Uni-

Universæ viæ Domini miseri-
cordia & veritas: Justus etiam
Dominus & justum ipsius ju-
dicium. Quid conturbaris a-
nima? Erigat te divina misè-
ricordia, erigat etiam divina
justitia. Quod si enim justus
Deus est, utique pro delicto
unico duplex non exiget pre-
cium: Propter peccata nostra
percussit filium, quomodo
propter eadē nos servos per-
cutiet? quomodo peccata in
filio punita, in nobis quoque
puniet? Veritas etiam Domi-
ni non labefactabitur in æter-
num. Nolo mortem peccato-
ris, sed ut cõvertatur & vivat,
clamat Deus noster. Venite ad

 me

me. qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos, exclamat Salvator noſter: num mendacii arguemus Dominũ, & peccatorum noſtrorũ põdere miſericordiam ipſius deprimere conabimur? Mendacii arguere Dominum & miſericordiam ipſi⁹ negare, majus eſt peccatũ, quàm omnia totius mundi peccata: unde etiam plus peccavit Judas deſperando, quàm Judæi Chriſtũ crucifigendo. Quin potius ubi abundavit delictum, ibi quoque abũdavit gratia, quæ peccatorum noſtrorum lanci infinitis modis præponderat: peccata enim hominum ſunt,

ſed

ſed gratia Dei eſt: peccata temporalia: gratia autem Domini noſtri ab æterno in æternum. Pro peccatis ſatisfa-ctum, gratia Dei Chriſti morte reparata & in æternum ſtabilita, ad quam confugio devotus & ſupplex.

XI.
De ſatisfactione pro peccatis noſtris.

Mors Chriſti vita piorum.

Venite ad me, qui laboratis & onerati eſtis, ego reficiam vos; verba ſunt Salvatoris noſtri. Verè, Domine Jesu oneratus ſum nimis & ſub peccati pōdere ingemiſco ſed

ad te fontem aquæ vivæ pro-
pero. Veni ad me Domine Je-
ſu, ut poſſim venire ad te. Ve-
nio ad te Domine, quia prius
veniſti ad me. Venio ad te Do-
mine Jesu, & anxiè te deſide-
ro, neq; enim in me quicquã
boni invenio. Quod ſi in me
aliquid boni invenirem, non
tam anxiè te deſiderarem. Ve-
rè Domine Jesu laboro & o-
neratus ſum. Neq; cuiquam
ſanctorum tuorum, vel etiam
peccatorum pœnitentiũ me
conferre poſſem, niſi fortè la-
troni in cruce. Miſerere mei
Domine, qui miſertus es la-
tronis in cruce. Perditè vixi,
in peccatis vixi, ſed piè mori

ſed

ſed in juſtitia mori deſidero. Pietas autẽ & juſtitia procul à corde meo, ideoq́; ad tuam pietatem & juſtitiam confugio. Subveniat mihi Domine Jeſu, anima tua quam poſuiſti in ἀντίλυτρον pro multis. Subveniat mihi ſanctiſſimum tuũ corpus flagellis, ſputis, colaphis & ſpinis pro me afflictũ, & crucis patibulo affixũ. Subveniat mihi, ô Jesu, ſacroſanctus tuus ſangvis è patiẽtis & morientis latere effuſus, qui ab omnibus peccatis nos emundat. Subveniat mihi ſanctiſſima tua divinitas, quæ humanam naturam in paſſione ſuſtinuit, & qua requieſcente

neq; se exerente peractum est adorandum redemtionis meę mysterium: & quæ sanctæ tuę passioni infinitum robur ac pondus addidit, ita ut Deus suo sangvine me miserum sibi acquisiverit. Subveniant mihi tua vulnera, in quibus omnis mea medicina. Subveniat sanctissima tua passio. Subveniat tuum meritum, ultimũ meũ refugium & adversus peccata remedium. Quod enim passus es, hoc mihi passus es. Quod igitur mereris, itidem mihi & indignitati meæ promereris. Commendat igitur charitatẽ suam Deus in nobis, & testimonio omnium hominũ imò

Ange-

Angelorum intellectum exuperante, eam cõprobat, quòd Christus pro nobis mortuus, cùm adhuc essemus peccatores & inimici Dei. Quis non admiretur? Quis non obstupescat? à nemine rogatus, imò ab hominibus odio habitus pro peccatoribus & hostibus suis misericordissimus Dei filius deprecatur, neque solùm deprecatur, sed etiam divinæ justitiæ satisfactionẽ præstat, nativitate pauperrima, vita sanctissima, passione acerbissima, morte crudelissima.

O Domine Jesu qui pro me deprecatus, passus atq; mor-

tuus, antequam meritum & passionem tuam desiderarē, aut precibus ad λύτρον persolvendum te solicitarem, quomodo me projicere à facie tua poteris? quomodo fructū sanctissimæ tuæ passionis denegabis, postquam ex profundis jam ad te clamo, & fructū meriti tui lacrymis atque gemitibus exposco. Inimicus eram per Naturam, quādo pro me mortuus es; factus sum amicus, frater & filius per gratiam. Exaudivisti inimicum nondū te deprecantem, quomodo despicies amicum tuū cum lacrymis & precibus ad te accedentem. Venientem ad

ad te non ejicies foras, quia ſermo tuus veritas eſt. Locutꝰ es nobis in ſpiritu & veritate, & verba vitæ æternæ à te accepimus. Attende atq; erige te anima mea, antea eramꝰ peccatores per Naturam, jam verò juſti per gratiam; antea eramus inimici, jam verò amici atque propinqui; antea ſubſidium noſtrum in morte Chriſti, jam verò in ipſius etiam vitâ; antea eramus mortui peccatis noſtris, jam verò vivificati in Chriſto. O nimiam Dei charitatem, quâ dilexit nos! O abundantes divitias divinæ gratiæ, quâ nos conſidere fecit in cœleſtibus!

O

O viſcera miſericordiæ DEI noſtri, in quibus nos viſitavit oriens ex alto! Quod ſi Chriſti mors juſtitiam & vitam nobis attulit, quid ipſius vita poterit? Si Salvator precium patri perſolvit moriens, quid faciet vivus, & pro nobis intercedens? Vivit enim & habitat in corde noſtro Chriſtus, modò vivat atq; vigeat in eo ſanctiſsimi ipſius meriti recordatio: Trahe me Domine Jeſu, ut poſſideam in rei veritate, quod hîc expecto in ſpei firmitate, ſit tecum quæſo miniſter tuus, & videat claritatem quam dedit tibi Pater, inhabitet manſionem, quam

quam parasti illi in domo patris tui. Beati qui habitant in domo tua Domine, laudabunt te in seculum seculi.

XII.

De Natura ac proprietatibus veræ fidei.

Viva est & victrix, si modò vera fides.

O Dilecta anima fidei virtutem considera, & DEO fidei datori unico gratias age. Fides unica Salvatori nostro vicissim nos inserit, ut veluti palmites ex vite succum; ita nos ex ipso vitam, justitiam & salutem hauriamus. Excidit Adamus gratia DEI, & imaginem divinam amisit suâ incre-

credulitate, ſed viciſſim in gratiam recipimur, & imago DEI in nobis reformari incipit fide. Per fidem Chriſtus noſter efficitur, & in nobis habitat; ubi autem Chriſtus ibi gratia DEI; ubi gratia DEI, ibi hæreditas vitæ æternæ. Fide Abel majorē hoſtiam obtulit DEO, quàm Cain; ita ſpirituales hoſtias offerimus DEO per fidem, fructum ſcilicet labiorū noſtrorū Fide Henoch in cœlū trāslatus eſt, ita fides ex conſortio humano in ſocietatem cœleſtē nos transfert, etiamnum in hac vita. Jam enim Chriſtus in nobis habitat; jam in nobis eſt vita

æter-

æterna,ſed abſcondita. Fide Noha arcam apparavit: ita fide ingredimur Eccleſiam, in qua animę ſervantur, reliquis omnibus in vaſto mundi pelago pereuntibus. Fide Abraham terram Idololatricam relinquebat: ita fide eximus ex mundo, parentes, fratres & cognatos derelinquentes, & Chriſti vocantis verbo adhærentes. Fide peregrinatus eſt, & expectavit promiſſam terram: ita & nos fide expectamus cœleſtem Hieroſolymã, quam Deus in coelis præparavit; advenæ ſumus & peregrini in hoc mundo, ad cœleſtẽ patriam fide aſpirantes. Fide concepit Sara in ſenectute fi-

lium Isaac:ita & nos spiritualiter emortui accepim⁹ virtutē Christū spiritualiter cōcipiendi:ut enim Christ⁹ in sanctis Mariæ virginis visceribus semel conceptus:ita quotidie in fideli anima, quæ se puram cōservat à mūdanis cōgressib⁹, spiritualiter nascitur: Fide obtulit Abraham Isaac: ita & nos propriā voluntatē dilectū animæ filiū, fide spiritualiter mactamus & sacrificam⁹:qui enim Christum sequi desiderat, semetipsum abnegare debet, id est, propriæ voluntati, propriæ honori, proprio amori renunciare. Fide Isaac benedicit Jacob: ita fide participes reddimur omnium di-

vinarum benedictionũ; nam in ſemine Abrahæ, id eſt, in Chriſto omnes gentes benedicuntur. Fide prophetavit Joſeph de exitu Iſraelitarum ex Ægypto; & de oſſibus ſuis mandabat: ita fide expectamus ex hac ſpirituali Ægypto, ſcilicet mundo, exitum, & beatam corporis reſurrectionem. Fide Moſes per tres menſes ſervatus eſt: ita fides à Satanæ Tyrannide nos abſcondit, donec tandem in regale DEI palatium adducamur, & in Reges ſpirituales adoptemur. Fide Moſes elegit, calamitatum populi ſui particeps eſſe potiùs, quàm in

 Ægy-

Ægypti gloria vivere: ita fides excitat in nobis contemtum gloriæ, honoris, divitiarum & voluptatum hujus ſeculi, & deſiderium cœleſtis regni: Fide eligimus potiùs ignominiam Chriſti, quàm theſauros hujus ſeculi. Fide reliquit Moſes Ægyptum, nec metuebat Regis iram: ſic fides nos animat & confirmat, ne minis tyrannorum hujus mundi terreamur, ſed forti & conſtãti animo Deo vocanti obediamus. Fide celebravit Iſrael Paſcha: ita & nos paſcha celebramus fide; Paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus, cujus caro verè eſt cibus, & cujus

ſangvis

ſangvis verè eſt potus. Fide I-
ſraëlitæ tranſierunt per mare
rubrum; ita fide pertranſimus
mare hujus ſeculi. Fide con-
ciderunt muri Hierichuntos:
ita fide deſtruim⁹ omnes mu-
nitiones Satanæ. Fide Rahab
ſervata eſt: ita in illa univer-
ſali hujus mundi panoletria
fide ſervabimur ab interi-
tu. Fide patres devicerunt re-
gna, leonum ora obturarunt,
ignis vim extinxerunt, ita &
nos fide regnum Satanæ de-
ſtruimus, infernalis leonis in-
ſidias & furorem evadimus,
ab ignis infernalis ardore li-
beramur.

Fides autem non eſt nuda

opinio & professio, sed viva & efficax Christi in Evangelio propositi apprehensio, est plenissima de gratia Dei persuasio, fiducialis cordis nostri quies, & pax in Christi merito recumbens. Nascitur hæc fides ex verbi divini semine, nã fides & spiritus unũ sunt, verbum autem Spiritus sancti vehiculum: fructus sequitur Naturam sui seminis. fides divinus fructus est, ergo & semẽ divinum adesse oportet, scilicet verbũ: sicut in creatione lux oriebatur ex verbo Dei, nam dixit Deus, & facta est lux: ita lux fidei oritur ex luce verbi divini: in lumine tuo videbimus lumen, ait Psaltes.

Cùm fides nos Christo con jungat, nos cũ Christo uniat, ideò etiam est in nobis mater omnium virtutum: ubi fides, ibi Christus; ubi Christus, ibi sancta vita, scilicet vera humilitas, vera mansuetudo, vera dilectio: Christus & Spiritus sanctus non divelluntur: ubi Spiritus sanctus, ibi vera sanctitas. Ergò ubi non est vita sancta, ibi non est sanctificans Spiritus: ubi non est Spiritus, ibi nec Christus, ubi nõ est Christus: ibi nec vera FIDES. Quicunque palmes non haurit vitam & succum ex vite, non judicandus est cum vite conjunctus: ita nondũ per

fidem Christo sumus conjuncti, nisi vitam & succum ex ipso trahamus: fides est quædam spiritualis lux, corda enim illuminantur fide; ergò spargit radios bonorum operum; ubi vero non sunt radii spiritualis vitæ, ibi etiam nō- dum est vera lux fidei, opera mala sunt opera tenebrarum, fides autem lux est, quæ verò societas luci cum tenebris? opera mala sunt semen Satanæ, fides est semē Christi, quæ verò societas Christo cum Satana? Fide purificantur corda, quomodo verò potest esse interna puritas cordis, ubi impura verba, & impura opera

exte-

exterius apparent? Fides est victoria nostra, quomodo ergò ibi potest esse vera fides, ubi caro vincit spiritum & captivum quasi ducit? per fidem habemus Christum & in Christo vitam æternam: sed nullus impœnitens & in peccatis perseverans vitæ æternæ particeps, quomodo ergò Christi? quomodo fidei? Accende in nobis, ô pie Christe, veræ fidei lucem, ut per fidem consequamur æternam salutem.

XIII.

De spirituali conjugio Christi & animæ.

Animarum Sponsus Iesus.

DEspōsabo te mihi in sempiternum, dicit Christus ad fidelem animam. Christus nuptiis in Cana Galilææ celebratis interesse voluit, ut ostēderet quod ad nuptias spirituales in mundum venerit. Gaudens gaude in Domino, & exulta fidelis anima in DEO tuo, qui induit te vestimentis salutis & indumento justitiæ circumdat te, tanquam sponsam ornatā monilibus. Gaude propter sponsi honorem, gaude propter sponsi decorem, gaude propter sponsi amorē. Honor illius maximus: est enim verus DEUS in secula benedictus: quanta ergò digni-

tas

tas hujus creaturæ fidelis ſcilicet animæ, quod ipſe creator eam ſibi vult deſponſare: Decor ipſius maximus, eſt enim ſpecioſus formâ præ filiis hominum, ſiquidem videbant gloriam ejus, gloriam quaſi unigeniti à Patre, ſplendebat facies eius ſicut Sol, veſtiméta erant ſicut nix: diffuſa etiam eſt gratia in labiis ejus, gloriâ & honore eſt coronatus: quãtę ergò eſt miſericordię, quod ſumma illa pulcritudo animã peccatorum maculis deformatam in ſponſam non dedignatur ſibi eligere? ſumma ex parte Spõſi majeſtas, ſumma ex parte ſponſæ infirmitas: ſum-

ma ex parte ſponſi venuſtas, ſumma ex parte ſpõſæ deformitas: & tamen major adhuc amor ſponſi erga ſponſam, quàm ſponſæ erga honoratiſſimum & pulcerrimum illum ſponſum: Vide amorem immenſum tui ſponſi, ô fidelis anima. amor è cœlo ad terrã eum traxit, ad columnam ligavit, cruci affixit, ſepulchro clauſit, & ad inferos attraxit: quis fecit hæc omnia niſi amor erga ſponſam? ſed cor noſtrum ſaxo & plumbo gravius. Quod tanti amoris vinculum non trahit ſurſum ad DEUM, ex quo prius traxit DEUM ad homines: nuda erat Sponſa, nec poterat ad regale

cœleſtis regni palatium, ita
nuda introduci: ipſe induit
eam veſtimentis ſalutis & ju-
ſtitiæ, cum in ſordida pecca-
torum tunica & turpiſſimo
iniquitatis panno involuta
jaceret; dedit illi ut cooperi-
ret ſe byſſino ſplendenti &
candido, byſſimum juſtifica-
tiones ſunt ſanctorum: veſtis
illa eſt juſtitia, morte & paſſi-
one ipſius ſponſi parta. Labo-
rabat Jacob quatuordecim
annis, ut Rachelem obtineret
Sponſam: Chriſtus per trigin-
ta quatuor ferè annos ſuſti-
nuit famem, ſitim, frigus, pau-
pertatem, ignominias, contu-
melias, vincula, flagella, fellis

amaritudinem, mortem, crucem, ut fidelem animam sibi parare & acquirere posset sponsam. Descendebat Samson, & ex Philistæis exitio adjudicatis populis sibi spõsam quærebat: descendit Dei filius & sponsam sibi elegit ex damnatis & æternæ morti addictis hominibus. Inimicũ erat sponsæ genus cœlesti patri, sed ipse illud per acerbissimam passionem patri reconciliavit. Conculcata erat spõsa in sangvine suo, projecta super faciem terræ: sed ipse eam lavit baptismi aquâ, & lavacro mũdavit sanctissimo: emundavit Sponsæ sangvinem;

nem, proprio ſuo ſangvine, quia filii Dei ſangvis emundat ab omnib⁹ peccatis: Sordida & deformis erat Sponſa, ſed ipſe eam unxit oleo, miſericordiâ ſcilicet & gratiâ. Nō erat honorificè veſtita ſponſa, ſed ipſe dedit ei armillas & inaures, ornavit eam virtutibus & Spiritus ſancti variis muneribus. Pauperrima erat Sponſa, & quod arrhæ loco daret, non habebat, ideò reliquit ei arrham Spiritus, & arrham carnis ab eadem accepit & in cœlum adduxit: Famelica erat Sponſa, ſed ipſe ſimilam & mel & oleum dedit ei ad comedendum; carne

&

& ſangvine proprio eã paſcit ad vitam æternam. Immorigera eſt Sponſa, & ſæpè fidem conjugalem frangit, fornicatur cum Mundo & Diabolo; ſed ex immenſo amore, in gratiam viciſſim eam recipit Sponſus, quoties in vera converſione ad eum revertitur. Agnoſce ô fidelis anima, tot ac tanta infiniti amoris indicia: Ama ô fidelis anima, amorem illius, qui ex amore tui deſcendit in uterum virginis: tantò eum amare debemus plus nobis ipſis, quantò major ipſe eſt, qui ſe pro nobis tradidit: omnis vita noſtra conformis illi reddatur,

tur, qui ex amore noſtri totũ ſe nobis conformavit: ingratiſſimus meritò habetur, qui amantem ſe viciſſim non amat, quantum ergò diligendus à nobis is, qui ex amore noſtri ſuæ quaſi majeſtatis oblitus: felix anima, quæ ſpiritualis hujus conjugii vinculo Chriſto conjungitur, illa omnia Chriſti beneficia tutò ac confidenter ſibi applicat, quemadmodum aliàs in conjugio coruſcat uxor radiis mariti: participes autem reddimur beati & ſpiritualis hujus conjugii ſola fide, ſicut ſcriptum eſt: deſponſabo te mihi in fide: fides Chriſto tã-

quam

quam ſpirituali viti nos palmites inſerit, ut vitam & ſuccum ex eo trahamus, & veluti, qui in conjugio vivunt non amplius ſunt duo ſed una caro: ita qui per fidem Domino adhærent, fiunt unus Spiritus cum eo, quia per fidem Chriſtus habitat in cordibus noſtris; fides illa ſi vera eſt, per dilectionẽ efficax eſt. Quemadmodum in V. T. ſacerdotes ducere cogebantur virgines: ita cœleſtis ille ſacerdos talẽ ſibi virginem ſpiritualiter copulat, quæ à Diaboli, mundi ac propriæ carnis complexibus ſeſe integram ac immaculatam ſervat. Effice ô Chriſte

ſte nos dignos, ut ad nuptias Agni aliquando introducamur, Amen.

XIV.

De myſteriis incarnationis.

Fulgent cunabula Chriſti.

ABducamus pauliſper animos noſtros ab his temporalibus, & myſteria nativitatis Dominicæ contemplemur Filius DEI ad nos de cœlo deſcendit, ut adoptionem filiorum conſequamur. DEUS homo fit, ut homo divinæ gratiæ & Naturæ particeps fiat. Circa mundi veſperam naſci Chriſtus voluit ut ſignificaret incarnationis beneficia

non

non præſentem hanc, ſed æternam vitã attingere. Tempore Auguſti pacifici naſci voluit, qui humanum genus cum Deo pacificavit. Tempore ſervitutis Iſraeliticæ naſci voluit, qui eſt verus liberator & vindex populi ſui. Sub imperio alieni Domini naſci voluit, utpote cujus regnum nõ erat de hoc mundo. Naſcitur de virgine, ut ſignificet ſe non concipi aut naſci, niſi in cordibus eorum, qui ſpirituales virgines ſunt, hoc eſt, quorum mentes nec mundo, nec Diabolo, ſed Deo in uno Spiritu adhærent. Naſcitur purus & ſanctus, ut impuram & conta-

taminatam nativitatem nostram sanctificet. Nascitur à virgine viro desponsatâ, in matrimonii divinitus instituti honorem. Nascitur in noctis tenebris, qui erat vera lux mundi tenebras illuminans. Reponitur in præsepe, qui est verum animæ nostræ pabulum. Nascitur inter bovem & asinũ, ut homines, qui jumẽtis per peccatũ assimilati erant, ad pristinam dignitatem reducat. Nascitur in Bethlehem, id est, domo panis, qui uberrimum divinorum beneficiorum secum afferebat pabulum. Primogenitus est & unigenitus matris suæ in terris,

ris, qui ſecundum divinam Naturam eſt primogenitus & unigenitus Patris in cœlis. Naſcitur pauper & inops, ut cœleſtes divitias nobis comparet. Naſcitur in vili pecorũ ſtabulo, ut ad cœleſtis aulæ nos deducat palatia. E cœlis tanti beneficii mittitur nuncius, quia nemo in terris illius magnitudinem intelligebat. Cœleſtium munerum meritò etiam cœleſtis nuncius eſt. Gaudent Angelorum exercitus, qui nos ob incarnationẽ Filii Dei, beatitudinis ſuæ poſſunt habere ſocios. Paſtoribus tantum miraculum pri⁹ nunciatur, quia verus animarum

rum paſtor venerat perditas
oves in viam reducturus. Cō-
temtis & ignobilibus tanti
gaudii materia nunciatur.
quia nemo ejus particeps fieri
poteſt, qui non in oculis ſuis
ſibi diſplicet. Vigilantibus
juxta gregem hæc nativitas
nunciatur, quia non illi, qui
in peccatis ſtertunt, ſed quo-
rum cor ad Deum vigilat, tāti
muneris participes fiunt. Ju-
bilat cœleſtis militiæ chorus,
qui ob primi parentis culpam
miſerè erat contriſtatus. Cla-
ritas Domini & Regis illius
apparet in cœlis, cujus vilita-
tem homines deſpiciebant
in terris. Timorem dimittere

jubet Angelus quia natus erat is, qui omnis timoris causas è medio erat sublaturus. Gaudium è cœlo nunciatur, quia natus erat omnis gaudii autor & dator. Gaudiũ præcipitur, quia inimicitia inter DEUM & homines omnis tristitiæ causa erat remota. Gloria in excelsis DEO redditur, quam primus parens illicita mandati transgressione rapenare voluerat: Vera pax hac nativitate parta est, quia ante homines erant DEO inimici antea adversa ipsis erat propria conscientia, antea à semetipsis diffidebant invicem. Vera pax terris est reddita, quia

quia ſuperatus is, qui nos captivos detinebat. Adeamus & nos cum paſtoribus Chriſti præſepe, hoc eſt Eccleſiam, & in faſciis, id eſt, ſcripturis ſacris involutum inveniemus hunc infantulum. Conſervemus & nos cum Maria ſancta Domini matre, tanti myſterii verba, & quotidianâ memoriâ jugiter ea recolam⁹. Subſequamur voce noſtra præcinentes Angelos, & meritas pro tanto beneficio agamus gratias. Jubilemus & lætemur cum toto cœleſti exercitu. Si enim Angeli tantoperè gaudẽt noſtri causâ, quãò magis nobis gaudendum

 erit,

erit, quibus natus & datus hic infans? Si voces & jubila tollebant Iſraëlitæ, cùm arca fœderis ad illos adduceretur, quæ figura & umbra fuit incarnationis Dominicæ, quantò magis nobis lætandum, ad quos ipſe Dominus in aſſumta carne noſtra deſcendit. Si Abraham gaviſus eſt, cum diem Domini videret & in ſpecie humana ad tempus aſſumta Dominus ipſi appareret, quid nobis faciendum erit, cùm jam Naturam noſtram perpetuo & indiſſolubili fœdere ſibi junxerit: Miremur hîc immenſam Dei bonitatē, qui cùm ad ipſum nos adſcende-

ſcendere non poteramus, ipſe ad nos deſcendere voluit. Miremur immenſam Dei potentiam, qui ex duobus diſtantiſſimis, divina ſcilicet & humana natura, facere potuit unum conjunctiſſimum, ut jam unus idemq; ſit Deus & homo. Miremur immenſam Dei ſapientiam, qui de noſtri redemtione modum invenire potuit, cùm nec Angeli nec homines modum viderent: infinitum bonum offenſum erat, infinita requirebatur ſatisfactio: homo Deum offenderat, ab homine requirebatur ſatisfactio: ſed ab homine nec infinita præſtari poterat

 ſatis-

ſatisfactio, nec juſtitiæ divinæ ſatisfieri poterat ſine infinito precio. Factus igitur Deus homo, ut & qui peccaverat ſatisfaceret, & qui infinitus erat, infinitum precium perſolveret. Miremur hoc ſtupendum juſtitiæ & miſericordiæ divinæ temperamentum, quod nulla creatura, antequã Deus manifeſtaret, invenire poterat, nec poſtquam manifeſtũ eſt, plenè percipere poteſt. Miremur hæc, nõ curioſius rimemur: introſpicere cupiamus, etſi totum non capiamus, fateamur potiùs noſtram iguorantiam, quàm Dei negare velimꝰ potentiam.

De

XV.

De ſalutari fructu incarnationis.

Sit grata redemtio CHRISTI.

ANnuncio vobis gaudium magnum, dicit in nativitate Salvatoris noſtri Angelus. Verè magnum, id eſt, & majus quàm humana capit intelligentia Maximum erat malum, quòd ſub ira DEI, ſub poteſtate Diaboli, ſub æterna damnatione captivi tenebamur: majus adhuc erat malũ, quod maxima illa mala vel ignorarent vel negligerent homines: jam verò magnum nobis nunciatur gaudium, quia venerat in mundum, qui

nos ab omnibus illis malis liberaret. Venit Medicus ad ægrotos, redemtor ad captivos, ad errantes via, ad mortuos vita, ad damnatos salus. Sicut Moses missus à Domino ad populum Israëliticum è servitute Ægyptiaca liberandum, ita Christus à Patre missus ad totum genus humanum redimendum à captivitate Diabolica. Sicut columba siccatis post diluvium terris olivæ ramusculum ad Arcam Noæ ferebat: ita Christus in mundũ venit ad prædicandam pacem & generis humani cum DEO reconciliationem. Meritò ergò lætamur & de misericordia

dia Dei magna concipimus. Qui nos adhuc inimicos exiſtentes adeò dilexit, ut Naturam noſtram in arctiſſimum divinitatis complexum aſſumere non fuerit dedignatus, quid per carnis participationem ſibi conjunctis denegabit? quis unquam carnem ſuã odio habuit? quomodo ergò ſumma illa & infinita miſericordia nos ſuæ Naturæ jam participes factos â ſe repellere poterit?

Quis magnitudinem hujus myſterii cogitatione, nedum verbis aſſequi poteſt? ſumma ibi ſublimitas & ſumma vilitas, ſumma ibi potentia &

 ſum-

ſumma infirmitas, ſumma ibi majeſtas & ſumma fragilitas: quid Deo ſublimius & homine vilius? quid Deo potentius & homine infirmius: quid Deo glorioſius & fragilius homine? ſed ſumma illa potentia invenit modum, quo hæc jungerentur, cum ſumma illa juſtitia talis conjunctionis neceſſitatem requireret. Quis magnitudinem etiam hujus myſterii percipere poteſt? Æquivalens & infinitũ precium requirebatur pro offenſa hominis, quia ab infinito bono, ſcilicet Deo, homo ſe averterat, ſed quid infinito Deo æquivalens eſſe poterat?

Ipſa

Ipſa igitur infinita juſtitia quaſi de ſe ipſa ſumit ſibi æquivalens precium ac in carne patitur DEUS creator ne creaturæ caro in æternũ patiatur. Læſum erat infinitum bonum, non poterat intercedere niſi infinitæ poteſtatis mediator, quid autem præter DEUM infinitum? Ipſe igitur DEUS ſibi reconciliavit mundum, ipſe DEUS fit mediator, ipſe DEUS ſuo ſangvine humanum genus redimit.

Quis magnitudinem hujus myſterii percipere poteſt? offenſus erat ſummus creator, nec de placatione & reconcilia-

liatione creatura erat ſollici-
ta, idem qui offenſus erat, cre-
aturæ carne aſſumta fit recõ-
ciliator. Deſeruerat homo
DEUM atq; ad inimicum DEI
Diabolum ſe converterat, ſed
idem qui deſertus erat, deſer-
torem ſuum ſollicitus inqui-
rit, & ad ſe benigniſſimè iterũ
invitat. Receſſerat homo ab
infinito illo bono, & prolapsꝰ
erat in infinitum malũ, ſed idẽ
illud infinitum bonum, dato
infinito redemtionis precio
ab infinito illo malo creaturã
liberat. An non hæc infinita
miſericordia, omnem homi-
nis finitum intellectum & co-
gitationem excedens? Glori-
oſior

osior est effecta natura nostra per Christum, quàm per Adami peccatum dedecorata fuerat: plus in Christo recepimus quàm in Adamo amisimus: abundaverat peccatum, sed superabundavit divina gratia. Perdidimus in Adamo innocentiam, in Christo recepimus plenam justitiam. Mirentur alii divinam potentiam, magis adhuc miranda est divina beneficentia: quamvis in Deo æqualis sit potentia & misericordia, utraq; scilicet infinita. Mirentur alii creationem, mihi magis libet mirari redemtionem, quamvis & creatio & redemtio sit infi-

infinitæ virtutis actio. Magnū est hominem nihil quicquam meritum, quippe nondum existentem, creare, majus adhuc esse videtur, hominem malè meritum redimere & debiti satisfactionem in se recipere. Mirabile est, quod caro nostra & ossa nostra à DEO nobis sunt formata, mirabilius adhuc est, quod ipse DEUS caro de carne nostra & os de ossibus nostris fieri voluit. O ANIMA mea, esto grata DEO tuo, qui te creavit cùm nondum esses, qui te redemit cùm per peccatum damnata esses, qui tibi per fidem Christo adhærenti cœlestia præparavit gaudia.

De

XVI.

De ſpirituali piorum refectione.

Quid Deus eſt animæ? lux, medicina, cibus.

MAgnū benigniſſimus Deus paravit convivium, ſed famelica corda ad illud afferenda ſunt. Non percipit cœleſtis convivii ſvavitatem, qui non guſtat: nō guſtat, qui non eſurit. In Chriſtum credere eſt ad convivium cœleſte accedere? nemo autem poteſt credere, niſi qui peccatis ſuis agnitis verè conteritur atque pœnitet. Contritio eſt animæ ſpiritualis eſuritio: fides eſt ſpiritualis paſtio. Iſraëlitis

DEus

Deus in deserto dabat manna, Angelorum panem: in hoc convivio N. T. Deus cœleste manna, scilicet gratiam suam, peccatorum condonationẽ, imò Filium suum Angelorum Dominum, Christus est verus ille cœlestis panis, qui de cœlo descendit, ut daret vitam mundo. Plenus porcorum siliquis, hoc est, hujus mundi delitiis, non desiderat illam suavitatem. Exterior homo non percipit, quid interiori dulce sit: in deserto dat Deus suum manna, id est, ubi omnis terrenus cibus, omnis terrena consolatio animæ subtracta; qui uxores habent venire de-
tre-

trectabant : caſtæ virgines, id eſt, animæ nec Diabolo per peccata, nec mundo per delitias adhærentes, accedunt ad hoc convivium: deſpondi vos caſtam virginem uni viro, inquit Apoſtolus: anima noſtra non debet adulterio ſpirituali indulgere, ut Deus cum ipſa ſpirituale conjugium poſſit contrahere: qui agri viſendi delectatione tenebantur, venire recuſabant: qui hujꝰ mũ-
i voluptates amant, ad cœle-
tem ſvavitatem non aſpirãt:
esiderium eſt pes animæ, nõ
ccedit anima noſtra ad convium hoc myſticum, ſi non
ſiderat; non poteſt anima

hujus mundi consolatione
repleta, cœlestem suavitatem
desiderare. Cum dives juvenis
audiret, propter Christum
divitias, quibus anima ejus
adhærebat, esse deserendas
discebat tristis: cœlestis Eli-
sæus Christus non infundit
oleum cœlestis suavitatis, nisi
omnia vasa prius vacua: non
ingreditur in animam amor
DEI, nisi priùs exeat amor
proprius & amor mundi. Ubi
Thesaurus noster, ibi cor no-
strum: si pro thesauro habes
mundũ, cor tuum est in mun-
do; amoris vis est unitiva, si
terram amas, terræ unitus es:
amoris vis immutativa, si
mun-

mundum amas, mundanus efficieris: si cœlum amas, cœlestis eris. Qui boves emunt, & negociantur, non veniunt ad Christum. Qui corde suo divitiis adhærent, cœlestes divitias non requirunt: divitiæ terrenæ falsa quadam sufficientiæ specie animæ desiderium explent, ne veram suam sufficientiam, quæ plenè satiat, appetitum in Deo requirat: omnes divitiæ terrenæ consistunt in creaturis, in argento, auro, ædificiis, fundis, pecoribus: nulla autem creatura verè satiat animam nostram, quia illa est omnib⁹ creaturis præstantior, omnes

 enim

enim in ipſius uſum conditæ: quàm infirmæ ſint creaturæ ad noſtra deſideria implenda & ſatienda, patet in morte, in qua ab omnibus deſerimur creaturis; mirum eſt, nos tàm firmiter creaturis adhærere, cum tàm infirmiter & inſtabiliter illę adhæreant nobis. Adamus cùm à Dei conſolatione ſe averteret, & in arbore ſcientiæ boni & mali delectationem quæreret, è Paradiſo expellebatur: anima noſtra ſi à Deo ad creaturas ſe avertit, cœleſti conſolatione privatur, & ab arbore vitæ penitus arcetur. Quid verò reſtat illis, qui hoc convivium negli-

negligunt? tranſit mundus & omnes qui adhærẽt ipſi: trãſeunt creaturæ & omnes qui ſpem poſuerunt in eis: jurat cœleſtis Pater, non guſtaturos illos cœnam, qui boves, agros, uxores, hoc eſt, quæcunque terrena cœleſtis convivii ſuavitati præferunt: poſt cœnam non ulterius cibus apparatur, neglecto Chriſto nullũ amplius reſtat remedium: cõtemtores illi æternâ fame punientur & in æternis vivent tenebris: qui noluerunt audire Chriſtum vocantem: Venite ad me qui laboratis & onerati eſtis: audient aliquando ipſum præcipientem: Ite

 male-

maledicti in ignem æternum. Sodomitæ igne absumebantur, cum per Lothi concionē ad hoc convivium vocati, venire recusabant: ignis divini furoris in æternum durans absumet illos, qui per Evangelium vocati convivium hoc spreverunt: Sponso veniente virgines, quarum lampades oleo destituebantur, moras nectunt, interim janua clauditur: quorum corda Spiritus sancti oleo non repleta in hoc mundo, nō intromittet illos Christus ad suum gaudium, sed claudetur illis janua indulgentiæ, janua misericordiæ, janua cō-

sola-

ſolationis, janua ſpei, janua gratiæ, janua honorum operum. Eſt adhuc interna quædam Chriſti vocatio, felix qui audit eam! pulſat ſæpius januam cordis noſtri Chriſtus ſanctis deſideriis, devotis gemitibus, piis cogitationibus; felix qui pulſanti aperit. Quã primum ſanctũ aliquod cœleſtis gratiæ deſiderium in corde ſentis, certò ſtatue, Chriſtum cor tuum pulſare, intromitte eum ne tranſeat, ne tibi miſericordiæ ſuæ januam ipſe poſtea occludat. Quam primùm flammulam aliquam piarum meditationum in corde ſentis, judica à

 fervo-

fervore divini amoris, ſancti ſcilicet Spiritꝰ, eam accensã, fove & ale flammam illam, ut in ignem amoris excreſcat; cave, ne Spiritum extingvas, & opus Domini impedias: Qui deſtruit templum Domini, ſeverum ejus judicium ſentiet. Templum Domini eſt cor noſtrum: illud deſtruit, qui Spiritui Sancto interius per verbum vocanti locum dare renuit. In V.T.Prophetæ interiùs loquentem audire poterant Dominum; in N. T. omnes verè pii internos illos Spiritus ſancti motus atque tractus ſentiunt: Beati omnes qui audiunt & ſequuntur.

De

XVII.

De baptiſmi fructibus.

Sacrum baptiſma lavacrum eſt.

REcordare fidelis anima magnæ DEI gratiæ in ſalutari Baptiſmi lavacro tibi præſtitæ: Baptiſmus eſt lavacrum regenerationis, ergò baptiſmi lavacro tinctus non amplius totus eſt in vetuſtate carnalis nativitatis, ſed quia ex DEO natus, per aquam ſcilicet & Spiritum, ideò etiam DEI Filius; & quia Filius, ideò etiam æternæ felicitatis hæres: Ut Pater æternus in baptiſmo Christi edit hanc vo-

cem; hic eſt Filius meus dile-
ctus: ita omnes qui credunt
& baptizantur, in Filios ad-
optat. Sicut in baptiſmo Chri-
ſti Spiritus ſanctus apparuit
in ſpecie columbæ; ita quoq;
in noſtro baptiſmo adeſt, eiq;
vim tribuit; imò etiam per
baptiſmum confertur credē-
tibus, atq; in eis novos motus
efficit, ut ſint prudentes ſicut
ſerpentes, & ſimplices ſicut
columbæ. Sicut erat in crea-
tione; ita quoque res ſe ha-
bet in noſtra regeneratione.
In prima rerum creatione
Spiritus Domini incubabat
aquis, & vitalem vim eis con-
ferebat: ita quoq; in aqua
bapti-

baptiſmatis adeſt ſanctusSpiritus eamque ſalutare noſtræ regenerationis medium efficit. IpſeSalvator noſterCHRISTUS baptizari voluit; ut teſtatum faceret nos per baptiſmum ejus membra effici, ſæpius medicina capiti adhibetur, ut alia corporis membra ſanentur; caput noſtrum ſpirituale Chriſtus eſt, baptiſmi medicinam pro ſalute myſtici corporis aſſumſit: In circumciſione DEUS fœdus inibat cum ſuo populo in V. T. ita per baptiſmum recipimur in fœdus DEI in Novo Teſtamento, quia in locum circũcĩſionis baptiſmus ſucceſſit:

qui ergò eſt in DEI fœdere, non timeat à Diaboli accuſatione. In baptiſmo Chriſtus induitur, hinc ſancti dicuntur dealbaſſe ſtolas ſuas in ſangvine agni: perfectaChriſti juſtitia, eſt veſtis illa pulcerrima; qui ergò hac indutus eſt veſte, nō timeat à peccatorum labe. Erat Hieroſolymis piſcina circa probaticā, in eam certo tempore deſcēdebat Angelus, eamq; turbabat, qui primus poſt turbationem in eam deſcendebat, ſanabatur à quocunq; detineretur morbo; aqua baptiſmi eſt piſcina iſta quæ ab omni peccatorum morbo nos ſanat;

nat, quando Spiritus ſanctus in eam deſcendit, eamq; ſanguine Christi, qui pro nobis victima factus, turbat: ſicut & olim in Hieroſolymitana iſta piſcina victimæ abluebãtur: Circa baptiſmum Christi aperiebantur cęli ita quoq; in noſtro baptiſmo cœleſtis aperitur janua: In Chriſti baptiſmo aderat tota ſacroſancta Trinitas: ita quoq; in noſtro baptiſmo adeſt: & ſic in verbo illo promiſſionis, quod annexum eſt Elemento aquę, fides accipit gratiam partis adoptantis meritũ Filii mundantis, & efficaciam Spiritus ſancti regenerantis. Pharao & omnis

omnis exercitus ſubmerge-
batur in mari rubro, Iſraëlitę
ſalvi & incolumes pertranſi-
bant: ſic in baptiſmo ſubmer-
gitur omnis exercitus vitio-
rum, & fideles ſalvi ad pro-
miſſam cœleſtis regni hęredi-
tatem perveniunt, ideò quoq;
baptiſmus eſt mare illud vi-
treum, quod videbat Johan-
nes, per eum, velut per vitrum
quoddam, ſplendor Soli ju-
ſtitiæ mentes noſtras intrat:
erat autem illud mare ante
thronum agni: Thronus agn
eſt Eccleſia, in quâ ſolâ habe
tur ſancti baptiſmatis gratia
Videbat Propheta Ezechie
aquas egredientes ex templo
qu

quæ vivificabant & ſanabant omnia: in templo DEI ſpirituali, hoc eſt, Eccleſia, ſcaturiunt adhuc ſalutares baptiſmi aquæ, in quarum profundum projiciuntur peccata noſtra, ſanabuntur & vivent omnia, ad quæ venerit torrens iſte. Baptiſmus eſt ſpirituale diluvium, quo omnis caro peccati mergitur: corvus immundus ſeu Diabolus exit; columba verò ſeu Spiritus ſanctus devolat, & folium olivæ, id eſt, pacem ac tranquillitatem mentibus inſpirat. Recordare ergò fidelis anima maximè iſtius gratiæ in baptiſmo tibi præſtitæ, & debitas DEO gratias age.

Cæterùm quò uberiorin nos collata eſt per baptiſmũ gratia eò diligentior collatorum donorum eſſe debet cuſtodia: Sepulti ſumus cum Chriſto per baptiſmum in mortem, ideò ut Chriſtus excitatus eſt ex mortuis in gloriam patris: ita & nos in nova vita incedamus: Sani facti ſumus, ergò non peccemus amplius, ne quid deterius nobis contingat: induimus Chriſti juſtitiam, veſtem longè precioſiſſimam, ergò peccatorum maculis eam non inquinemus: verus noſter homo crucifixus & mortuus eſt in baptiſmo, vivat ergò

novus

novus homo: regenerati ſumus & Spiritu mentis renovati in baptiſmo, ergò caro non dominetur Spiritui, vetera tranſierunt, ecce nova facta ſunt omnia, vetuſtas ergo carnis non prævaleat novitati Spiritus: Filii DEI facti ſumus per ſpiritualem regenerationem, agamus ergò vitam tali patre dignam; templum ſancti Spiritus facti ſumus, paremus ergò gratam tanto hoſpiti ſedem: In fædus DEI recepti ſumus, caveamus ergò, ne Diaboli ſtipendiis mereamur, & ſic fœderis gratiâ excidamus. Effice in nobis hæc omnia ô benedicta

Trini-

Trinitas, unus Deus: qui dedisti tantam in baptismo gratiam, da etiam in tanta gratia perseverantiam.

XVIII.

De salutari corporis & sangvinis Christi participatione.

Vitæ fons est caro Christi.

QVi manducat carnem meam, & bibit sangvinē meum, vivet in æternum, dicit Christus. Magnum omninò Salvatoris nostri beneficium, quod non solùm carnem nostram assumsit, & in cœlestis gloriæ thronum evexit: sed etiam corpore & sangvine suo ad vitam æternā nos-

met

met paſcit. O ſalutares animæ delitias! O exoptatum convivium! O cœleſtem & Angelicum cibum! Quamvis Angeli deſiderent in magnum illud myſterium introſpicere: non tamen Angelos, ſed Abrahæ ſemen aſſumſit: propinquior nobis Salvator noſter, quam ipſis Angelis, quia dilectionem ipſius ex eo cognovimus, quod de Spiritu ſuo dedit nobis: neq; ſolùm de Spiritu, ſed etiam de corpore & ſangvine ſuo. Sic enim de pane & vino Euchariſtico dicit Veritas: Hoc corpus meum; Hic ſanguis meus. Quomodo oblivici eorum

poterit Dominus, quos ſuo corpore & ſangvine redemit, quos ſuo corpore & ſangvine aluit? Qui manducat carnem & bibit ſangvinem Chriſti, manet in Chriſto, & Chriſtus in ipſo. Non igitur magnoperè admiror, quòd capilli capitis noſtri numerati, quod nomina noſtra in cœlo ſcripta, quod in manibus Domini deſcripti ſimus, & in ſinu ejus ac matrice portemur: quia Chriſti corpore & ſangvine paſcimur. Magna profectò dignitas animarum noſtrarũ, quæ precioſo redemptionis ſuæ λύτρῳ paſcuntur. Magna etiam dignitas corpo-

rum

rum noſtrorum, quæ animæ Chriſti corpore redemptæ, Chriſti corpore ſaturatæ, habitacula, Spiritus ſancti templa, totiusq; ſacratiſſimæ Trinitatis domicilia: Fieri non poteſt, ut eadem in ſepulcro maneant, cùm nutrita ſint corpore & ſangvine Domini noſtri. Hic ille cibus grandiũ, manducamus eum, nec tamẽ mutamus eum in corpus noſtrum, ſed mutamur in ipſum. Chriſti membra ſumus & ipſius Spiritu animamur, corpore & ſangui ne paſcimur. Hic panis eſt qui de cœlo deſcendit & dat vitam mundo, de eo ſi quis comederit. non

èſu-

esuriet in æternum. Panis hic gratiæ & misericordiæ, quem si quis comederit, gustat & videt, quàm suavis sit Dominus, & ex plenitudine ipsius accipit gratiam pro gratia. Panis hic vitæ est, non solùm vivens, sed etiam vivificans, si quis ex hoc manducaverit, vivet in æternum. Panis hic de cœlo descendit, neq; solũ cœlestis est, sed etiam convivas cœlestes efficit, qui salutariter & in Spiritu illum comedunt, cœlestes erunt, quia non morientur, sed in novissimo die resuscitabuntur. Resuscitabuntur autem non ad judicium, quia qui man-

du-

ducat de hoc pane, non venit
ad judicium, non ad damna-
tionem, quia nulla eſt con-
demnatio his, qui sũt in Chri-
ſto Jeſu, ſed ad vitam & ſalu-
tem. Qui enim manducat
carnem filii hominis, & bibit
ejus ſangvinem, vitam habet
in ſeſe & propter Chriſtum
vivet. Caro illius verè eſt ci-
bus, ſangvis illius verè eſt po-
tus. Saturemur igitur non o-
perum noſtrorum, ſed Domi-
ni cibo, inebriemur ab uber-
tate, non domus noſtræ, ſed
Domini. Hic verus vitæ fons
eſt, qui biberit illius aquam,
fiet in eo fons aquæ ſalientis
in vitam æternam Omnes ſi-

tientes venite ad has aquas, & qui non habetis argentum, properate, emite, comedite. Veniant ſitientes, veni etiam ſitiens anima mea peccatorũ æſtu exagiata Quod ſi argento meritorum deſtitueris, eò magis propera: meritis tuis deſtitutus ad Chriſti meritũ ardentiùs propera. Propera igitur, & eme abſq; argento. Cubiculum hîc Chriſti & animæ, à quo non deterreant peccata, neque etiam intrent merita. Sed quæ eſſe poſſint noſtra merita? Appendunt argentum non in panibus, & laborẽ nõ in ſaturitate, dicit Propheta: Labores noſtri non

ex-

exaturant, neq; meritorum argento divina emitur gratia. Audi igitur anima mea & comede bonum, & delectaberis in craſſitudine. Verba iſthæc Spiritus ſunt & vita, & verba vitæ æternæ. Calix benedictionis communicatio ſangvinis Chriſti; panis quem frangimus, participatio corporis DOMINI. Adhæremus Domino; igitur Spiritus ſumꝰ unus cum ipſo. Utimur ipſi, non ſolùm Naturæ communione, ſed etiam corporis & ſangvinis participatione. Nō igitur dico cum Judæis: quomodo poteſt hic nobis carnē ſuam dare ad manducandū?

Sed potius exclamo: Quomodo carnẽ ſuã ad comedendã, & ſangvinẽ ſuum ad bibendũ diſtribuit nobis Dominus? Non rimor potentiam, ſed miror benevolentiam. Non ſcrutor majeſtatem, ſed veneror bonitatem. Præſentiam credo, præſentiæ modum ignoro: arctiſſimum & peniſſimum eum eſſe certò ſcio. Membra ſumus corporis ejus: caro de carne os de oſſibus ipſius: habitat ipſe in nobis & nos in eo. In hujus profundiſſimæ abyſſi cogitatione ſubmergi deſiderat anima mea, bonitatem illam quibus verbis proferat, aut declaret, nõdum invenit, ſed maximæ il-

lius gratiæ in Domino; gloria in beatis intuitu penitùs obstupescit.

XIX.

De Cœnæ Dominicæ mysterio.

Mirari, non rimari sapientia vera est.

IN sacra Domini cœna tremendum & modis omnibus adorandum nobis proponitur mysterium: est ibi divinæ gratiæ thesaurus & gazophylacium. Arborem vitæ plantatã à DEO novimus, cujus fructus in concretæ immortalitatis felicitate primos nostros parẽtes eorundemq; posteros conservaret: constituta

etiam erat in Paradiſo arbor ſcientiæ boni & mali, ſed enim illud ipſum quod à DEO in ipſorum ſalutem & vitam atq; ad obedientiæ exercitiũ datũ: illud mortis & damnationis fuit occaſió, dum miſeri illi Satanæ illecebris ſuisq; obſequuntur deſideriis; hîc parata viciſſim vera arbor vitæ, dulce illud lignum, cujus folia ſunt in medicinam, fructus in ſalutem: ejus dulcedo omnem malorum, ipſius etiam mortis amariciem tollit. Iſraëlitis manna dabatur, ut cœleſti nutrirentur cibo; hîc eſt verum illud manna, quod de cœlo deſcendit, ut vitam

daret

daret mundo; hic eſt panis cœleſtis & Angelicus cibus, de quo ſi quis comederit, non eſuriet unquam. Iſraëlitæ habebant arcam fœderis & propitiatorium, ubi Dominum ab ore ad os loquentem audire poterant; hîc vera fœderis arca, ſanctiſſimũ Chriſti corpus, in quo omnes ſcientiæ, cognitionis & ſapientæ theſauri reconditi; hîc verum eſt propitiatoriũ in Chriſti ſangvine, qui efficit, ut dilecti ſimus in dilecto: neque ſolùm nobis loquitur per internam conſolationem, ſed in nobis habitat; non cibat nos cœleſti manna, ſed ſeipſo. Hîc verè

porta cœli & ſcala Angelorũ
nùm enim cœlum majus eſt,
quàm qui eſt in cœlo? num
cœlum Deo arctius unitum,
quàm caro & aſſumta Natura
humana? cœlum quidẽ ſedes
Dei, ſed in Natura aſſumta
Christi requieſcit Spirit⁹ ſan-
ctus. Deus eſt in Cœlis, ſed in
Chriſto habitat divinitatis
plenitudo. Verè magnum eſt
hoc & infallibile ſalutis no-
ſtræ pignus: quod majus dare
poterat, non habebat: quid e-
nim ipſo majus? quid tàm ar-
ctè ipſi unitum, quàm natura
ejus humana, quæ in conſor-
tium beatiſſimæ Trinitatis aſ-
ſumta, & cœleſtium bonorũ
the-

theſauraria facta? quid tam arctè ipſi conjunctū, quàm caro & ſangvis? his autem verè cœleſtibus alimentis nos miſeros vermiculos reficit, & ſuę Naturæ participes facit, quomodo non & gratiæ? Quis unquam carnem ſuam odio habuit? quomodo ergò nos deſpicere poterit Dominus, quos ſua carne ſuoq́; ſangvine paſcit? quomodo obliviſci eorū poterit, quibus arrham ſui corporis dedit? quomodo ſubvertere nos poterit Satan, cùm cœleſti reficiamur cibo, ne deficiamus in prælio? Charos nos habet Chriſtus, quia carè nos emit; caros nos habet,

bet, quia caris & precioſis paſcit; caros nos habet, quia ipſius caro & membra ſumus. Hæc unica omnium morborum ſpiritualium panacæa, hoc τῆς ἀθανασίας φάρμακον: quod enim peccatum tantum quod ſancta Dei caro non expiet? quod peccatum tantum, quod vivifica Chriſti caro non ſanat? quid tàm ad mortem, quod filii Dei morte non tollatur? quæ tàm mortifera Diaboli tela, quæ in hoc divinæ gratiæ fonte non extingvantur? quæ tanta conſcientiæ labes, quam ſangvis hic non emundet? Iſraëlitis in nube & igni aderat Dominus, hîc

hîc verò non nubes, ſed ipſe
Sol juſtitiæ, animarũ noſtrarũ
lux præſens, hîc non ignis di-
vini furoris, ſed fervor carita-
tis ſentitur, neque recedit à
nobis, ſed manſionem apud
nos facit. Primi parentes in
Paradiſum hortum illum fra-
grantiſſimum & ſuaviſſimum,
æternæ beatitudinis typum
introducebantur, ut divinæ
benignitatis admoniti debitũ
creatori ſuo pręſtarent obſe-
quium. Ecce plus quam Para-
diſus hoc loco; creatoris enim
carne ſaturatur creatura; Filii
DEI ſangvine mundatur pœ-
nitens conſcientia: corpore
Chriſti aluntur Chriſti capitis
mem-

membra: divinis & cœlestibus epulis pascitur fidelis anima. Sancta DEI caro, quàm adorant in unitate personæ Angeli, venerantur Archangeli, tremunt potestates, admirãtur virtutes, illa fit spiritualis nostra alimonia. Lætentur cœli & exultet terra, magis autem fidelis anima, cui tanta ac talia impendũtur munera,

XX.

De seria ante usum sacræ cœnæ præparatione.

Christi sis providus hospes.

NOn vulgares quædam epulæ nec Regis quoddam convivium, sed sanctissimum corpo-

corporis & ſangvinis Chriſti myſterium nobis tractandũ. Utiq; igitur digna requiritur præparatio; ne pro vita inveniamus mortem; pro miſericordia accipiamus judicium; quàm trepidat, quàm timet ſanctiſſimus ille Patriarcha fidei fortitudine inſignis, cũ aliquando DEI filius in hominis forma ipſi appareret, & Sodomâ ſe evertere velle prænunciaret: hîc non aſpiciendus proponitur DEI agnus, ſed guſtandus & eſitandus. Uſias cum inconſultius ad arcam fœderis accederet, leprâ à Domino percuſſus eſt protinus: quid igitur mirum

si judicium sibi edit & bibit,
qui indignè de hoc pane edit
& de hoc vino bibit? hîc e-
nim vera Novi fœderis arca
per illam veterem præfigura-
ta. Veram autem præparatio-
nem unico verbo docet Apo-
stolus: Probet seipsum (in-
quit) homo & sic edat de pa-
ne hoc. Ut autem omnis pro-
batio divina ad divinæ scri-
pturæ normam exigenda: pa-
ri ratione etiam hæc, quam
requirit Paulus. Considere-
mus igitur primo loco nostrã
infirmitatem. Quid est homo?
pulvis & cinis, è terra nasci-
mur, de terra vivimus, in ter-
ram revertimur. Quid est ho-
mo?

mo? ſperma fœtidum, ſaccus ſtercorum, & cibus vermium. Homo natus ad laborem, non ad honorem: Homo natus de muliere, & ob hoc cùm reatu, brevi vivit tempore, ideoq; cũ metu, repletus multis miſeriis, ideoque cum fletu, & verè multis, quia corporis & animæ ſimul. Neſcit homo ortũ ſuum, neſcit obitũ; ut herba ſolſtitialis pauliſper ſumus, ac brevis illa vita dolores & labores habet minimè breves. Conſideremus ſecundo loco noſtram indignitatem: omnis quidem creatura, reſpectu creatoris, umbra, ſomnium, nihil; utiq; etiam homo, Sed

 plu-

pluribus & gravioribꝰ modis indignus eſt homo: peccatis enim creatorem ſuum offendit; Deus Naturâ & eſſentiâ juſtus eſt: Natura igitur & eſſentiâ peccatis iraſcitur. Quid nos ſtipulæ ad ignem illum conſumentem? quomodo fœdiſſima noſtra facta cõſiſtent? quomodo iniquitates noſtræ, quas ponis coram te, & errores noſtri, quos collocas in lumine vultus tui? Infinitus Deus & ſemper ſui ſimilis, infinitæ juſticiæ & infinitæ iræ: quod ſi in omnibꝰ operibus, utiq; etiam in ira, in juſtitia & in vindicta Deus magnus eſt & admirabilis

prorſus. Qui non pepercit filio, nunquid parcet figmento? Qui non pepercit ſanctiſſimo, nũquid parcet ſervulo nequã? In tanto apud DEUM odio peccatum eſt, ut puniat illud in dilectiſſimis, quod patet in Lucifero Angelorum primario. Probatio autem non ſolũ nos reſpiciat, ſed etiam benedictum hunc panem, qui eſt cõmunicatio corporis Christi: tùm verus gratiæ fons, & inexhauſta miſericordiæ ſcaturigo apparebit; prorſus negligere nos non poterit Dominus, quos ſuæ carnis participes facit: quis enim carnem

 ſuam

ſuam unquam odio habuit? hæ igitur ſanctæ epulæ transformabunt animas noſtras: hæ diviniſſimæ epulę divinos homines nos efficient: donec tandem futuræ felicitatis cõſortes efficiemur θεοῦ ὅλου καὶ μόνου χωρητικὸς, καὶ ὅλοι θεοειδεῖς; quod hîc in fide & myſterio; illic in re & apertiſſimè habebimus. Ipſa quoque corpora noſtra hanc dignitatem conſecuta, ut in illis Deum a facie ad faciem videre poſſimus, quæ jam ſunt Spiritus ſancti templa, & Chriſti inhabitantis corpore & ſanguine ſanctificantur & vivificantur: hæc ſanctiſſima medicina

dicina ſanat omnia peccatorũ vulnera: hæc vivifica caro omne mortale peccatum ſuperat: hoc ſanctiſſimum promiſſionum divinarum ſigillũ eſt, quod coram judicio divino oſtendere poſſumus: hoc pignore nobis dato de vita æterna ſatis tutò gloriamur; ſi Chriſti corpus & ſangvis nobis exhibentur, utiq; etiam omnia beneficia per ſanctiſſimum illud corpus & benedictum illum ſangvinem parata: quomodo qui minora dedit, majora denegabit? qui filium ſuum dedit nobis, quomodo non omnia cum eo dabit? Exultet igitur Sponſa,

quia tempus propè eſt, quando ad nuptias agni vocabitur: induatur precioſis, accipiat nuptialem veſtem, ne inveniatur nuda: veſtis illa Sponſi juſtitia, quam in baptiſmo induimus: Juſtitia noſtra tantùm abeſt, ut veſtis nuptialis ſit, ut etiam ſit pannus mulieris menſtruatæ. Timeamus igitur ad ſolennitatem illam nuptialem turpiſſimas illas & fœtidiſſimas operum noſtrorum veſtes afferre; induat nos DOMINUS, ne inveniamur nudi.

XXI.

De CHRISTI aſcenſione.

Cum Chriſto aſcendere noſtrum eſt.

COgita fidelis anima aſcē-
ſionem Sponſi tui : Chri-
ſtus viſibilem præſentiam fi-
delibus ſuis ſubtraxit, ut fides
haberet exercitiũ. beati nam-
que qui non vident & credũt.
Ubi eſt Theſaurus noſter, ibi
ſit etiam cor noſtrum : The-
ſaurus noſter Chriſtus in cœ-
lo eſt, cœleſtibus ergò adhæ-
reat cor noſtrum, & ea quæ
ſurſum ſunt, cogitet. Sponſa
reditum ſui Sponſi ardentiſ-
ſimis exoptat gemitibus : ita
fidelis anima ſemper exoptet
adventare diem illum, in quo
ad nuptias agni introduca-
tur, confidat in arrha ſancti
Spiritus, quam deſcendẽs re-

 liquit

liquit ei DOMINUS: confidat in corpore & ſangvine Domini, quæ in cœnæ myſterio accipit: & credat corpora noſtra cibo hoc incorruptibili ſaturata aliquando reſuſcitatum iri, quod jam credimus: tunc videbimus, & noſtra ſpes tunc erit res; ſub ſpecie aliena adeſt viatoribus nobis Domin⁹, ſed in cœleſtis patriæ diverſorio eum agnoſcemus & intuebimur. Voluit autem Salvator noſter à monte oliveti aſcendere: oliva pacis & gaudii inſigne, meritò ergò ab oliveti aſcendit monte, qui territis & conſternatis conſcientiis tranquillitatem peperit ſuâ

ſuâ paſſione; meritò ab oliveti aſcendit monte, qui maximâ cœleſtis curiæ accipitur jubilatione. Montana illa nos ad cœleſtia vocant, ſequamur ſanctis deſideriis, quia pedibus non poſſumus ſequi corporeis. Moſes itidem in monte aſcendit ad Dominum, in monte ſancti adorârunt Patriarchæ, montana elegit Abraham, Loth verò planiciẽ; relinquat fidelis anima mundi planiciem, & ad cœli montana ſanctâ devotione contẽdat, ita dulciſſima ſentiet DEI interius loquentis alloquia, ita in oratione ſuâ poterit adorare in Spiritu, ita confla-

grationem æternam munda-
næ planiciei paratam poterit
cum Abrahamo effugere. Be-
thania villam humilitatis &
afflictionis notat̃, per quam
ad regnum cœlorum nobis
patet aditus, ſicut & Chriſtus
ex villa afflictionis ad cœleſtia
penetravit gaudia. Hactenus
cœlum clauſum videbatur &
Paradiſus ſuperior per rom-
phæam rutilātem cuſtoditus,
nunc victor Chriſtus cœlum
aperit̃, ut nobis in cœleſtem
patriam, unde excideramus,
viam monſtraret. Stabant di-
ſcipuli ſublatis oculis cœlum
intuentes, ita veri Chriſti di-
ſcipuli cordis oculos ad cœ-
leſtia

lestia contemplanda attollāt. O Domine JESU, quàm gloriosa passionem tuam, consecuta est clausula! quàm felix hæc & quàm subita mutatio! qualem te vidi patientem in mōte Calvariæ, & qualem te nūc conspicor in monte oliveti? ibi eras solus, hîc multis Angelorum millibus comitatus: ibi ascendebas in crucem, hîc in nube ascendis ad cœlum: ibi crucifigebaris inter latrones, hîc exultas inter Angelorum choros: ibi clavis cruci affixus & damnatus, hîc liber & damnatorum liberator: ibi moriens & patiēs, hîc gaudens & triumphans. Christus

est caput nostrum, nos ipsius membra: gaude igitur & exulta in ascensione capitis tui fidelis anima. Gloria capitis, membrorum etiam gloria est; ubi caro nostra regnat, ibi nos regnare credamus: ubi sãguis noster dominatur, ibi nos gloriosos futuros speremus, etsi peccata nostra nos prohibeant. Naturæ tamen communio non repellit: Ubi caput est, ibi etiam reliqua membra erunt: caput nostrũ cœlum ingressum est, habent ergò ęquissimam rationem de cœlo sperandi reliqua membra, non solùm autem hoc, sed & in cœlo jam possessionem acce-

accepêre. Deſcendit Chriſtus de cœlo nos redemturus, aſcendit viciſſim ad cœlū nos glorificaturus: nobis natus eſt nobis paſſus eſt, igitur & nobis aſcendit. Chriſti paſſione noſtra caritas, Chriſti reſurrectione fides noſtra, Chriſti aſcenſione ſpes noſtra ſolidatur. Sequi autem debemus Sponſum noſtrum non ſolùm ardentibus deſideriis ſed etiā operibus bonis: in ſupernam illam civitatem non intrabit aliquid coinquinatum, in huj⁹ rei ſignū Angeli ex cœleſti Hieroſolyma venientes apparuerunt amicti veſtibus albis, quibus puritas & innocentia deno-

denotatur. Cum humilitatis magiſtro non adſcendit ſuperbia, nec cum bonitatis auctore malitia, nec cum pacis amica diſcordia, nec cum filio virginis libido & luxuria: non aſcendunt vitia poſt virtutum parentem, nec peccata poſt juſtum, nec infirmitates ire poſſunt poſt Medicum. Qui DEUM coràm aliquando intueri deſiderat; is etiam dignè in ejus conſpectu vivat; qui cœleſtia ſperat, terrena contemnat: Trahe ad te corda noſtra bone JESU.

XXII.

Homilia de Spiritu Sancto.

Ele-

Electos Deus obsigna. spiramine sancto.

AScendens Dominus noster in cœlos & intrans in gloriam suam, misit discipulis Spiritum sanctum in ipso pētecostes die. Sicut in veteri Testamento Deus legem promulgans in monte Sinai ad ipsum Mosen descendebat: ita cum Evangelium per Apostolos in orbem terrarum propagandum, ipse Spiritus ad Apostolos descendebat: ibi tonitrua & fulgura & clangor buccinæ intensissimus, quia lex contra inobedientiã nostram detonat & nos iræ divinæ reos arguit: hîc verò soni-

ſonitus leniter ſtrepentis au-
ræ, quia Evangelii concio cõ-
ſternatas mentes erigit: ibi to-
tius populi expaveſcentia at-
que terror, quia lex iram ope-
ratur; hîc verò tota multitu-
do confluit & mirabilia DEI
audit, quia per Evangelium
nobis ad DEUM patet aditus:
ibi Jehova deſcendit in igne,
ſed in igne iræ & furoris, ideò
mons commovebatur & fu-
mabat: hîc verò deſcendit
JEHOVA Spiritus ſanctus in i-
gne, ſed in igne amoris & di-
lectionis, unde non commo-
vetur domus divinâ irâ, ſed
potius tota repletur Spiritus
ſancti gloriâ. Quid mirum,
ſi

ſi Spiritus ſanctus è cœleſti
mittitur curia ad ſanctifican-
dum, cùm filius miſſus fuerit
ad genus humanum liberan-
dum? non proderat Chriſti
paſſio, niſi per Evangelium
mundo fieret annunciatio,
quis enim uſus theſauri ab-
ſconditi? ideò benigniſſimus
Pater nō ſolùm magnum pa-
ravit beneficium per filii paſ-
ſionem, ſed etiam toti mundo
illud offerri voluit per Spiri-
tus ſancti miſſionem. Fidelis
mater tenello Filio utraque
præbet ubera: fidelis Deus
nobis miſeris & Filium & Spi-
ritum ſanctum mittit. Venit
autem Spiritus ſanctus ſuper

Apo-

Apostolos, cum perdurarent concorditer in oratione; precum enim Spiritus est, precibus impetratur & ad preces impellit, quare? quia est vinculum illud, quo corda nostra uniuntur cum DEO, sicut filium unit cum Patre & Patrem cum Filio. est enim Patris & Filii mutuus substantialis amor: hæc spiritualis nostri cũ DEO conjunctio fit fide, fides autem donum Spiritus, impetratur precibus, sed veræ preces fiunt in Spiritu. In templo Salomonis, cum Domino adoleretur incensum, gloriâ Domini templum replebatur: ita si precum odoramenta of-
fers

fers DEO templum cordis tui Spiritus ſancti replebit gloria. Miremur hîc DEI miſericordiam & gratiam: Pater exauditionem precum promittit: Filius intercedit pro nobis: Spiritus ſanctus orat in nobis: Angeli preces noſtras ad DEUM deferunt, atq; ita tota cœleſtis curia noſtris precibꝰ eſt aperta. Miſericors DEUS dat orationis affectum, quia donat nobis Spiritum gratiæ & precum; dat etiam orationis effectum, quia preces noſtras ſemper exaudit, ſi non ad voluntatem noſtram, tamen ad utilitatem. Venit Spiritus ſanctus, cùm omnes

con-

concorditer in eodem verſa-
tur loco, nimirum eſt Spiritus
caritatis & concordiæ; con-
jungit nos Chriſto per fidem,
conjungit nobis DEUM per
caritatem, unit etiam nos cū
proximo per dilectionem. Di-
abolus diſcordiæ & ſeparati-
onis autor, per peccata ſepa-
rat nos à DEO, per odia, con-
tentiones & rixas homines à
ſe invicem ſeparat; ſed ſan-
ctus Spiritus, ut in CHRISTO
divinam & humanam Natu-
ram mirabili ſua obumbrati-
ona conjunxit; ita quoq; ſuis
donis in nos effuſis & homi-
nes DEO, & DEUM hominibus
conjungit. Quamdiu in ho-
mi-

mine manet Spiritus ſanctus ſuâ gratiâ & ſuis donis, tamdiu homo manet unitus DEO. Quã primùm homo per peccata excidit à fide & caritate, & Spiritum ſanctum excutit, ſeparatur à DEO, & tollitur beatiſſima illa unio. Qui Spiritum ſanctum habet, non odit fratrem: quare? quia per Spiritũ particeps factus myſtici corporis Chriſti, cujus membra ſunt omnes pii, quis verò unquam membra ſua odio habet? imò etiam inimicos ſuos diligit, qui Spiritu Domini regitur: quare? quia, qui Domino adhæret, ſit unus Spirit⁹ cũ eo, jam verò Deus

 ſolem

ſolem ſuum oriri ſinit ſuper bonos & malos, & nihil quicquam eorum, quæ fecit, odio habet? qui Spiritum Dei habet, omnibus inſervire promptus eſt, omnibus pro virili benè facit, omnibus ſe utendũ præbet, quia etiam Deus fons eſt omnis miſericordiæ & gratiæ erga omnes: jam verò Spiritus ſanctus tales motus in homine efficit, qualis ipſe eſt, ſicut anima corpus reddit animatum, ſentiens, mobile: ita Spiritus hominem efficit ſpiritualem, imbuit mentem ſuavitate dulcedinis divinæ, & omnia mẽbra ad obſequia Deo & proximo præſtanda diri-

dirigit: E cœlo factus est sonitus ille, qui fuit Symbolum venientis sancti Spiritus, quia cœlestis est Naturæ sanctus ille Spiritus, nimirùm ejusdem essentiæ cum Patre & Filio, à quo Patre & Filio ab omni æternitate procedit; efficit etiã homines cœlestia cogitantes, & ea quæ sursum sunt quærentes, qui terrenis adhęret & amore suo mundo unitus est, ille nondum cœlestis Spiritus particeps factus. Venit sub flatus symbolo quia vivam consolationem afflictis suppeditat; quia etiam reciproco flatu ac respiratione Spiritus aërei vivimus juxta carnem, i-

deò ſubSpiritus & flatus ſymbolo adventabat, qui largitur, ut vivamus juxta meliorem, noſtri partem. Ventus, quò vult, ſpirat, & ſonum ejus audis, ſed neſcis undè veniat & quò vadat; ita eſt omnis qui genitus eſt à Spiritu. Congruenter etiam ſub flatus ſymbolo venit, qui à Patre & filio una ſpitatione abæterno procedit. Vehemẽs erat flatus ille, quia neſcit tarda molimina Spiritus ſancti gratia; movet ille ſanctus Spiritus pios, in quibus habitat, ad omne bonum, atq; ita movet, ut nec Tyrannorum minas, nec Satanæ inſidias, nec mundi odia curent.

curent. Confert Apoſtolis lingvarum donũ, quia in omnẽ terram ſonus ipſorum exire debebat; ſicque confuſio lingvarum, quæ pœna fuerat ſuperbiæ & temeritatis in ædificanda turre Babylonis, ſublata eſt, jamque diſperſæ illæ gentes per diverſitatem lingvarum, in unitatem fidei Spiritus ſancti munere congregatæ ſunt; congruenter ſub lingvarum figura venit, à quo inſpirati locuti ſunt ſancti Dei homines; qui in Apoſtolis locutus eſt, qui verba Dei ponit in os miniſtrorum Eccleſiæ. Pro tantis donis laudandus & benedicendus ſanctus

ille Spiritus cum Patre & Filio in seculum.

XXIII.
De Ecclesiæ dignitate.

Christi est Ecclesia Sponsa.

COgita devota anima, quãtum tibi præstitit DEUS beneficium, quòd ad Ecclesiæ suæ te vocavit consortium. Una est dilecta mea, dicit Sponsus in Cantico; verè una, quia una solùm vera & orthodoxa Ecclesia, dilecta Christi Sponsa. Extra corpus Christi non est Spiritus Christi, qui autem Spiritum Christi non habet, non est ejus; qui Christi non est, æternæ vitæ

vitæ particeps fieri nõ poteſt. Extra arcam Noæ omnes perire cogebantur in diluvio; extra ſpiritualem Arcam Eccleſiæ omnes æterno involvuntur exitio. Non habebit DEUM patrem in cœlis; qui non habet Eccleſiam matrem in his terris. Cogita devota anima, quod ſingulis diebus multa animarum millia deſcendunt ad infernum, ideo quod ſunt extra Eccleſiæ gremium: non ſeparavit te ab illis Natura; ſed ſola DEI miſerentis gratia: Cùm Ægyptus tenebris palpabilibus involveretur, apud ſolos Iſraëlitas erat lux, ita in ſola Eccleſia

est lux divinæ agnitionis; qui sunt extra Ecclesiam, à tenebris ignorantiæ in vita præsente transeunt ad tenebras damnationis æternæ in vita sequente: qui non est portio Ecclesię militantis, nunquam erit portio Ecclesiæ triumphantis, hæc enim sunt intimè conjuncta; DEUS, verbũ, fides, Christus, Ecclesia & vita æterna. Sancta DEI Ecclesia est Mater, Virgo & Sponsa. Mater est, quia DEO quotidie spirituales generat filios: Virgo est, quia à Diaboli & mundi se integram servat complexibus; Sponsa est quia Christus eam sibi desponsavit fœdere

dere ſempiterno eiq; arrham Spiritus dedit, Eccleſia eſt navis illa, quæ Chriſtum & ejus diſcipulos vehit ac ad portum felicitatis æternæ tandē nos perducit; navigat Eccleſia inſtructa fidei gubernaculo felici curſu per hujus ſeculi mare habens Deum gubernatorem, Angelos remiges, portans choros omnium Sanctorum, erecta eſt in medio ipſa ſalutaris crucis arbor, in qua per Evangelicæ fidei vela ſuſpenſa, quibus flante ſancto Spiritu ad ſecuritatem quietis æternę deducitur. Eccleſia eſt vinea illa, quam Deus in agro hujus mundi plantavit,

sangvine suo rigavit, sepem Angelicæ protectionis ei circumdedit, torcular passionis in ea construxit, lapides & offendicula ex ea sustulit. Ecclesia est mulier illa amicta Sole; quia Christi justitiâ induta est: lunam sub pedibus calcat; quia terrena variis obnoxia mutationibus despicit. Considera summam hanc Ecclesiæ dignitatem devota anima, & debitas Deo gratias age. Magna quidem in Ecclesia Dei beneficia, sed ea non sunt omnibus obvia: est hortus conclusus & fons signatus; nemo pulchritudinem horti conclusi videt, nisi qui in

in eo eſt; ſic nemo ſumma
hæc in Eccleſia beneficia a-
gnoſcit, niſi qui & ipſe in ea
eſt. Nigra eſt exterius hæc
Chriſti Sponſa, ſed formoſa
interius; omnis enim gloria
Filiæ Regis eſt ad intra. Navis
hæc variis perſecutionũ con-
cutitur tempeſtatibus: vinea
hæc ligata erigitur & reciſa
augetur: mulieri huic ipſe
infernalis Draco variis modis
inſidiatur. Pulcrum eſt Eccle-
ſia lilium, ſed tamen inter
ſpinas. Hortus pulcerrimus
eſt Eccleſia, ſed quando Aqui-
lo tribulationum eũ perflat,
tunc demum fluunt aromata
illius. DEI Filia eſt Eccleſia,
ſed

ſed mundo admodum exoſa, cœleſtem expectat hæreditatem, igitur cogitur in hoc mundo peregrinari, in peregrinatione premitur, in preſſione ſilet, in ſilentio fortis eſt, in fortitudine vincit. Mater ſpiritualis eſt Eccleſia, ſed cogitur ſtare ſub cruce, ſicut etiam Maria, ex qua Chriſtus in hunc mundum natus, ſub cruce ſtabat. Eccleſia eſt palma quia ſub pondere tribulationum ac tentationum magis creſcit. Cogita devota anima Eccleſiæ dignitatem & cave quicquam eâ indignum committas. Mater eſt Eccleſia, cave igitur, ne vocem ejus con-

contemnas: mater eſt, ſemper igitur ab ipſius pēdere debes uberibus: Eccleſiæ ubera ſunt verbum & ſacramenta; virgo eſt Eccleſia: ſi ergo verus es ejus filius, à mundi abſtine complexibus: membrum es virginis Eccleſiæ, vide ne virginea membra proſtituas, & cum Diabolo per peccata ſcorteris: Sponſa Chriſti eſt Eccleſia & omnis devota anima, caveat, ergò ne Satanæ adhæreat: Sponſa Chriſti es, vide ne arrham Spiritus ſancti tibi datam amittas: Sponſa Chriſti es, aſſiduis ora precibus, ut properet Sponſus & ad nuptias cœleſtes te introducat:

ducat: veniet autem ſponſus in ſecuritatis nocte, vigila ergò ne, cùm venerit Sponſus, inveniat te dormientem, & januam ſalutis æternæ tibi præcludat: luceat oleum fidei tuæ, ne in adventu Sponſi cogaris fruſtra id deſiderare. Veheris in navi, vide ne in mundi mare te præcipites, antequam ad portum pervenias: veheris in navi, precare ne tẽpeſtatibus afflictionum & fluctibus tentationum abſorbearis. In vineam Domini vocatus es, vide ut ſtrenuè labores: conſideratio denarii minuat labores diei; vinea Domini es, abjice inutilia ſarmẽ-

ta,

ta, infrugifera carnis opera,
totum vitæ tempus æſtima
eſſe putationis tempus: pal-
mes es in vera vite Chriſto,
vide ut in eo maneas & fru-
ctum feras multum, quia pal-
mitem non ferentem fructũ
cœleſtis agricola tollet, & fe-
rentem fructum purgabit, ut
copioſiorem ferat, induiſti
Chriſtum per fidem, & ſole
hoc juſtitiæ amictus es, vide
ut Lunam, id eſt, omnia terre-
na ſub pedibus calces: atque
omnia reſpectu æternorum
bonorũ parvi æſtimes. O bone
JESU, qui nos duxiſti in Eccle-
ſiam militantem, deduc ali-
quando etiam ad triumphan-
tem

Me-

XXIV.

Meditatio de prædestinatione.

In Christo electio facta.

QUoties devota anima cogitare vis de prædestinatione tua; aspice Christum in cruce pendentem, pro peccatis totius mundi morientem, propter justitiam nostrã resurgentem. Incipe à Christo jacẽte in præsepio, sic demùm recto ordine procedet tua de prædestinatione disputatio. Elegit nos Deus ante jacta mundi fundamenta, sed tamẽ in Christo est electio facta: si ergò es in Christo per fidem, ne dubites ad te quoque perti-

tinere electionem: si firmâ cordis fiduciâ adhæres Christo, ne dubites te esse in Electorum numero. Si verò à priori extra limites verbi vis scrutari profundum prædestinationis, metuendũ valdè, ne cadas in profundum desperationis. Extra Christũ Deus ignis consumens, cave ergò, ne huic igni appropinques, nec consumaris. Extra Christi satisfactionem Deus voce legis suæ accusat omnes, damnat omnes, cave ergò, ne ex lege prædestinationis mysterium haurias. Non inquiras omnes consiliorum divinorum rationes, ne te multũ

 sedu-

ſeducant tuæ cogitationes: habitat Deus in luce inacceſſibili, ad eam ne coneris temerè progredi; ſed tamen revelavit nobis Deus lucem Evangelii, in hac tutè inquirere poteris doctrinam hujus ſecreti, in hoc lumine videbis verum lumen. Relinque æterni hujus & ab æterno facti decreti profunditatem & cõvertere ad manifeſtationis in tempore factæ claritatem; juſtificatio facta in tempore ſpeculum eſt electionis factæ ſine tempore. Agnoſce ex lege iram Dei propter peccata & age pœnitentiam, agnoſce ex Evangelio miſericordiã Dei

propter

propter Christi meritum, & illud applica tibi per fiduciã, agnosce fidei Naturam, & ostende eam per conversationem piam; agnosce in cruce castigationem paternam, & sustine per patientiam; tunc demum incipe tractare prædestinationis doctrinam: Hãc methodum ostendit Apostolus, hanc methodum sequatur verus Apostoli discipulus. Tria sunt, quæ in hoc mysterio semper observanda: Misericordia DEI diligentis, meritum Christi patientis: gratia Spiritus sancti per Evangelium vocantis. Universalis est DEI misericordia, quia totũ

mundum dilexit, miſericor-
diâ Domini plena eſt terra,
imò major eſt cœlo & terrâ,
tanta enim eſt, quantus Deus
ipſe, quia Deus eſt caritas, te-
ſtatus eſt in verbo ſuo, ſe nul-
lius mortem velle, ſi parum
hoc eſt, etiam juramento cõ-
firmavit, ſi non potes credere
Deo promittenti, crede ſaltẽ
pro ſalute tua juranti: Voca-
tur Pater miſericordiarum,
quia ei proprium eſt miſereri
& parcere: miſerendi cauſam
& originem ſumit ex proprio
judicandi vel ulciſcendi ma-
gis ex alieno, ut longè aliter
de corde ipſius miſeratio, quã
animadverſio procedere vi-
dea-

deatur: Universale etiam est meritum Christi, quia pro totius mūdi peccatis passus est. Quid ergò misericordiam Dei probaret aperti⁹, quàm quod dilexit nos, cùm nondum essemus, quia dilectionis est, quòd creati sumus: dilexit insuper, cum aversi essemus, quia dilectionis est, quod filiū redemptorem nobis dedit: Peccatori tormentis ęternis adjudicato & unde se redimat non habenti DEUS pater dicit: accipe unigenitum meū, & da pro te: Ipse Filius dicit: tolle me & redime te. Flos campi, non flos horti est Christus, quia odor gratiæ ipsius

non eſt quibuſdam clauſus ſed omnibus apertus: & ne dubites de univerſalitate meriti, orabat Chriſtus patiens pro crucifigentibus ſe, & ſangvinem fundebat pro illis, qui ſangvinem ejus fundebant ipſi. Univerſales etiam ſunt Evangelii promiſſiones, quia omnibus dicit Chriſtus: Venite ad me omnes qui laboratis. Quod pro omnibus præſtitum, omnibus etiam offertur; quantùm in his bonis pedem fiduciæ porrexeris, tantùm etiam obtinebis: nemini Deus ſuam denegat gratiam, niſi qui ſeipſum indignum eâ exiſtimat: Conſidera ergò fidelis

delis anima hæc tria prædeſtinationis fulcra, & firmâ cordis tui eis innitere fiduciâ; conſidera præterita miſericordiæ divinæ beneficia, & de finali non dubitabis perſeverantia Quando nondum eras, creavit te Deus; quando per Adami lapſum damnatus eras, redemit te; quando extra Eccleſiam in mundo vivebas, vocavit te; quando ignorabas, inſtruit te; quando errabas, reduxit te; quando peccabas, correxit te; quando ſtetiſti, tenuit te; quando cecidiſti, erexit te; quando iviſti, duxit te; quando ad ipſum veniſti, ſuſcepit te: affuit ibi in expe-

ctando longanimitas, & in condonando facilitas: Misericordia Dei præcedit te, firmiter spera, quod etiam subsequetur; prevenit te misericordia Dei, ut saneris, subsequetur etiam, ut glorificeris; prævenit te, ut piè vivas, subsequetur etiam, ut in æternũ cum illo vivas; quare cadens non es contritus? quis supposuit manum? quis nisi Dominus? confide ergò etiam inposterum in Dei misericordia & finem fidei salutem æternã firmiter spera. In quibus enim manibus salutis tuæ materia tutius consistat, quàm in iis, quæ cœlum condiderunt & terram,

terram, in iis quæ nunquam abbreviantur, in iis, quæ affluunt misericordiæ visceribus, nec desunt foramina, per quæ effluant?

Cogita autem devota anima, quòd à Deo electi sumus, ut essemus sancti, & irreprehensibiles; in quibus ergò non est sanctæ vitæ studium, ad illos non pertinet electionis beneficiũ; electi sum⁹ in Christo, in Christo sumus per fidẽ, fides se exerit per dilectionem: ubi ergò non est dilectio, ibi nec fides, ubi non est fides, ibi nec Christus; ubi non est Christus, ibi nec electio; firmum quidẽ stat fundamentum Dei, ha-

bens ſignaculum hoc, Dominus novit, qui ſint ſui; ſed tamen diſcedat ab injuſtitia, qui invocat nomen Domini; oves Chriſti nemo rapiet ex ipſius manu, ſed tamen oves Chriſti audiant etiam ipſius vocem? domus Dei ſumus, ſed fiduciam & gloriam ſpei uſq; ad finem firmam retineamus! O Domine, qui dediſti velle, da etiam perficere.

XXV.

De ſalutari precum efficacia.

Penetrant ſuſpiria Cœlum.

MAximum hoc eſt Dei beneficium, quod familiare precum piarum requirit allo-

alloquium: Ipſe donat orationis affectum, ipſe etiam donat orationis effectũ. Magna vis orationis, quæ in terra funditur, ſed in cœlo operatur: oratio juſti clavis eſt cœli, aſcendit precatio & deſcendit Dei liberatio: oratio eſt ſalutare ſcutũ, quo omnia adverſarii tela repelluntur. Moſes cùm extendebat manus ſuas, prævalebat Iſraël contra Amalecitas, ſi ad cœlum extendes manus tuas, nõ prævalebit tibi Satanas. Sicut hoſti opponitur murus, ita Dei ira Sanctorum frangitur precibus. Ipſe Salvator noſter orabat non propter aliquam

neceſſitatem, ſed ut precum
nobis commendaret dignita-
tem. Oratio cenſus eſt noſtræ
ſubjectionis, quia præcepit
nobis Deus ut preces velut
ſpirituale quoddam tributũ
quotidie ei offeramus: eſt
ſcala noſtræ aſcenſionis, quia
nihil aliud eſt oratio, quàm
quædam mentis ad Deum
peregrinatio: eſt ſcutum no-
ſtræ defenſionis, quia anima
hominis viventis in precibus
tuta eſt à Dæmonum inſulti-
bus. eſt nuncius fidelis lega-
tionis, quia ad thronum Dei
aſcendit oratio, & ad feren-
dum auxilium eum invitat:
hic nuncius ſine ſuo nunquã
fruſtra-

fruſtratur, ſemper enim exaudit nos Deus ſi non ad noſtrã voluntatem, tamen ad utilitatem & ſalutem: unum indubitanter è duobus ſperare poſſumus, aut dabit id, quod petimus, aut illud, quod novit utilius. Dedit Deus filium ſuum donum illud excellentiſſimum non rogatus? quid faciet rogatus? nec de Patris exauditione nec de filii interceſſione dubitare poſſumus: in qualibet cauſa per preces cum Moſe intres in tabernaculum ad conſulendum Dominum, & citò audies divinũ reſponſum: Chriſtus cùm oraret, transfigurabatur, ita in

in oratione magnæ fiunt in anima mutationes, quia lumen animæ eſt oratio, quæ ſæpius eum, quem invenit deſperantem, relinquit exultantem: quâ fronte Solem intueris, niſi prius adoraveris eum, qui lumen illud dulciſſimum oculis tuis mittit? quo pacto frueris mensâ, niſi prius adoraveris eum, qui tantum bonum largitur, ac ſuppeditat? quâ ſpe trades teipſum nocturno tempori, niſi te premunieris orando? quem fructum ſperare poteris ex laboribus tuis, niſi prius adoraveris eum, ſine quo labor omnis inutilis? ſi ergò dona ſpiritu-

alia aut corporalia desideras, pete & accipies: si Christum desideras, per preces quære & invenies: si ostium divinæ gratiæ & salutis æternæ aperiri tibi desideras, per preces pulsa, & aperietur tibi: si in deserto hujus mundi sitis tẽtationum & penuria bonorũ spiritualium te adfligit, accede ad petram spiritualem, qui est Christus, per devotionem, eamq; percute virgâ orationis, & senties quod fluenta divinæ gratiæ restingvant sitim tuæ penuriæ. Vis gratum DEO exhibere sacrificium? offer preces, sentiet DEUS odorem suavitatis & cessabit ipsius

ira.

ira. Vis assiduè cum Deo versari? preces ama, quæ sunt spirituale Dei & devotæ animæ colloquium? Vis gustare quàm suavis sit Dominus? in vita precibus Dominum ad cordis tui domicilium. Placet Deo oratio, sed debito modo instituta; qui ergò exaudiri desiderat, is oret sapienter, ardenter, humiliter, fideliter, & confidenter. Oret sapienter, ut scilicet oret ea, quæ divinæ gloriæ & proximorum saluti serviunt. Omnipotens est Deus, ergò non statuas ei in precibus modum: sapientissimus est, ergò non præscribas ordinem: Non temerè prorum-

prorumpant preces, ſed fidem præeuntem ſequantur, fides autem reſpicit verbum, quæ ergò abſolutè Deus in verbo promittit, abſolutè ores, quę cum conditione promittit: ut temporalia, ea itidem cum conditione ores: quæ nullo modo promittit, ea etiã nullo modo ores, ſæpè Deus dat iratus, quod negat propitius; ſequere ergò Chriſtum, qui ſuam voluntatem plenè Deo reſignat; Ores ardenter, quomodo enim requirere potes, ut Deus te audiat, cùm teipſum non audias? Deum tui memorem eſſe vis, cum tui memor non ſis? Cum orare

vis,

vis, intra in cubiculum tuum, & fores claude: cubiculum eſt cor tuum, in illud debes intrare, ſi vis debito modo orare; fores ejus debes occludere, ne mundanorum negociorum cogitationes te poſſint turbare, non ſunt voces ad aures Dei, niſi animi affectus; mens ardore cogitationis ita debet eſſe incitata, ut totum longè ſuperet, quod lingva exprimit, atque hoc eſt in Spiritu & veritate adorare, quod requirit Dominus: Chriſtus orabat in monte & oculos ad cœlum levabat; ita mentem ab omnibus creaturis aversā ad Deum debemus converte-

re,

re, injuriam Deo facis, ſi precaris eum, ut tibi intendat, tu verò tibi ipſi non intendas; indeſinenter orare poſſumus, ſi in ſpiritu oremus, ut ſcilicet mens noſtra ſanctis deſideriis ſemper ad Deum vigilet. Non ſemper clamore opus eſt, quia Deus etiam ſuſpiria cordis audit, cùm habitet in piorum cordibus, non ſemper opus eſt multis verbis, quia etiam cogitationibus noſtris intereſt, unus interdum gemitus à Spiritu ſancto excitatus, & in Spiritu Deo oblatus gratior eſt Deo quàm prolixę precum recitationes, ubi lingva loquitur, ſed cor planè

mutum

mutum eſt. Orat humiliter ut non de ſuo merito, ſed tantū de gratia Dei confidat; ſi preces noſtrâ nituntur dignitate damnatæ ſunt, etiamſi præ devotione cor ſangvinem exudaret, nemo placet Deo, niſi in Chriſto, ergò etiam nemo rectè orat niſi per Chriſtum & propter Chriſtum: non placebant Deo ſacrificia, quæ non offerebantur in unica illa tabernaculi ara; non placet Deo oratio, quæ non in hac unica ara, Chriſto offertur: Iſraëlitis precum exauditio promiſſa, ſi facie ad ad Hieroſolymam versâ orarent, ſic in precibus ad Chri-
ſtum,

ſtum, qui eſt templum divinitatis, nos convertamus: Chriſtus in paſſione oraturus abjicit ſe in terram; vide, quomodo ſanctiſſima illa anima humiliet ſe coram majeſtate divina! Oret fideliter, ut ſe offerat ad omnis gaudii carentiam & omnis pœnæ patientiam; quantò quis orat citius, tantò utilius; quantò ſæpius, tantò utilius; quantò ferventius, tantò DEO acceptius. Oret perſeveranter quia, cùm tardius dat Dominus, commendat dona, non negat; deſiderata d utius obtinentur dulcius. Oret confidenter, ut ſcilicet poſtulet in

P fide

ſide nihil hæſitans. O clementiſſime DEUS, qui orare nos juſſiſti, da ut etiam rectè oremus.

XXVI.

De ſanctorum Angelorum cuſtodia.

Sanctis ſacer Angelus aſtat.

COgita devota anima, quanta ſit divina gratia, quòd Angelorum tibi conſtituta eſt cuſtodia. Cœleſtis Pater filiũ ſuũ mittit ad nos liberandos, filius DEI incarnatus ad nos ſalvandos, Spiritus Sanctus mittitur ad nos ſanctificandos, Angeli mittuntur ad nos protegendos; ſic ergò tota cœleſtis curia nobis quaſi

ſi inſervit, & ſua ad nos traducit beneficia: non miror amplius, quòd omnes creaturæ inferiores propter hominem conditæ, cùm ipſi Angeli, qui longè digniores creaturæ, ſua non denegent nobis miniſteria. Quid mirum eſt, quòd cœlum miniſtrat nobis lucem in die, ut laboremꝰ, tenebras in nocte, ut quieſcamus, cùm ipſi cœleſtis regni incolæ nobis miniſtrẽt? Quid mirum, quòd aër vitalem nobis præbeat flatum, & omne genus avium ad obſequium, cum cœleſtes Spiritus vitæ noſtræ conſervandæ invigilent? Quid mirum, quòd aqua

det potum, ſordes purget, a-
rentia riget, & varia piſcium
genera præbeat, cùm nobis æ-
ſtu calamitatum & tentatio-
num defatigatis ipſi Angeli
præſto ſint, ut recreent? Quid
mirum, quòd terra nos por-
tet, pane & vino nutriat, o-
mnibus generibus fructuum
& animalium menſas noſtras
repleat, cùm Angelis manda-
tum ſit, ut cuſtodiant nos in
omnibus viis, in manibus nos
portent, ne fortè impingat ad
lapidem pes noſter? Soliciti e-
rant Angeli de Chriſto, quia
Angelus ejus conceptionem
nunciat, Angelus ejus nativi-
tatem manifeſtat, Angelus in

Ægyptum fugere mandat, Angeli ſerviunt ei in deſerto, Angeli ei miniſtrant in toto prædicationis miniſterio. Angelus ei adeſt in mortis agone, Angelus apparet in ipſius reſurrectione. Angeli præſtò ſunt in aſcenſione, aderunt Angeli in futura ad judicium reverſione: Ut ergò Chriſto in diebus carnis ſuæ inſervierũt Angeli, ita quoque ſolliciti ſunt de omnibus illis, qui per fidem Chriſto incorporati: quomodo inſervierunt capiti, eo modo inſerviunt etiam membris: gaudent inſervire illis in terris, quos aliquando ſocios habebunt in cœlis: non

renuunt illorum miniſteria, quorum dulciſſima aliquando ſperant conſortia. Jacobo in via ad patriam apparent Angelorum caſtra: ſic piis in hac vita, quæ eſt ad cœleſtem patriam via, Angeli cuſtodes adduntur. Danielem inter medios leones Angeli protegunt, ſic ab inſidiis infernalis leonis omnes pios tutos præſtant. Angeli Lothum ex Sodomorum eripiunt incendio, ſic ſanctis inſpirationibus & contra Diabolicas tentationes protectionibus ex infernalibus flammis ſæpius nos eripiunt. Lazari animam in ſinum Abrahę deportant Angeli,

geli, ſic omnium electorum animas transferunt ad palatiū cœleſtis regni. Petrum ex carcere educit Angelus, ſic ex præſentiſſimis pios ſæpè eripit periculis. Magna quidem eſt adverſarii noſtri Diaboli potentia, ſed erigat nos Angelorum cuſtodia: nec dubites in omnibus periculis hos auxiliatores tibi adeſſe, quia ſcriptura ſub figura Cherubim & Seraphim alatos eos depingit, ut certè ſtatuas incredibili celeritate ad ferendum auxilium eos præſtò futuros: ne dubites, in omnibus locis hos protectores tibi adeſſe, quia ſunt ſubtiliſſimi Spiri-

tus, quibus nullum obſiſtit corpus; cuncta illis cedunt viſibilia, cuncta æquè corpora, quantumlibet ſolida vel ſpiſſa, penetrabilia eis ſunt ac pervia: ne dubites pericula & afflictiones tuas hos ſpiritus ſcire, quia ſemper vident faciem cœleſtis Patris, & ad omnia promtiſſimè ei præſtò ſunt miniſteria: Cogita etiam devota anima, ſanctos eſſe hos Angelos; ſanctitati ergò ſtudeas, ſi eos vis habere ſocios: morum ſimilitudo maximè conciliat amicitiam, ſanctis aſſueſce actionibus, ſi Angelorum deſideras cuſtodiam. In omni loco atque angulo reve-

reverentiam exhibe tuo Angelo, neque præſente eo facias, quæ in conſpectu hominis facere erubeſcis. Caſti sũt hi Spiritus, igitur ſpurcis abiguntur actionibus. Apes expellit fumus, columbas fœtor; ſic vitæ cuſtodes Angelos fugat lachrymabile & graveolens peccatum; amiſſis per peccata his prȩſidiis, quomodo tutus eris à Diabolorum inſidiis? deſtitutus Angelorũ protectione, quomodo tutus eris à periculorum variorum incurſione? ſi anima tua caret muro Angelicæ defenſionis, facilè expugnabit eam Dȩmon fallaciâ pravæ ſvaſio-

 nis.

nis. A Deo ad miniſteria ſan-
cti illi Angeli mittuntur, re-
conciliandus ergò prius es
Deo per fidem ſi Angelum vis
habere cuſtodem: ubi non eſt
Dei gratia, ibi quoque non
eſt Angelorum cuſtodia. In-
tueamur Angelos tanquam
ſalutares quaſdam Dei ma-
nus, quæ nullum ad opus niſi
ipſo dirigente ſe moveant.
Gaudium eſt in cœlo coram
Angelis ſuper uno peccatore
reſipiſcente; lachrymæ pœni-
tentium peccatorum ſunt
quaſi vinum Angelorum: cor
autem impœnitens fugat cu-
ſtodes Angelos: agamus ergò
pœnitentiam, ut Angelis ex-
cite-

citemus lætitiam. Cœleſtis & ſpiritualis Naturæ ſunt Angeli, cœleſtia ergò & ſpiritualia cogitemus, ut nobis adeſſe eis volupe ſit: humiles ſunt Angeli, & ſuperbia penitus eis exoſa; quia etiam tenellis pueris inſervire non erubeſcunt; quid ergò ſuperbit terra & cinis, cùm tantoperè ſe humiliet Spiritus cœleſtis? In morte metuenda potiſſimum Dęmonis aſtutia, quia ſcriptum eſt, quòd ſerpens inſidietur calcaneo; extrema pars corporis calcaneus eſt extremus vitæ tuæ terminus: in ultima iſta mortis agonia maximè neceſſaria eſt Angelorum cuſtodia,

ſtodia, qui ab ignitis Diaboli telis liberent, & animam corporis domicilio egreſſam ad cœleſtem Paradiſum deportent. Cùm Zacharias in templo ſacro fungeretur miniſterio, Angelus Domini ad ipsũ veniebat: ſic etiam ſi verbi & precum gaudes exercitio, Angelorum quoque gaudere poteris patrocinio. O clementiſſime Deus, qui per ſanctos Angelos deducis nos per hujus vitæ eremum, da ut per eoſdem deducamur ad cœleſte regnum!

XXVII.

De inſidiis Diabolicis.

Quis norit Dæmonis aſtus?

Cogita

Cogita devota anima, in quanto verſeris periculo, quod ſemper tibi impendet à Diabolo tuo adverſario: hoſtis ille eſt audaciâ promtiſſimus, viribus robuſtiſſimus, artibus callidiſſimus; machinis omnibus refertiſſimus, pugnandi ſtudio infatigabilis, in omnes formas variabilis. In varia crimina ipſe illicit, & poſtquam illexit, corã tribunali Dei nos accuſat, Deum apud homines, homines apud Deum, & homines inter ſe invicem accuſat. Uniuscujusq; propenſionem exactè prius perſpicit, & poſtea laqueos tentationum opponit:

nit: quemadmodum in oppugnationibus non ad firmas & munitas partes accedunt oppugnatores, ſed ubi æſtimant muros eſſe fluxos, foſſas planiores & turres incuſtoditas: ſic perpetuò animam hominis oppugnans Diabolus id primum adoritur, quicquid ſenſerit molle & affectum in animo. Semel victus non penitus cedit, ſed ad tentandũ fortius inſurgit, ut vincat eos tædio & negligentiâ, quos vincere non potuit tentationum violentiâ. A quo dolos ſuos iſte contineat, qui ipſum majeſtatis Dominum auſus eſt calliditatis ſuæ fraude aggredi?

gredi?

gredi? à quo Chriſtiano is abſtineat, qui ipſos Chriſti Apoſtolos expetiit cribrare ſicut triticum? decepit Adamum in Naturæ inſtituta, quos non poterit decipere in Natura reſtituta? decepit Judam in ſchola Salvatoris, quos non poterit decipere in mundo, ſchola erroris? In omnibus omninò Diabolicæ metuendæ ſunt inſidiæ. In proſperis invitat nos ad animi elationem; in adverſis invitat ad deſperationem: Si parſimoniâ aliquem videt delectari; eum inexplebilis cupiditatis compedibus gaudet illigari; ſi quem heroicus ſpiritus animat,

mat, eum irarum ſtimulis inflammat; ſi quem videt paulo lætiorem, eum ad inſanæ libidinis incitat fervorem; quos videt ferventes in religione, eos implicare conatur vana ſuperſtitione; quos videt conſtitutos in dignitatibus, eos ambitionis percellit facibus; cum impellit ad peccata, amplificat Dei miſericordiam; cùm in peccata præcipitavit, amplificat Dei juſtitiam; prius perducere vult ad præſumtionem, poſtea deducere conatur ad deſperationem. Interdum oppugnat externè perſecutionibus, interdum oppugnat in-

ternè

ternè ignitis tentationibus; interdum nos impugnat, apertè & violenter, interdum occultè & fraudulenter: In comeſtione poſuit gulam, in generatione luxuriam, in exercitatione ignaviam in converſatione invidiam, in gubernatione avaritiam, in correctione iram, in dignitate ſuperbiam, in corde poſuit cogitationes malas, in ore poſuit locutiones falſas, in mẽbris operationes iniquas: in vigilando movet ad prava opera, in dormiẽdo ad ſomnia turpia. Sic ergò ubiq; & in omnibus Diaboli cavendę ſunt inſidiæ. Dormimus nos, & ipſe

vigilat; ſecuri nos ſumus, & ille tanquam leo circumit; Si leonem irritatum in te impetum facere conſpiceres, quam vero timore cohorreſceres, & cum infernalem leonem tibi inſidiari audias, in utramq; aurem adhuc ſecurè dormitas? Conſidera ergò fidelis anima potentiſſimi hujus hoſtis inſidias, & ſpiritualium armorum quære ſuppetias. Sint lumbi cincti veritate, & induti loricâ juſtitiæ. Indue perfectam juſtitiam Chriſti, & tutus eris à tentationibus Diaboli: abſconde te in foramina vulnerum Chriſti, quoties terreris jacu-

lis

lis ſerpentis hujus maligni: Verè credens eſt in Chriſto, ut ergò nihil juris habet Satanas in Chriſtum: ita etiam nihil juris habet in verè credentem. Calceati ſint pedes in preparatione Evangelii pacis: audiatur perpetuò & ſonet in ore noſtro Chriſti confeſſio, ſic non lædet nos ulla Diaboli tentatio; verba incantatoris non tàm pellunt ſerpentem corporalem, quàm eloquia conſtantis confeſſionis fugant hunc ſerpentem ſpiritualem. Aſſumatur ſcutũ fidei, ut tela ignìta extinguamus hoſtis nequiſſimi. Fides eſt, quæ etiam montes trans-

fert, montes intellige dubitationum, perſecutionum & tentationum. Nam percutiebantur à vaſtatore Iſraëlitæ, quorū poſtes ſignati ſangvine paſchalis agni; non lædentur ab hoc vaſtatore, quorū corda per fidem Chriſti ſangvine aſperſa. Fides recumbit in DEI promiſſiones: at promiſſiones DEI evertere non poteſt Satanas; ergò etiam contra fidem prævalere non poterit. Fides eſt animæ lumen, tentationes ergò maligni Spiritus in hoc lumine facilè apparent. Per fidem peccata noſtra projiciuntur in profundũ miſericordiæ divinæ mare,

in

in illo ignita Diaboli tela fa-
cilè extingventur. Galeam et-
iam ſalutis, id eſt, ſanctam ſpẽ
aſſumere debemus: tolera
tentationem, tentationis re-
ſpiciẽs exitum, eſt enim Deus
moderator certantium & co-
rona vincentium; ſi nullus
hoſtis, nulla pugna; ſi nulla
pugna; nulla victoria; ſi nul-
la eſt victoria, nulla corona;
melior illa pugna, quæ Deo
proximum facit, quàm illa
pax, quæ à Deo abalienat;
Aſſumendus etiam gladius
Spiritus, quod eſt verbũ Dei;
plus apud te valere ſinas Scri-
pturæ conſolationes, quàm
Diaboli cõtradictiones. Chri-

ſtus omnes Satanæ tentationes verbo vicit; verbo adhuc omnes Satanæ tentationes vincunt Chriſtiani. Denique in precibus maximum habes contra tentationes ſubſidiũ: quoties navicula animæ fluctibus tentationum obruitur, Chriſtum precibus excita: hoſtes viſibiles vincimus feriendo, hoſtem inviſibilem vincimus preces fundendo. Pugna ô Chriſte pro nobis, in nobis, ut etiam in te vincâmus!

XXVIII.

Generales piè vivendi Regulæ.

Pietas ſapientia ſumma eſt.

Quo-

QVolibet die morti, judicio, & æternitati magis appropinquas; cogita ergò quolibet die, quomodo in mortis & judicii ſeverâ diſcuſſione conſiſtas, & quomodo in æternùm vivas. Omniũ cogitationum, verborum & actionum accurata cura habenda. quia de omnibus cogitationibus, verbis & actionib⁹ olim accurata ratio reddenda Mortem hac nocte inſtare cogita tempore veſpertino; mortem hac die inſtare cogita tempore matutino. Converſionem & bonam operationem ne differ in craſtinum, quia incerta eſt dies

craſtina, ſed mors impendens ſemper eſt certa: nihil magis adverſum pietati quam dilatio; ſi contemnis internam Spiritus ſancti vocationem, nunquam pervenies ad verã converſionem. Converſionẽ & bonam operationem ne differ in ſenectutem, ſed offer Deo ipſam floridam juventutem: incerta eſt juveni ſenectus; certus paratus eſt juveni impœnitenti interitus: nulla ætas ſervitio Dei magis apta, quam viribus corporis & animi vigens juventa: In nullius hominis gratiam ſuſcipere debes actionem malam; non enim homo iſte ſed

Deus

DEUS tuam aliquando judicabit vitam. Nullam ergò hominum gratiam divinæ ſtatuas gratiæ præferendam. In via Domini aut proficimus aut deficimus: ſingulis ergò diebus vitam tuam examina, an in pietatis ſtudio proficias aut deficias. Stare in via Domini eſt retrogredi, non ergo te delectet in curſu pietatis ſtare, ſtudeas autem ſemper in via Domini ambulare; In converſatione tua omnibus ſis ſuavis, nemini gravis, paucis familiaris, DEO vivas pie, tibi caſte, proximo juſtè: Amico utaris ad gratiam, inimico ad patientiam, omnib⁹

ad benevolentiā, quibus potes, ad beneficentiam: in vita tibi tuisque vitiis quotidie morere, ſic in morte Deo poteris vivere. Appareat miſericordia in affectu, benignitas in vultu, humilitas in habitu, modeſtia in cohabitatione, patientia in tribulatione. Sēper cogites tria preterita: malum commiſſum, bonum omiſſum, tempus amiſſum. Sēper cogites tria præſentia: vitæ præſentis brevitatem, ſalvandi difficultatem, ſalvandorum paucitatem. Semper cogites tria futura: mortem qua nihil horribilius, judiciū, quo nihil terribilius, pœnam in-

inferni, quâ nihil intolerabilius. Preces vespertinæ prælapsæ diei emendent peccata: ultimus septimanę dies præcedentium dierum emendet delicta. Vesperi cogita, quàm multi ad infernum eo die præcipitati, & Deo gratias age, quòd tempus tibi concesserit pænitendi. Tria sunt supra te, quorum cogitatio nunquam recedat à memoria tua: Oculus omnia videns, auris omnia audiens, & libri in quos omnia scribuntur. Totum se Deus tibi communicavit, totum te communices etiam proximo tuo: optima vita est, quæ tota aliis

inſervit: exhibe ſuperiori o-
bedientiam & reverentiam,
æquali conſilium & auxiliũ,
inferiori cuſtodiam & diſci-
plinam. Corpus tuum ſubji-
ciatur animo, & animus Deo.
Mala tua præterita defleas,
præſentia bona parvipendas,
futura bona toto cordis deſi-
derio concupiſcas. Memento
peccati tui, ut doleas, memē-
to mortis, ut deſinas: memē-
to juſtitiæ divinæ, ut timeas:
memento miſericordiæ divi-
næ, ne deſperes. Quantum
potes, à mundo te abſtrahe,
& ſervitio Domini te totum
devove: ſemper cogita peri-
clitari caſtitatem in delitiis,
hu-

humilitatem in divitiis, pietatem in negociis: Nulli placere appetas, niſi CHRISTO; nulli diſplicere timeas, niſi CHRISTO. Semper ora DEUM, ut jubeat quod velit, & det quod jubeat: quod factum eſt, tegat, quod futurum regat: qualis videri vis, talis etiam eſſe debes; non enim judicat Deus ſecundum ſpeciem, ſed ſecundum veritatem. In verbis cave multiloquium, quia de omni verbo vano rationẽ exigit judicium. Opera tua qualiacunque ſint, non tranſeunt, ſed velut æternitatis quædam ſemina jaciuntur; ſi ſeminas in carnem, à carne

metes

metes corruptionem; si semi-
nas in spiritum, à spiritu me-
tes æternæ retributionis prę-
mium. Non sequentur te post
mortem honores mundi, nec
sequentur te divitiarum cu-
muli; non sequentur te volu-
ptates, nec sequentur te mun-
di vanitates; sed post ultima
vitæ fata sequentur te omnia
tua opera. Qualis ergò vis esse
in judicio, talis hodiè appa-
reas in Dei conspectu; non æ-
stimes quæ tibi adsũt, sed po-
tius æstimes ea, quæ tibi de-
sunt; non superbias propter
id quod est datum, sed humi-
lieris potius propter id quod
est negatum; disce vivere, dum
adhuc

adhuc licet vivere; in hoc tēpore æterna vita acquiritur, aut amittitur, poſt mortem, non reſtat tempus operandi, ſed incipit tempus compenſandi: in futura vita non expectatur operatio, ſed operũ retributio. Sancta meditatio pariat in te ſcientiam, ſcientia compunctionem, compũctio devotionem, devotio faciat orationem: Magnum bonum pro pace cordis ſilentium eſt oris: quantò magis fueris à mundo ſeparatus, tantò magis Deo eris gratus: quicquid habere deſideras; à Deo pete, quicquid habes, Deo tribue: nõ eſt dignus dã-

dis,

dis, qui non agit gratias pro datis; ceſſat gratiarum decurſus, ubi non fuerit recurſus. Quicquid tibi accedit, in bonum converte, quoties tibi obveniunt proſpera, æſtima, quòd exhibeatur benedicendi & laudandi materia; quoties obveniunt adverſa, æſtima, quod pœnitentiæ & converſionis ſint monitoria. Vim potentiæ tuæ oſtende in juvando, vim ſapientiæ tuæ in erudiendo, vim divitiarum in benefaciendo. Non frangat te adverſitas, neque extollat te proſperitas: ſit ſcopus vitæ tuæ Chriſtus, quem ſequaris in via, ut eum aſſequaris

ris in patria. In omnibus maximæ tibi curæ ſit profunda humilitas, & ardens caritas: elevet cor tuum caritas ad Deum, ut ei adhęreas; deprimat cor tuum humilitas, ne ſuperbias. Æſtima Deum, patrem clementiâ, Dominum diſciplinâ, patrem poteſtate blandâ, Dominum ſeverâ: dilige ut patrem piè, time ut Dominum neceſſariè: dilige eum, quia vult miſericordiã, time eum quia non vult peccatum: Time Dominum & ſpera in eum, agnoſce tuam miſeriam, & ipſius prædica gratiam. O Deus qui dediſti velle, da etiam perficere!

De

XXIX.

De securitate excutienda.

Securè vivere mors est.

COgita devota anima salvandi difficultatem, & facilè excuties omnem securitatem. Nunquam & nullibi securitas est, neque in cœlo, neque in paradiso, multò minus in mundo. Cecidit Angelus sub præsentia divinitatis, cecidit Adam in loco voluptatis. Adamus creatus erat ad imaginem Dei, nihilominus insidiis deceptus est Diaboli. Salomon omniũ hominum erat sapientissimus, nihilominus àDomino per mulieres

lieres eſt averſus. Judas erat in ſchola Salvatoris, & quotidiè percipiebat ſalutaria verba iſtius ſummi doctoris, nec tamen tutus fuit à laqueis ſeductoris, præcipitatus eſt in barathrum avaritiæ, & ex avaritia in barathrum æternæ triſtitię. David vir erat ſecundum cor DEI, & erat Jehovæ cariſſimus filius, ſed per homicidium & adulterium factus erat mortis filius. Ubi ergò in hac vita ſecuritas? adhære firmâ cordis fiduciâ DEI promiſſionibus, & tutus eris à Dæmonis impugnationib⁹; nulla in hac vita ſecuritas, niſi quam credentibus & in via

Domi-

Domini ambulantibus promiſſionum præſtat infallibilitas, ſi ad futuram perveneri-mus felicitatem, tunc demùm plenam habebimus ſecuritatem; in hac vita cõnexa ſunt timor & religio, nec alterum debet eſſe ſine altero; ne ſis ſecurus in adverſis, ſed quæcunq; accidunt adverſa, peccatorum tuorum cogita flagella; ſæpiùs occulta delicta punit DEUS per flagella manifeſta: cogita gravem peccatorum tuorum labem, & time juſtum peccatorũ vindicem; ne ſis ſecurus in proſperis, illi enim DEUS iraſcitur, qui in hac vita non corripitur; quid

ſunt

ſunt afflictiones piorum ? amaræ ſagittæ ex dulci DEI manu emiſſæ; multos DEUS indignos præſenti punitione æſtimat, quos tamen in æternum reprobat: ſucceſſus felicitatis humanæ ſæpius indicium eſt damnationis æternæ; nihil infelicius peccantium felicitate, nihil miſerabilius eo, qui miſeriam ignorat, Quocunque vertis oculos, materiam doloris invenis, & contra ſecuritatem remedie: aſpicis ſurſum? DEUM cogita, quem offendimus; deorſum? infernum, quem meruimus; retrorſum? peccata, quæ commiſimus, antrorſum?

judicium, quod timemus; introrſum, conſcientiam, quam fœdavimus: extrorſum, mundum, quem amavimus. Vide unde venis & erubeſce, ubi es & ingemiſce, quò iturus es, & contremiſce. Arcta eſt ſalutis porta: ſed adhuc arctior ſalutis via. Theſaurum fidei dedit tibi Deus, ſed theſaurum iſtum portas in vaſis fictilibus. Angelos tibi dedit Deus ad cuſtodiendum, ſed non longè abeſt Diabolus ad ſeducendum: renovavit te Spiritu mentis tuæ, ſed habes ad huc multum de carnis vetuſtate: conſtitutus es in Dei gratia, ſed nondum conſtitutus es in

in æterna gloria. Parata eſt in cœlo manſio, ſed tamen affligit prius mundi impugnatio. Promiſit Deus veniam pœnitenti, ſed voluntatem pœnitendi dare non promiſit delinquenti: expectant te æternæ vitæ conſolationes, ſed tamen per multas te oportet ingredi tribulationes: promiſſa eſt æterni præmii corona, ſed gravis prius ſuperanda reſtat pugna: non mutat Deus ſuum promiſſum, ſed nec tu mutare debes ſanctæ vitæ ſtudium: non faciente ſervo quod præcipitur, faciet Dominus quod minatur. Ingemiſcendum ergò jugiter &

 pro-

propoſitâ ſecuritate lugendũ, ne juſto & ſecreto Dei judicio homo deſeratur & perdēdus in poteſtate Dæmonum relinquatur: Sic quam diu adeſt divina gratia delectare in ea, ut tamen non exiſtimes te donum Dei jure hæreditario poſſidere, ita ſcilicet ſecurus de eo tanquam nunquam perdere poſſis, ne ſubitò, cum forte DEUS ſubtraxerit donũ, & retraxerit manum, tu animo concidas & triſtior quam oportet, fias; beatus omninò ſi omni ſatagas curâ malorũ omnium parentem cavere incuriam. Non te deſeret Deus, ſed cave ne à te deſeratur

DEUS:

Deus: dedit Deus gratiam; ora ut det etiam perſeverantiam: jubet Deus ut ſis de ſalute certus, non autem juſſit, ut ſis ſecurus. Pugnandum tibi eſt fortiter, ut tandem triumphes ſuaviter: Caro tua intra te contra te pugnat; hoſtis quò propinquior, eò formidabilior: mundus circa te contra te pugnat, hoſtis quò copioſior eò formidabilior; Diabolus ſupra te contra te pugnat, hoſtis quò potentior, eò formidabilior; in virtute Dei ne timeas cum his hoſtibus congredi, in virtute DEI victoriam poteris conſequi. Non autem vinces tantos ho-

stes securitate, sed pugnandi assiduitate: tempus vitæ tempus pugnæ; tunc maximè impugnaris, cùm te impugnari nescis, tunc potissimùm colligunt vires suas, cum quasdam videntur concedere inducias. Vigilant illi, & tu dormis? parant se illi ad nocendum, & tu non paras te ad resistendum? multi deficiunt in via, antequam locus illis detur in patria, quàm multi Israëlitæ in deserto moriebantur, quorũ nullus promissam terram cõsequebatur? quâm multi spirituales Abrahæ filii in vitæ hujus deserto pereunt, antequam promissam cœlestis regni

gni hęreditatem adeunt? nihil efficacius ad excutiendam securitatem, quam si cogitemus perseverantium raritatem. Tantum ergò cœlestis gloriæ in nobis sit desiderium & eo perveniendi amor, tantus sit dolor, quòd nondum pervenerimus, tantus sit timor ne nõ perveniamus, ut nullam sentiamus lætitiam, nisi de his, quæ aut auxilium aut perveniendi spem præstent. Quid juvat in momento gaudere, si in æternum cogaris lugere? Quæ possit esse in hac vita lætitia, si transit quod delectat, non autem transit quod cruciat: Securi vivimus quasi ho-

ram mortis & judicii transieimus; Dicit Christus, quod ad judicium venturus sit, qua hora non putamus: dicit hoc veritas & alterâ vice repetit, audi & time: Si venturus est Dominus in ea hora, qua non putamus, metuendum valdè ne imparati ad judicium accedamus: si accedimus imparati, quomodo sustinere poterimus severam discussionem hujus judicii? nihilominus quod in uno hoc amittitur momento, non poterit reparari in omni seculo? in unius momenti judicabitur brevitate, quales futuri simus in omni æternitate: in unico hoc momen-

momento Vita & Mors, Damnatio & Salus, Pœna & Gloria æterna cuilibet adjudicabitur: O DOMINE, qui dedisti ad bonum gratiam, da insuper in bono perseverantiam.

XXX.

De sancta vitæ Christi imitatione.

Sit vitæ regula Christus.

SAncta Christi vita est perfectissima virtutum idea, omnis Christi actio est etiam nostra institutio. Multi volunt Christum consequi, sed detrectant sequi: Volunt Christo frui, sed non & imitari; Disce a me, quia mitis sum & humilis corde, dicit Salva-

tor: nisi Christi velis esse discipulus, nunquam eris verus Christianus. Non solùm Christi passio sit tuum meritum, sed & Christi actio sit vitæ tuæ exemplum. Dilectus tuus candidus & rubicundus; sis & ipse rubicundus sangvinis Christi aspersione, & candidus vitæ Christi imitatione. Quomodo verè Christum amas, si ipsius sanctam vitam non amas? Si diligitis me, dicit SALVATOR, præcepta mea servate. Qui ergò mandata ejus non servat, eum etjam non diligit. Sancta Christi vita est perfecta vitæ nostræ regula. Omnibus regulis Francisci

cisci aut Benedicti præferenda est unica regula vitæ Christi. Si vis esse adoptivus DEI filius, vide quomodò converſetur filius ille unigenitus. Si vis esse cohæres Christi, debes etiam esse imitator Christi. Qui vivere vult cum vitiis, ille Diaboli se dedit obsequiis. Qui verò vult esse cum Diabolo, quomodo poterit esse cum Christo? Vitia amare est Diabolum amare, quia omnia peccata sunt à Diabolo; quomodo ergò poterit esse verus amator Christi, qui est amator Diaboli? DEUM amare est sanctam vitam amare, quia à Deo omnis sancta vita, quomodo

ergò

ergò poterit esse amator Dei, qui non est amator sanctæ vitæ? Probatio dilectionis est exhibitio operis; veri amoris proprium est, amato obsequi, idem cum amato velle, eadem cum amato sentire. Si ergò verè Christum amas, mandatis ejus obsequentem te præstabis, sanctam vitam cum ipso amabis, & spiritu mentis tuæ renovatus cœlestia cogitabis. Vita æterna est in cognitione Christi: qui verò Christum non amat, eum etiam non cognoscit, qui humilitatem, castitatem, mansuetudinem, temperantiam, caritatem non amat, etiam Christum

ſtum non amat; quia Chriſti
vita nihil aliud erat, quam
humilitas, caſtitas, manſuetu-
do, temperātia, caritas. CHRI-
STUS dicit, ſe non noſſe eos,
qui voluntatem patris non
adimplent. Ergò etiam Chri-
ſtum non nôrunt, qui volun-
tatem Patris cœleſtis non fa-
ciunt. Quæ verò eſt voluntas
patris? Sanctificatio noſtra,
dicit Apoſtolus. Non eſt Chri-
ſti, qui Spiritum Chriſti non
habet: ubi verò Spiritus ſan-
ctus, ibi etiam cum donis &
fructibus ſuis adeſt: qui verò
fructus Spiritus? caritas, gau-
dium, pax, lenitas, benignitas,
bonitas, fides, manſuetudo,
tem-

temperãtia. Sicut ſuper Chriſtum requieſcebat S. Spirit⁹ ita etiã requieſcit ſuper omnes illos, qui in Chriſto ſunt per veram fidẽ, quia Sponſa Chriſti currit in odore ungventorum Chriſti. Qui Domino adhęret, eſt unus Spiritus cũ eo. Sicut carnalis copula viri & uxoris facit ex eis carnem unam: ita ſpiritualis conjunctio Chriſti & fidelis animæ facit ex eis Spiritum unum. Ubi verò Spiritus unus, ibi eadem voluntas: ubi voluntas eadem, ibi etiam actiones eædem. Qui ergò vitam ſuam Chriſti vitæ non conformat, nec Domino adhęrere, nec Spiritum Chriſti habere, con-

vincitur. An non æquum eſt; ut omnis vita noſtra illi conformis reddatur, qui ex amore ſe totum nobis conformavit? Deus in carne ſe manifeſtans exemplar ſanctæ vitæ nobis propoſuit, ne quis ſanctam vitam detrectans ad carnis confugeret excuſationem. Nulla vita jucundior aut trãquillior quàm Chriſti vita; quia Chriſtus verus Deus, quid vero Deo tanquam ſummo bono jucundius aut tranquillius? ſeculi vita brevem affert lætitiam, ſed æternam ſecum trahit triſtitiam. Cui in vita te conformas, ei etiam in reſurrectione conformaberis:

beris: ſi Chriſti vitæ te hîc conformare incipis, illi in reſurrectione etiam plenius cõformaberis: ſi Diabolo te cõformas per flagitia, in reſurrectione ei conformaberis per tormenta. Qui me ſequi vult abneget ſeipſum, dicit SALVATOR, & tollat crucem ſuam quotidie. Si in hac vita abnegas teipſum, Chriſtus in judicio agnoſcet te pro ſuo. Si propter CHRISTUM proprio honori, proprio amori, propriæ voluntati in hac vita renuncias, Chriſtus in futura ſui honoris, ſui amoris, ſuæ voluntatis compotem te faciet. Si in hac vita particeps es

es crucis, in futura particeps eris æternæ lucis: ſi in hac vita particeps es tribulationis, in futura particeps eris consolationis, ſi in hac vita particeps es perſecutionis, in futura particeps eris largiſſimę retributionis: Qui me confitetur in hoc ſeculo, inquit Christus, confitebor & ego eum coram Patre cœleſti: jam verò non ſolum doctrinæ profeſſione, ſed etiã vitę cõformatione Chriſtum confiteri debem⁹, ita demùm pro ſuis nos agnoſcet in judicio. Quiſquis me negaverit coram hominibus, negabo & ego eum corã patre cœleſti. Chriſtus non ſo-

lùm verbis, ſed etiam & multò magis impiâ vitâ negatur. Qui ergò factis negat Chriſtum in hoc ſeculo, eum etiã factis negabit in judicio. Chriſtianus non eſt, qui verã Chriſti fidem non habet: vera autem fides CHRISTO ſpirituali viti nos inſerit, tanquam palmites: omnem palmitem in Chriſto non ferentem fructum cœleſtis agricola tollit; qui verò in Chriſto manet, & in quo Chriſtus per fidẽ habitat, hic fert fructum multum. Non eſt palmes in vite, qui non trahit ſuccum ex vite; non eſt anima in Chriſto per fidem, quæ non ſpiritualem cari-

caritatis ſuccum ex Chriſto trahit per fidem. Conforma nos vitæ tuæ, bone Jesu, in hoc ſeculo, ut plenè ei cõformemur in futuro.

XXXI.

De ſui abnegatione.

Ille negat Chriſtum, qui ſe non abnegat ipſum.

QUI me ſequi vult, ſeipſum abneget, dicit Salvator. Seipſum abnegare, eſt proprio ſuo amori renunciare, amor proprius amorem Dei prohibet: Si vis eſſe Chriſti diſcipulus, neceſſe eſt, ut radix amoris proprii moriatur in te penitus: nemo Christum diligit, niſi qui ſeipsũ odit. Niſi gra-

num frumenti, lapſum in terram, fuerit mortuum, fructũ non affert:ita quoque fructus Spiritus ſancti percipere non poteris, niſi in corde tuo moriatur amor proprius. Dicebat Dominus ad Abrahamũ: Egredere è terra tua, & è cognatione tua, & è domo patris tui ad terram, quam oſtẽdam tibi: Non poterat Abraham tantus fieri Propheta, niſi prius egrederetur ex ſua patria. Non eris prius verus Chriſti diſcipulus, & verè ſpiritualis homo, antequam ab amore diſcedas proprio. Jacob ex contactu Angeli uno pede claudicabat, altero ſano

&

& integro:per duos hos pedes duplex amor intelligitur, proprius & divinus: tunc homo particeps erit divinæ benedictionis, cũ pede amoris proprii claudicabit, altero illo amoris Dei manente ſano & integro: fieri non poteſt, ut uno eodemque oculo Cœlum intuearis & terram, ita fieri nequit, ut unâ eademque voluntate ſeipſum inordinatè quis amet ac DEUM: Amor eſt ſummum animæ noſtræ bonum, tribuendum ergò hoc ſummum animæ bonũ ſummo bono, ſcilicet DEO. Amor tuus, DEUS tuꝰ, id eſt quicquid ſummè amas, id in DEI locum

 collo-

collocas, quicquid ſummè amas, id ſummum eſſe judicas, Deus autem verè eſt ſummũ Ens: qui ergò ſeipſum amat, ſeipſum Deum judicat, & in locum Dei collocat, quæ eſt omninò maxima idololatria. Quod ſummè amas, hoc rerũ omnium finem æſtimas, & deſideriorum tuorum ultimum complementum judicas: ſolus autem Deus eſt principium & finis creaturarum, ipſe eſt primus & noviſſimus, ipſe ſolus implet deſiderium cordis noſtri, & nihil quicquam creati tua poteſt ſatiare deſideria, amorem ergò Dei præferre debes amori proprio: Deus eſt prin-

principium & finis: in illo ergò debet amor noſter incipere, in illo etiam debet deſinere. DEI eſſẽtia eſt extra omnes creaturas, ſicut ab æterno fuit DEUS in ſeipſo: ab omnibus ergò creaturis amorem tuum abſtrahas. Qualis amor tuus, talia etiam opera tua: ſi opera tua procedunt ex vera fide & DEI amore, DEO ſunt grata, & coram oculis ejus magna, licet coram omnium hominum oculis ſint parva: ſi procedunt ex amore proprio nũquam poterunt placere DEO: amor proprius pręſtantiſſima quæque opera contaminat. Cum eſſet Chriſtus in domo

Simonis, mulier quædam ungventi preciosi vas confringit, & caput CHRISTI inungit: apparet opus parvum, nihilominus Christo erat gratum, quia procedebat ex fide vera caritate pura, contritione seria: sacrificium erat opus Deo gratum in V. T. interim tamẽ DEO nõ placebat, quod Saul prædam Amalecitarum ad offerenda DEO sacrificia segregabat: quare? quia hoc non procedebat ex amore Dei, si enim verè DEUM dilexisset, mandatum DEI de omnibus prędis exurendis non contempsisset: seipsum diligebat, & suam devotionem.

Amor

Amor eſt quidam ignis; ita e-
nim orat Eccleſia: Veni ſancte
Spiritus, & tui amoris ignem
accende in fidelibus, ignis nõ
hæret in terra fixus, ſed ſem-
per tendit ſurſum; ſic amor
tuus non debet in te conquie-
ſcere, ſed ſurſum ad Dominũ
ſe debet elevare.

Seipſum abnegare eſt inſu-
per honori ſuo renunciare:
ſummo bono ſoli debetur
ſummus honor: Deus ſummũ
bonum eſt. Qui ſuam quærit
gloriam, non poteſt Dei glo-
riam quærere, ſicut Salvator
dicebat ad Phariſæos. Quo-
modo poteſtis credere, qui
gloriam ab invicem accipitis?

Christi exemplum intuere & sequere: sæpius de se testatur, quòd non quærat suam gloriam, quòd non accipiat honorem ab hominibus, quòd sit ex corde humilis. Omnia tua dona â Deo accipis, omnia ergò Deo vicissim tribuas, omnes bonorum rivuli ab hoc fonte bonitatis divinæ procedunt, omnia ergò bona vicissim in hoc mare transferenda: herbæ, quæ solsequia dicuntur, semper convertunt se ad Solem, à quo vitam & succum hauriunt: sic cum omnibus tuis donis & omni tuo honore ad Deum te converte, & nihil quicquam tibi tribue.

bue. Si quid à teipſo habes, honorem tuum quærere, & tibi ipſi tua dona tribuere potes: ſed quia nihil habes à teipſo, omnia verò à Deo, ideò non tuum, ſed Dei honorem quærere debes. Proprius honor avertit hominem à Deo, exemplum eſt in Nebucadnezar, qui dicebat: hæc eſt illa Babylon, quam ædificavi in domum regni, in robore fortitudinis meæ, & in gloriam decoris meæ. Sed quid ſequitur? adhuc ſermo erat in ore Regis, & vox è cœlo ruit. Tibi dicunt Nebucadnezar, regnum tranſivit à te, ab hominibus te ejicient, & cum be-

ſt iis agri erit habitatio tua; ſic ſi ex proprio honore & ſuperbia ſpiritualem tuam Babylonem, id eſt, operum bonorum ſtructuram æſtimas, & gloriam eorũ tibi tribuis, & non ſoli Deo, abjicieris a conſpectu Dei.

Seipſum denique abnegare eſt propriæ voluntati renũciare: optimæ voluntati ſemper parendum, Dei autem voluntas ſemper eſt optima: illius voluntati parendum, à quo omnia noſtra habemus: à Deo autem omnia ad nos devenerunt. Illius voluntati parendum, qui nos ſemper ad vitam & ad bonum deducit.

Dei

Dei voluntas ſemper ducit ad vitam & bonum. Delectare in Domino : & ipſe dabit tibi petitiones cordis tui. Propria voluntas ad mortem & damnationem nos deducit. Per quid primus noſter parens ex Dei gratia & ſtatu ſalutis in æternam damnationem prolapſus eſt? Sepoſita Dei voluntate propriam ſequebatur voluntatem. Præceptum Domini negligebat, & ſuaſionem Diaboli audiebat. Verus ergò Chriſti diſcipulus propriæ voluntati renunciat, & divinam voluntatem ſequi deſiderat. Aſpice Chriſtum, is in agone paſſionis

nis constitutus propriam voluntatem, tanquam gratissimum sacrificium Deo offert: offeras & tu propriam Deo voluntatē, & sic perficies eā, quam Christus requirit, tui abnegationem. O DOMINE, tua sancta voluntas fiat, sicut in cœlo ita & in terra.

XXXII.
De vera quiete animæ.

Domino mens nixa quieta est.

IN transitoriis & mundanis rebus quietem suam anima sæpè quærit, sed non invenit. Quare? quia anima omnibus creaturis dignior, non ergò

potest

poteſt in illis vilioribus quietem & pacẽ invenire. Omnia mundana fugacia ſunt & trãſitoria, anima autem immortalis: quomodò ergò veram quietem in illis inveniret? Omnia illa terrena ſunt, anima autem noſtra cœleſtis eſt originis, quomodo ergo illis deſiderium ſuũ explere poſſet? In Chriſto requiem invenit, ille poteſt ſatiare & explere deſiderium illius. Contra irã Dei quieſcit in vulneribus Chriſti: Contra accuſationẽ Satanæ in potẽtia Chriſti: cõtra terrorẽ legis in prædicatione Chriſti, cõtra peccata accu-

cuſantia in ſangvine Chriſti, qui melius coram Deo loquitur, quàm ſangvis Abel: contra mortis terrorem in ſeſſione Chriſti ad dextram patris acquieſcit & confidit. Atque ita fides noſtra quietem invenit in Chriſto, ſed & caritas noſtra ſummam quietem ibi invenit. Qui amore rebus terrenis inhæret, non habet verã quietem, quia ipſę res terrenę eam non habent, non poſſunt plenè appetitum animæ ſatiare, quia omnia finita ſunt, anima autem noſtra ad imaginem Dei facta, infinitum illud bonum, in quo omnia bona ſunt, appetit. Ut ergo fides

fides noſtra nulli ex omnibus creaturis inniti debet, ſed ſoli Chriſti merito: ita quoque amor noſter nulli creaturæ adhærere debet, imò nec nobis ipſis. Nam proprius amor itidem amorem Dei impedit: omnibus debemus amorem Dei præferre. Anima noſtra ſponſa Chriſti eſt, huic ergò uni adhærere debet: anima noſtra Dei habitaculum, huic ergò ſoli locum dare debet. Multi quærunt in divitiis quietem, ſed extra Chriſtum nulla animæ quies: ubi autẽ Chriſtus, ibi paupertas, ſi non actu, tamen affectu. Non habebat ille cœli & terrę Dominus

nus quò caput reclinaret, ſicque paupertatem nobis commēdare & conſecrare voluit. Divitiæ ſunt extra nos; at, quod animam quietam reddere debet, illud internum eſſe oportet: cui verò in morte adhærebit anima, quando omnia in mundo relinquenda? aut nos divitiæ deſerunt, aut noſmet illas, ſæpius in vita, ſemper autem in morte: ubi ergo tunc pacem & quietem inveniet anima? Multi in voluptatibus quærunt quietem, ſed corporis hæc aliquandiu quies & delectatio eſſe poteſt, non autem animæ: tandem ſequitur comes dolor & luctus.

ctus. Voluptates ad hanc vitã ſpectant, anima autem non eſt creata hujus vitæ gratiâ, quia per mortem exire compellitur, quomodo ergo in voluptatib⁹ quietem invenire poſſit? Extra Chriſtum non eſt animæ quies: qualis autẽ erat vita Chriſti? Summus dolor à primo nativitatis tẽpore uſq; ad mortem. Sic ille verus rerum æſtimator docere nos voluit, de voluptate quid nobis ſentiendum ſit. Multi in honoribus quærunt quietem. Miſeri verò, qui ad quamlibet popularis auræ mutationem quiete carere coguntur: honor eſt exterius

&

& fugacissimum bonū, quod autem quietem animæ largiri debet, id in nobis esse oportet: quid de humana laude & gloria plus referes, quàm Apellis pictura laudata? considera angulum in quo latitas, quanta ejus proportio ad totam provinciam! ad Europam! ad totum orbem habitabilem! Ille demùm verus honor, qui à Deo electis olim obtinget. Quies rei est in ipsius fine, nec quiescit res naturaliter, nisi postquam finem & locum suum adepta est, finis creatæ animæ Deus est, facta siquidem est ad Dei imaginē, Ergò non potest esse quieta &

& parata, niſi in illo ſuo fine, ſcilicet in Deo. Ut corporis vita anima, ita animæ vita Deus: ſicut ergò verè vivit anima, in quâ ſpirituali gratiâ Deus habitat; ita mortua eſt anima, quæ Deum inhabitantem non habet: quæ verò poteſt eſſe quies mortuę animę? prima iſta mors in peccatis neceſſariò ſecum trahit ſecundam mortem damnationis. Qui proinde amore ſuo firmiter adhæret Deo, & interius divinâ conſolatione fruitur, illius quietem exteriora mala perturbare nō poſſunt: in rebus triſtibus lætus eſt, in paupertate dives, in

tribulationibus ſeculi ſecurus, in turbis mundanis tranquillus, in conviciis & hominum contumeliis pacatus, in ipſa morte vivus. Non curat Tyrannorum minas, quia interius ſentit divinæ conſolationis divitias. In adverſis nō triſtatur, quia ſanctus Spiritus efficaciter eum interius conſolatur. Non angitur in paupertate, quia dives eſt in DEI bonitate. Non turbatur hominum contumeliis, quia divini honoris fruitur deliciis. Non curat carnis voluptatem, quia magis gratam habet Spiritus ſvavitatem. Non quærit amicitias mundanas, quia

quia Dei ſibi propitii ac amici ſentit delicias. Non inhiat theſauris terrenis, quia ſummum theſaurum habet recō-ditum in cœlis. Mortem non metuit, quia in Deo ſemper vivit. Non deſiderat magnoperè ſapientiam mundanam, quia habet interiùs docētem ſanctum Spiritum; perfectū tollit imperfectius. Non timet fulgura & tempeſtates, incendia & aquarum vaſtitates, triſtes planetarum configurationes, & luminarium cœleſtium obſcurationes, quia ſupra Naturam evectus in Chriſto fide recumbit, in Chriſto vivit. Non abſtrahi-

tur blanditiis seculi, quia audit in se svaviorem vocem Christi. Non timet Diaboli potentiam, quia divinam sentit indulgentiam; fortior est qui in ipso vivit & vincit, quã Diabolus, qui vincere eum frustra satagit. Non sequitur carnis illecebras, quia in spiritu vivens Spiritus sentit divitias; mortificat & crucifigit carnem Spiritus vivificatio. Non metuit Diabolum accusatorem, quia Christum novit esse suum intercesorẽ. Hanc veram quietem animæ nostræ velit concedere autor & dator illius unicus Domin⁹ noster Deus in secula benedictus.

De

XXXIII.

De conſcientiæ puritate.

Mens recti conſcia vita eſt.

IN omni tuo opere maximam curam habe conſcientiæ: Si inſtigat te Diabolus ad quoddam peccatum, internum conſcientiæ reverêre judicium. Si times in aliorum hominum peccare prȩſentia, multò magis à peccato revocet te propria conſcientia: internum teſtimonium efficacius eſt quàm externum: quamvis ergò peccata tua fugiant omnium hominum accuſationem, nunquam tamen effu-

gere poteris internam con-
ſcientiæ teſtificationem. Cõ-
ſcientia erit inter libros illos,
quos Apocalypſis teſtatur
in judicio olim aperiendos:
primus liber eſt divinæ omni-
ſcientiæ, in quo manifeſtè re-
lucebunt omnium omninò
hominum facta, verba, cogita
ta: ſecundus liber eſt Chriſtus,
qui eſt vitæ liber, in hoc qui
ſcriptus invenietur per veram
fidem, is ab Angelis deduce-
tur in curiam cœleſtem: ter-
tius liber eſt ſcriptura, juxta
cujus præſcriptum judica-
buntur fides & noſtra opera:
ſermo, quem locutus ſum di-
cit Salvator, judicabit eos in
die

die noviſſimo: quartus liber continet externa teſtimonia pauperum, qui in die judicii recipient nos in æternum tabernaculum: quintus liber continet internum teſtimonium conſcientiæ, quia conſcientia eſt codex, in quo omnia conſcribuntur peccata: Grande volumen conſciẽtia, cui omnia ſtylo veritatis inſcripta: non poterunt damnati negare peccata ſua in judicio, quia propriæ conſcientiæ convincentur teſtimonio: nõ poterunt fugere à peccatorũ accuſatione, quia tribunal conſcientiæ internum eſt & domeſticum. Conſcientia

 pura

pura est ſpeculum animæ clariſſimum, in quo ſe intuetur & DEUM; veri luminis ſplendorem ſordens acies videre nequit. Hinc dicit Salvator: beati mundi corde, quia DEũ videbunt; Sicut pulcra & munda facies hominis aſpectui grata; ita pura & munda conſcientia coram oculis DEI accepta, ſed putrefacta conſcientia vermes progignit immortales. In præſenti igitur conſcientiæ vermis ſentiendus & ſuffocandus, non autem in immortalitatem fovendus: ad hunc librum emendandum, omnes alii inventi ſunt: quid prodeſt ma-

gna

gna ſcientia, ſi adſit immun-
da conſcientia: non ex ſci-
entiæ, ſed conſcientiæ libro
judicaberis aliquando coram
DEI throno: ſi hunc librum,
rectè vis ſcribere, ſcribe eũ
ſecundum exemplar libri vi-
tæ: Liber vitæ Chriſtus eſt;
ad normam doctrinæ Chriſti
conformetur profeſſio tuæ fi-
dei: ad normam vitæ Chriſti,
conformetur vitæ tuæ du-
ctus. Bona erit conſcientia, ſi
habeat in corde puritatem,
in ore veritatem, in actione,
honeſtatem: Conſcientia pro
lucerna utere in omnibus a-
ctionibus, ea enim, quæ in vi-
ta bonæ ſint actiones, quæ

malæ, oſtendet penitus. Fuge hoc conſcientiæ judicium, in quo idem ſimul reus, actor, teſtis, judex tortor, carcer, flagellum executor, carnifex: quodnam hîc poſſit eſſe effugium, ubi ipſa teſtis eſt quæ accuſat, & nihil poteſt eſſe occultum ei qui judicat? quid prodeſt, ſi omnes te laudent & conſcientia te accuſet? quid obeſſe poterit, ſi omnes derogent & ſola conſcientia defendat? ſolus hic judex unicuique ad accuſandum, ad judicandum, ad damnandum ſufficit: incorruptus hîc judex nec flecti poteſt precibus, nec corrumpi muneribus:

Quo-

Quocunque vadis, ubicunq; es, ſemper conſcientia tua tecum eſt, ſecũ portans quicquid in ea poſuiſti, ſive bonũ ſive malum: ſervat hæc vivo & reſtituit defuncto depoſitum, quod accepit ſervandũ: Sic verè inimici hominis domeſtici ejus, ſic in domo propria & à propria familia habes accuſatores, obſervatores & tortores. Quid prodeſt vivere in copia omnis abundãtiæ & torqueri flagello conſcientiæ? fons humanæ felicitatis & miſeriæ in ipſo animo eſt: quid prodeſt febribus æſtuanti in aureo collocari lecto, quid prodeſt conſcientiæ

tiæ facibus agitato externæ felicitatis lætari cumulo? quanta cura eſt ſalutis æternæ, tanta etiam cura ſit conſcientiæ: amiſsâ enim bonâ conſcientiâ amittitur fides, amiſsâ fide amittitur DEI gratia, amiſsâ DEI gratiâ, quomodo poteſt ſperari vita æterna? Quale eſt conſcientiæ tuæ teſtimonium, tale expectabis à Chriſto judiciū: Peccatores nullo arguente, vel in medium quippiam afferente, ipſi ſui ipſorum accuſatores fient. Sicut ebrius, quando multum vini ingurgitat, nullum ſentit à vino damnum, poſtea autem è ſo-

po-

pore excitatus ebrietatis ſen-
tit incommodum: ita & pec-
catum, donec conſummetur,
obtenebrat mentem & quaſi
denſa nubes veri judicii ſplē-
dorem obfuſcat : poſtea de-
mum inſurgit conſcientia, &
quovis accuſatore gravius ar-
rodit : tria ſunt judicia ; judi-
cium mundi, judicium tui, &
judicium Dei. Ut autem non
potes effugere judicium Dei:
Ita etiam non poteris effuge-
re judicium tui, licet aliquan-
do effugias judicium mundi :
nulli obſiſtunt parietes, quò
minꝰ hic teſtis videat tuas a-
ctiones, quæ te poterit defen-
dere excuſatio, quando dam-

nat

nat interna accuſatio? tranquillitas conſcientiæ initium eſt vitæ æternæ; verius & jucundiùs gaudebis de bona conſcientia inter anguſtias, quàm de mala inter delitias: contra omnem malevolorum obtrectationem confidenter obvertere poteris conſcientię excuſationem: te interroga de te, quia te longè noſti meliùs, quàm ullus homo alius: in extremo judicio quid proderunt aliorum falſæ laudes, quid oberunt aliorum falſæ obtrectationes? Dei & tuo ſtabis aut cades judicio, non aliorum ſtabis aut cades teſtimonio: Nunquam finitur cō-
ſcien-

ſcientia, quemadmodum nũquam finitur anima? tamdiu prement damnatos infernales pœnæ, quamdiu durabit accuſatio conſcientiæ: nullus exterior ignis tantoperè corpus affligit, quàm graviter hęc interior flamma animam adurit: æterna eſt anima quæ uritur, æternus conſcientiæ ignis qui urit: nulla exteriora flagella corpori tàm ſunt moleſta, quàm gravia ſunt animæ hæc interiora verbera. Fuge ergò peccati reatum, ut conſcientiæ effugias cruciatum: dele per veram pœnitentiam peccata ex libro conſcientiæ, ne in judicio ea legantur,

gantur, & metuenda tibi ſit vox divinæ ſententiæ: extingve vermem conſcientiæ per devotionis fervorem, ne morſus ejus æternum tibi pariat horrorem: extingue hunc interiorem ignem per lachrymas, ut ad cœleſtis refrigerii pervenias delitias. O Domine da ut militemus bonam militiam, retinentes fidem ac bonam conſcientiam, ut tandẽ ſalvi & incolumes perveniamus ad cœleſtem patriam.

XXXIV.

De ſtudio veræ humilitatis.

Quid homo? quid bulla? nihil ſunt.

Cogita

Cogita ô fidelis anima mi-
ſeram hominis conditio-
nem, & facilè effugies omnẽ
ſuperbiæ tentationem. Homo
vilis in ingreſſu, miſer in pro-
greſſu, flebilis in egreſſu, im-
pugnatur à Dæmonibus, la-
ceſſitur tentationibus, allici-
tur delectationibus, dejicitur
tribulationibus, implicatur
criminibus, denudatꝰ eſt vir-
tutibus, irretitus malis con-
ſuetudinibus. Unde ergò ſu-
perbis terra & cinis? quid fu-
iſti ante ortum? ſperma fœti-
dum: quid in vita? ſaccus ſter-
corum: quid poſt mortem?
cibus vermium. Si quid in te
boni, id tuum non eſt, ſed Dei:

nihil tuum est, nisi peccata, nihil ergò arroges tibi ex his, quæ in te sunt, præter peccata tua: fatuus & infidelis est servus, qui de bonis Domini sui vult superbire: Vide ô homo exemplum Christi, famulatur ipsi omnis gloria cœlorum, imò ipse solus est vera gloria. & tamē omnem mundanam à se abjicit gloriam: clamat is adhuc, Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde: Verus Christi amator, est etiam Christi imitator: cui Christus carus est, huic etiam ipsius humilitas cara est. Erubescat & confundatur superbiens servus, quando ita humilis est cœlorum Dominus.

Dicit de ſeſe Salvator noſter, quod ſit lilium convallium : ſcilicet quia ipſe, qui nobiliſſimus flos eſt, naſcitur & conſervatur non in montibus, id eſt, ſuperbis & elatis cordibus, ſed in humilioribus vallibus, id eſt, contritis & humilibus piorum mentibus : verè enim anima humilis eſt ſeſſio & delectabile cubile Chriſti, ut dicit quidam ſanctus. Vera gratia non extollit, ſed humiliat : nondum ergò particeps veræ gratiæ, qui non ambulat in cordis humilitate : fluenta divinæ gratiæ deorsùm, non ſursùm fluunt. Ut aquæ per Naturam non quærunt loca

ſublimia : ita gratia divina nō fluit niſi ad corda humilia. Dicit Pſalmus. Dominus in altis habitat, & humilia reſpicit in cœlo & in terra : verè hoc mirabile eſt, quod ad sūmum & altiſſimum DEUM non niſi humilitate appropinquamus. Qui ſibi vilis, Deo magnus ; qui ſibi diſplicet, Deo placet. Ex nihilo fecit Deus Cœlum & terram : ut fuit in creatione, ita adhuc eſt in hominis reparatione : creat Deus ex nihilo, reparat ex nihilo. Ut ergò particeps fias regenerationis & reparationis, ſis nihil in oculis tuis, id eſt, nihil tibi tribuas, nihil

arroges.

arroges. Omnes ſumus infir-
mi & fragiles, te autem judi-
ca fragiliorem neminem. Nō
nocet, ſi omnibus te inferio-
rem judices, & per humilita-
tem omnibus te ſupponas, ſed
plurimum nocet, ſi vel uni te
præponas. Viginti quatuor ſe-
niores, id eſt, tota triumphās
Eccleſia abjicit coronas ante
thronum, omnem juſtitiam
& gloriam Deo tribuit, quid
ergò faciat vilis peccator? Se-
raphim, ſancti Angeli, velant
facies ſuas in aſpectu majeſta-
tis divinæ, quid faciat homo
tam vilis creatura & creatori
ſuo tot modis ingrata? Chri-
ſtus verus & unigenitus Dei

filius ex admiranda humilitate descendit de cœlo, & fragilem nostram Naturam in se suscepit, demisit se in carnem, in mortem, in crucem: quid faciat homo, qui per peccata tam longè recessit à Deo? vide ô fidelis anima, quàm stupendâ humilitate superbiam nostram Christus sanaverit, & tu adhuc superbire cupis? per humilitatis & passionis viam Christus ingressus in gloriam, & tu in superbiæ via incedens ad cœlestem gloriã pervenire te posse statuis? Diabolus propter superbiam ex cœlesti regno expulsus, & tu, cum in cœlesti gloria

gloria nondum fueris, per ſu-
perbiæ viam eò contendis? A-
damus propter ſuperbiam ex
paradiſo ejectus, & tu ad cœ-
leſtem paradiſum per ſuper-
biæ viam pervenire cupis? O-
ptemus potius ſervire & la-
vare pedes aliorum cum Chri-
ſto, quàm digniorem locum
ambire cum Diabolo: humi-
liemur in hac vita, ut exalte-
mur in futura. Non quid ha-
beas, ſed quid tibi deſit, ô fi-
delis anima, ſemper cogita;
magis dole de virtutibus,
quas non habes, quàm quòd
gloriari velis de virtutibus,
quas habes: virtutes cela, pec-
cata manifeſta: valdè enim

 metu-

metuendum eſt, ne ſi theſaurũ operum bonorum manifeſtes per gloriam, Diabolus tibi eum deprædetur per ſuperbiã: Ignis optimè ſervatur, ſi cinere tegatur: ita ignis caritatis nunquam ſecurius cuſtoditur, quam cum cineribus humilitatis ſepelitur. Superbia eſt omnium peccatorum ſemen, caveas ergò extolli, ne contingat te in abyſſum peccatorum precipitari. Superbia eſt gratum cubile Diaboli, caveas ergò extolli, ne contingat miſeram tuam animam à Diabolo ſubjugari. Superbia eſt ventus urens & exiccans divinæ gratiæ fontem, caveas

ergò

ergò extolli, ne contingat te à divina gratia ſeparari. Sana ô Chriſte tumorem ſuperbiæ noſtræ; ſancta tua humilitas ſit nobis vitæ æternæ meritum, ſit etiam vitæ noſtræ exemplum: fides noſtra humilitatem tuam firmiter amplectatur, & vita noſtra eandem conſtanter ſequatur.

XXXV.

De avaritia fugienda.

Quis verè pauper? avarus.

Quàm grata eſt ſalus animæ, tàm odioſum eſſe debet peccatum avaritiæ: avarus omniũ pauperrimus eſt, quia tam deeſt illi quod habet,

quàm quod non habet : avarus eſt omnium afflictiſſimus, quia in neminem bonus eſt, in ſe autem peſſimus. Initium omnis peccati ſuperbia, radix malorum omnium avaritia, illa per averſionem à Deo, hęc per converſionem ad creaturas; pariunt divitiæ ſudorem in acquirendo, creant timorẽ in poſſidendo, pariunt dolorẽ in amittendo , & quod pejus eſt avarorum labor nõ ſolùm periturus, ſed etiã perẽtorius: aut divitiæ te deſerũt, aut tu illas. Si ergò ſperas in divitiis, quæ erit ſpes tua in hora mortis ? quomodo animam tuam

Deo

Deo credes, ſi corporis tui cu-
ram ei non credis? omnipotē-
ti Deo curæ es, quare dubitas,
ne ſuſtentare te poſſit? ſapien-
tiſſimo Deo curæ es, quare
ambigis, quomodo ſuſtentare
velit? largiſſimo Deo curæ es,
quare dubitas, an ſuſtentare
te velit? habes ſyngrapham
Chriſti, univerſorum in cœlo
ac terra Domini, nihil eorum,
quæ opus ſunt homini deſu-
turum iis, qui quærunt regnū
Dei: confide huic Chriſti pro-
miſſo non fallet: eſt enim ve-
ritas. Avaritia eſt ſumma ido-
lolatria, quia creaturas in lo-
cum Dei collocat: avarus fi-
duciam Deo debitam ad crea-

turas transfert, quicquid plus diligitur quàm Deus, id Deo præfertur, quicquid Deo præfertur, in locum Dei collocatur. Eſau jus primogenituræ vendebat edulio: ita multi hereditatem regni cœleſtis à Chriſto partam amittunt pro acquirēdis temporalib⁹ bonis. Judas Chriſtum vendidit triginta argenteis: avari gratiam Chriſti pro temporalibus vēdunt divitiis. quomodo poteſt aſpirare ad regnum cœlorum, plenus quotidiè ſiliquis porcorum? quomodo poteſt ad DEUM cordis elevatione contendere, qui animæ quietem in divitiis ſtudet invenire? Divitiæ

vitiæ ſunt ſpinæ, dicit Veritas: qui ergò amat divitias, is verè amat ſpinas : ô ſpinæ, quàm multas ſuffocatis animas! Spinæ impediũt ſeminis proventum : ita divitiarum ſollicitudo ſpiritualem verbi impedit fructum. Spinæ corpus puncturis affligunt: ita divitię animum curis angunt. Periturus es, ſi perituros ſolùm colligis theſauros ; qui in terris theſauros congregant, ſimiles ſunt iis, qui fruges ſuas in imis & humidis locis recondunt, non animadvertentes, fore, ut ibi quam citiſſimè putreſcant. Quam ſtolidi sũt, qui in divitiis finem deſideri-

orum

orum suorum collocant! quomodo res corporalis animam quæ Spiritus est, implere possit, cum potius spiritualis Natura virtute propriâ sic comprehendat corporalia, ut nullâ quantitate distendatur? Anima ad æternitatem creata, injuriam ei facis, si desideriorum ejus finem in temporalibus & momentaneis constituis. Anima, quò magis ad Deum elevatur, eò magis ab amore divitiarum abstrahitur: omnia, quò cœlestibus viciniora sunt, eò minus cupiunt & congregant pauciora: sicut volatilia Cœli nec serunt, nec metunt; magnum est indiciũ, quòd

quòd anima cogitet cœlestia
si parvi æstimat & contemnit
bona terrestria; Mures & re-
ptilia congerunt in cavernas,
deterioris enim conditionis
sunt & ignobilioris Naturæ
quàm aves Magnum signum,
quod anima à Deo aversa, &
terrenis affixa, si divitiis inor-
dinato amore adhæret. Ani-
mam tibi dedit Deus, & tu
carnis curam ei non concre-
dis? volucres cœli pascit Deus,
& tu dubitas, an velit te su-
stentare, cùm sis ad imaginẽ
ipsius creatus? Lilia agri vestit
Deus, & tu dubitas, an pro-
specturus sit tibi de vestibus?
pudeat non posse efficere fidẽ
&

& rationem in homine, quod Naturalis inſtinctus efficit, in volucre? Nec ſerunt, nec metunt volucres, ſed corpuſculi ſui curã Deo cõmittunt, avari verbis Dei fidem non adhibent, antequam ſibimetipſis de ſuſtentatione proſpiciant. Avarus eſt injuſtiſſimus: quare? quia nihil ſecum in mundum intulit, & tamen ita de bonis terrenis eſt ſolicitus, ac ſi plurima omninò ex mundo ſecum auferre velit. Avarus eſt ingratiſſimus: quare? quia multis Dei fruitur bonis, & nunquam ad bonorum datorem cordis fiduciâ evehitur. Avarus eſt ſtolidiſſimus: qua-

quare? quia relinquit verum bonum, ſine quo nihil verè bonum, & adhæret ei, quòd ſine Dei gratia non eſt bonũ. Qui terrenoru m obſtringitur amore, non poſſidet, ſed poſſidetur ipſe. Avaritia nec copiâ nec inopiâ extingvitur: inopiâ ideò non minuitur, quia habendi creſcit deſiderium, quãdo obtineri nequit, quod diu eſt deſideratũ: copiâ ideò non minuitur, quia avarus, quantò magis acquirit, tantò amplius quærit: quando acquiritur quod ab avaritia deſiderabatur, ſimul nova deſiderandi materia ſubminiſtratur. & ſic more ignis, cum ligna,

gna, quæ consumit, exceperit, accrescit: avaritia torrens est in principio parvus, sed postea in immensum crescit: fige ergò divitiarum cupiditati terminum, ne cupiditas ista ad æternum te trahat exitium. Multi in hac vita devorant, quod postea apud inferos digerant: multi, dum sitiunt lucrum, ad præsentissimũ currunt interitum. Hæc cogitans devota anima, quantum potes, fuge ab avaritia: nihil de bonis ad judicium tecum feres, nisi quod pauperibus dedisti: ne deneges pauperibus peritura & caduca tua bona, pro quibus Christus vitam

dare

dare non recuſavit: da pauperi, ut des tibi: quicquid pauperi non dederis, habebit alter. Nimis eſt avarus, cui non ſufficit DOMINUS: nondum verè ſperat cœleſtia, qui magni æſtimat bona terreſtria: quomodo pro fratre poneret animam, qui fratri petenti denegat temporalem ſubſtantiam? theſaurus cœli eſt manus pauperis, quod ſuſcipit ne in terra pereat, in cœlo ponit. Vis gratum Chriſto præſtare officium? exhibe pauperi beneficium: membris quod benè fit, id tanquam ſibi factum caput accipit. Dicit tibi Chriſtus, da mihi de eo, quod dedi

de

de meo; fac bonum de bono, ut acquiras tibi bonum: largire terrena, ut ea ſerves, quia ea parcè nimis ſervando amittes. Audi Chriſtum monentem, ne cogaris in judicio eum audire dicentem; Ite in æternum ignem maledicti, quia non cibaſtis me, quando eſurivi. Sanctum ſemen Eleemoſyna, prout parcè vel largè fuit ſparſum, meſſis erit vel parca vel copioſa: ſi vis eſſe in numero ovium, exhibe etiam ovibus beneficium. Terreant te hœdi ad ſiniſtrā conſtituti, non quia rapuerunt, ſed quia non paverunt. Inclina ô Deus cor noſtrum ad teſtimo-

ſtimo-

ſtimonia tua & non ad avaritiam.

XXXVI.

De proprietatibus veræ caritatis.

Sanctos dilectio ſignat.

VEra & ſincera caritas eſt conſtās piorum proprietas: nullus Chriſtianus ſine fide, nulla fides ſine caritate; ubi nō eſt caritatis ſplendor, ibi etiam non eſt fidei fervor: remove lucem à Sole, & removere poteris caritatem à fide. Caritas eſt actus exterior interioris vitæ hominis Chriſtiani: corpus mortuum eſt ſine reſpiratione: ita fides mortua eſt ſine dilectione.

Non est Christi, qui non habet Spiritum Christi; non habet Christi Spiritum, qui non exerit caritatis donum, quia fructus Spiritus est caritas: arbor bona non cognoscitur, nisi ea fructus proferre bonos perspicitur: Caritas vinculũ est Christianæ perfectionis; sicut corporis membra per Spiritum, id est, animam conjunguntur: ita vera corporis mystici membra per Spiritũ sanctum caritatis vinculo uniuntur. In templo Salomonis omnia auro obducta erãt intus & exterius: sic in spirituali Dei templo caritate omnia ornata sint intus & exte-

terius: caritas moveat cor ad compatiendum, caritas manum moveat ad elargiendum: non ſufficit compaſſio, ſi non accedat exterior elargitio; nec ſufficit elargitio exterior: ſi non accedat compaſſio interior: omnia accipit fides à Deo, caritas viciſſim omnia ſua donat proximo: per fidem divinæ Naturæ conſortes reddimur, Deus autem caritas eſt. Ubi ergò non ſe exerit caritas exterius, nemo credat, quod adſit fides interius. Nemo in Chriſtum credit, qui non Chriſtum diliget: nemo diligit Christum, niſi qui etiam diligit

ſuum proximum. Nondum verâ cordis fiduciâ apprehendit Chriſti beneficium, qui proximo debitum denegat officium. Non eſt verè opus bonum, quod non procedit ex fide; nec eſt verè opus bonum, quod non procedit ex caritate: caritas enim ſemen eſt omnium virtutum: non eſt bonus fructus, niſi qui de radice caritatis exurgit: caritas eſt ſpiritualis guſtus animæ; huic enim ſoli ſapit omne bonum, omne arduum, omne adverſum, omne laborioſum, caritatis guſtus etiam mortem facit ſuaviſſimam; quia fortis ut mors dilectio,

imò

imò fortior quam mors, quia caritas Chriſtum deduxit ad mortem, caritas etiam verè pios, ut pro Chriſto mori non dubitent, excitat: omnia Dei opera procedunt ex caritate, etiam pœnæ ipſæ: ſic omnia opera Chriſtiani hominis ex caritate procedant. In omnibus creaturis propoſuit nobis Deus ſpeculum caritatis. Sol & ſidera non ſibi, ſed nobis lucent. Herbæ non ſeipſas, ſed corpora noſtra purgant. Aër, aqua, bruta & omnes creaturæ homini inſerviunt: ita quoq; teipſum totum exhibeas proximi miniſterio. Non proſunt lingvæ ſine caritate,

quia ſine caritate lingvarum cognitio inflat, caritas autem ędificat. Non prodeſt ſcientia myſteriorum ſine caritate, quia etiam Diabolo nota ſunt myſteria, caritas autem ſolius verè pii propria. Fides etiam montes transferens non prodeſt ſine caritate, quia talis fides eſt ſolùm miraculoſa, non ſalvifica. Caritas dono miracula faciendi præſtat, quia illa verorum Chriſtianorum indubitata nota, hoc impiis interdum conceditur. Non prodeſt omnes facultates pauperibus diſtribuere, ſi non adſit caritas, quia hypocritica eſt actio exterior, ſi non ad-

adſit caritas interior. Nō pro-
ſunt rivi beneficentiæ, ſi non
oriantur ex caritatis fonte.
Caritas patiens eſt; quia ne-
mo facilè iraſcitur ei quem
verè diligit; Caritas benigna
eſt, qui enim cor ſuum bonū
animæ ſummum donavit per
caritatem, quomodo minora
bona exteriora negaret? cari-
tas non æmulatur, quia alte-
rius bona aſpicit tanquam
ſua: caritas non agit perpe-
ram, quia nemo facilè eum
lædit, quem verè & ex animo
diligit: caritas non inflatur,
quia per caritatem unius cor-
poris membra reddimur, mē-
brum autem unum alteri ſe

non præfert: caritas non gerit se indecenter, quia irati proprium est indecenter se gerere: caritas autem iræ frenum est: caritas non quærit, quæ sua sunt, quia quod quis amat, sibi ipsi præfert, ejusq; commoda magis quærit quã sua: caritas non irritatur, quia ex superbia omnis ira, caritas autem infra alios se abjicit: caritas non cogitat malum, quia, cui quis malum struere cognoscitur, eum nõdum verè diligere convincitur: caritas non gaudet super injustitia, quia caritas aliorũ miseriam facit suam: omnia suffert, omnia credit, omnia spe-

ſperat, omnia ſuſtinet caritas. Quod enim ſibi prȩſtare caritas exoptat, id aliis præſtare non recuſat: ceſſabunt lingvæ, evacuabuntur prophetiæ, deſtruentur ſcientiæ: ceſſabit caritas; ſed ejus imperfectio in futura vita complebitur, & ejus perfectio in futura vita augebitur. Duo altaria conſtitui Deus juſſerat in tabernaculo, ignis ab exteriori transferebatur ad interius: duplicem Eccleſiã Deus congregavit, militantem & triumphantem: Ignis caritatis à militante olim transferetur ad triumphantem. Hæc cogitans devota anima ſan-

ctæ ſtude caritati: proximus quisquis ſit, is tamen eſt, pro quo CHRISTUS mori voluit. Quare ergò proximo denegas caritatem impendere; cũ Chriſtus non dubitaverit vitã pro eo impendere? Si verè DEUM diligis, etiam imaginẽ ipſius diligere debes: Unum ſpirituale corpus omnes ſumus, ſit ergò omnium una ſpiritualis anima: iniquum eſt, ut diſſideant in terris, qui aliquando unâ victuri ſunt in cœlis: dum mentes cõſentiunt in Chriſto, voluntates etiam conjunctæ ſint: Unius Domini ſervi ſumus, diſſidere invicem non eſt ęquum: mor-

tuum

tuum eſt corporis membrum, quod alterius non ſentit affectum; non ſe verum myſtici corporis Chriſti membrum æſtimet, qui alteri patienti non cõdolet. Unus omniũ pater Deus, quem à Chriſto edoctus quotidie patrem cõpellas, quomodo is te verum agnoſcet filium, niſi viciſſim ipſius filios pro fratribus agnoſcas? hominem tibi à Deo commendatum, ſi dignus eſt, ama, quia dignus eſt quem ames; ſin indignus, ama ideò, quia Deus dignus, cui pareas: per amorem hominis inimici, amicus oſtenderis Dei: non attende, quid faciat tibi ho-

homo, sed attende, quid tu feceris Deo: non attende injurias quas infert inimicus, sed attende beneficia, quæ confert tibi is, qui jubet ut inimicum diligas. Proximi sumus conditione terrenæ nativitatis, & fratres spe cœlestis hereditatis, diligamus ergò invicem. Accende in nobis, ô Deus, caritatis ignem per Spiritum tuum.

XXXVII.

De studio castitatis.

Christi, mens casta, cubile.

QVi vult esse verus discipulus Christi, sanctæ studede-

dere debet caſtitati. Caſta & pura mens eſt benigniſſimus Deus, hunc caſtis invocare debes precibus. Dixit quidam ſapiens, quod corporis caſtimonia & animi ſanctimonia ſint duæ claves religionis & felicitatis. Si corpus non ſervatur purum & immaculatũ à ſcortatione; vix poterit anima exardeſcere in oratione. Corpus noſtrum Spiritus ſancti templum eſt, cavendum ſummo ſtudio, ne polluamus ſanctum hoc ſancti Spiritus habitaculum: membra noſtra Chriſti membra ſunt, cavendum, ne tollamus membra Chriſti & faciamus membra

me-

meretricis. Domino per fidē & caſtitatem adhęreamus, ut ſimus cum eo unus ſpiritus; non adhæreamus meretrici ne efficiamur cum ea unum corpus. Sodomitæ, æſtuantes libidinibus, percutiebantur à Domino cæcitatibus; corporali ſcilicet & ſpirituali: eadem adhuc hodie hominum impurorum eſt pœna. Sodomitarum libidines ſulphure & igne cœlitùs delapſo vindicabantur: ſic Deus fervorem pravæ iſtius concupiſcentiæ in ſcortatoribus æterno igne accendet, ignis hic non extingvitur, ſed fumus tormentorum aſcendit per omnia ſecula:

la:foris,id eſt, extra cœleſtem Hieroſolymam ſunt canes, id eſt, impuri & libidinoſi homines. Abluit nos Chriſtus precioſo ſuo ſangvine in baptiſmo, cavendum ſummo ſtudio,ne impuris libidinibus nos contaminemus. Ipſa Natura duce talia flagitia erubeſcunt impii perpetrare in cõſpectu hominum, & tamen non erubeſcunt ea perpetrare in conſpectu DEI & Angelorum:nulli parietes oculos Dei ſole lucidiores impediunt, nulli anguli ſanctorum Angelorum pręſentiam excludunt, nulli ſeceſſus internum conſcientiæ teſtimonium tollunt.

ſunt: Mirabile hoc eſt, quòd ardor luxuriæ aſcendat quaſi ad cœlum, cùm tamen fœtor ejus deſcendat ad infernum: brevis voluptas iſta æternum pariet dolorem, momentaneum eſt quod delectat, æternũ quod cruciat: brevis voluptas fornicationis, perpetua pœna fornicantis. Memoria crucifixi crucifigat in te carnem tuam: memoria gehennæ extingvat in te concupiſcentiæ fervorem: lachrymæ pœnitẽtiæ extingvant in te libidinis ardorem. Configat carnem tuam divinus timor, ne te decipiat carnalis amor. Cogita, quòd appetitus libidinis ple-
nus

nus ſit anxietatis & vecordiæ, actus abominationis & ignominiæ, exitus pœnitudinis & verecundiæ. Non blandientẽ Dæmonis ad libidinem incitantis faciem, ſed pungentem fugientis caudam reſpice : nõ cogita brevitatem delectationis, ſed potius æternitatem damnationis. Ama ſcientiam ſcripturarum, & vitia carnis non amabis ; ſemper aliquid operis facito, ut cum venerit tentator, te ſemper inveniat occupatum: Davidem decepit in otio : Joſephum non poterat decipere in miniſterio. Cogita inſtantem omnibus horis mortem, & facilè ſper-

nes omnem carnis voluptatem. Ama temperãtiam & facilè vinces pravam concupiſcentiam: Venter mero æſtuãs citò deſpumat in libidinem: periclitatur in delitiis caſtitas; ſi ergò immodicis delitiis paſcis carnẽ, nutris tui ipſius hoſtem Sic nutrienda caro, ut ſerviat; ſic domanda, ut non ſuperbiat. Cogita judicii extremi terrorem, & facile extingves libidinis fervorem, revelabuntur occulta cordiũ: quantò magis facta in occulto perpetrata? reddenda erit ratio de verbis inutilibus, quantò magis de ſpurcis ſermonibus? reddenda erit ratio

de

de ſpurcis verbis, quantò magis de impuris factis? quàm longa fuit vita tua, tàm longa erit accuſatio: quot fuerunt peccata tua, tot erunt accuſatores: Illæ cogitationes, quæ apud nos uſu viluerunt, in diſceſſu non manebunt. Quid ergò prodeſt ſcortationẽ tuã aliquandiu coram hominibus occultari, cùm in die judicii omnium omninò oculis debeat revelari? quid prodeſt effugere tribunal judicis terreni, cum tamen non poſſis effugere tribunal judicis ſuperni? non poteris hunc judicem corrumpere muneribus, eſt enim Judex juſtiſſimus: non

poteris eum precibus flectere, est enim Judex districtissimus: non poteris ex ipsius provincia & jurisdictione fugere, est enim Judex potentissimus: non poteris eum fallere vanis excusationibus, est enim Judex sapientissimus: non poteris à lata & promulgata sententia appellare, est enim Judex supremus: erit ibi veritas in inquisitione; nuditas in publicatione, severitas in excusatione.

Ergò devota Deo anima semper obversetur judicis hujus terror, sic non decipiet te libidinis fervor: sis rosa caritatis, viola humilitatis & li-

lilium caſtitatis: diſce à Chri-
ſto ſponſo tuo humilitatem,
diſce etiam ab eo caſtitatem:
magna dignitas caſtitatis, quę
in Chriſti corpore conſecra-
ta eſt: magna dignitas caſti-
tatis, quia in carne præter
carnem vivere facit. Ut nihil
vilius quàm à carne vinci; Ita
nihil glorioſius, quàm carnē
vincere. Nec ſolùm exteriores
fugiendæ ſunt ſcortationes,
ſed etiam impuræ fugiendæ
ſunt cogitationes, quia Deus
non ſolùm Judex exteriorum
actuum, ſed etiam interiorū
cogitationum. Vultu ſæpè læ-
ditur pietas, oculis ſæpè lædi-
tur caſtitas, audi quid dicat

Veritas: Qui aſpicit mulierem ad concupiſcendum eã, jam fornicatus eſt cum ea. Quàm difficilis hic pugna, tàm glorioſa erit victoria: difficile eſt libidinis incendia reſtingvere, impuberes ſtimulat, juvenes inflammat, ſenes & decrepitos fatigat, non aſpernatur tuguria, non reveretur palatia: ſed quam difficile eſt hîc pugnare, tàm laudabile erit triumphare: reſtingvendi ſtatim primi impetus, nec fomenta pravarum cogitationum huic flammæ ſubminiſtranda. Apoſtolus, cùm cenſuerit vitiis omnibus reluctandum, adverſus ſcorta-

tationem non congreſſus, ſed fugam indicit: fugite, inquit, ſcortationem. Quemadmodū enim peregrinus fictâ ſimplicitate mendicus nos decipiendi gratiâ accedit, ſi eum non admittimus recedit; ſi ſinimus eum ingredi, fit hoſpes, colligit vires, tandem ſi aſſentiamur, fit dominus: ita motus pravæ concupiſcentiæ ſtimulant nos, ſi eis non blandiamur, recedunt. Si non vis hunc hoſtem tibi dominari, non recipias eum in domum cordis tui. Conſerva nos ô Deus in animi ſanctitate & corporis caſtitate.

XXXVIII.
De præſentis vitæ fugacitate.
Hominum quid vita? cylindrus.

COgita devota anima vitæ hujus miſeriam & fugacitatem, ut cor tuum elevetur ad deſiderandam cœleſtem hæreditatem: Vita hæc dum creſcit, ſimul decreſcit; dum augetur, ſimul minuitur; quicquid ei accedit, ſimul etiam decedit. Punctum eſt temporis quod vivimus, & adhuc puncto minus, dum nos vertimus, immortalitas aderit. Sumus in hac vita, tanquam in domo aliena, non habebat

A-

Abraham in terra Canaan habitandi fundum, ſed tantũ ſepulcrum hereditarium: ſic vita præſens locus eſt diverſorii & ſepulcri. Vitæ hujus principium ſtatim mortis eſt exordium. Naviganti ſimilis eſt vita noſtra, qui navigat, ſive ſtet, ſive ſedeat, ſive jaceat, ſemper ad portum accedit propiùs, & eò vadit, quò impulſu navis ducitur: ſic & nos ſive dormientes, ſive vigilantes, ſive jacentes, ſive ambulãtes, ſive nolentes, ſive volentes per momenta temporum ſemper ad finem ducimur. Vita hæc poti⁹ mors eſt, quia ſingulis diebus morimur, ſi-

quidē ſingulis diebus aliquid de vita abſumimus: Plena eſt hæc vita dolore præteritorū, labore præſentium, timore futurorū. Ingreſſus in vitam flebilis, quia à lachrymis vitā auſpicatur infans, quaſi prævidens futura mala: progreſſus debilis, quia multi morbi affligunt, multæ curę angunt: egreſſus horribilis, quia non egredimur ſoli, ſed egrediuntur nobiſcum opera noſtra, & per mortem egredimur ad ſeverum Dei judicium: conceptio noſtra culpa, naſci miſeria, vivere pœna, mori anguſtia. In ſordib⁹ generamur, in tenebris fovemur, in dolori-

ribus parturimur: ante exitũ miſeras oneramus matres: in exitu more vipereo laceram⁹: advenæ ſumus naſcendo, & incolæ vivēdo, quia compellimur migrare moriendo. Prima pars vitæ noſtræ ſeſe neſcit, media curis obruitur, ultima ſenectute moleſtâ premitur. Omne vitę tempus aut eſt præſens, aut præteritum, aut futurum. Si præſens, eſt inſtabile: ſi præteritum, jam nihil eſt: ſi futurum, eſt incertum. Putredo ſumus in exortu, bulla in omni vita, eſca vermium in morte: terram gerimus, terram terimus, terra erimus: naſcendi neceſ-

ſitas abjecta, vivendi miſera, moriendi dura. Corpus noſtrum eſt terrenum habitaculum, in quo habitant mors & peccatum, quæ ſingulis dieb⁹ illud conſumunt. Tota noſtra vita eſt ſpiritualis militia, ſupernè in exitium excubant Dæmones, à dextra & ſiniſtra mundus oppugnat, inferius & interius caro excubat: militia eſt hominis vita, quia in ea perpetua carnis & Spiritus lucta: Quæ ergò poſſit eſſe vera hominis lætitia in hac vita, cùm nulla in ea ſit felicitas ſecura? Quid poteſt nobis de prȩſentibus contingere ad delectationem, quando cunctis

ctis ſimul tranſeuntibus, non
tamen tranſit . quod immi-
net? quando hoc penitus fi-
nitur, quod diligitur, & illud
ſemper accedit propiùs, ubi
dolor nunquam finitur: Id
vitâ longiori lucramur, ut
plura mala faciamus, plura
mala videamus, plura mala
patiamur: Id nobis præſtat
vita longior, ut in extremo
judicio ſit peccatorum accu-
ſatio major: Quid eſt homo?
mancipium mortis, viator
tranſiens, bulla levior, mo-
mento brevior, imagine vani-
or, ſono inanior, vitro fragi-
lior, vento mutabilior, umbrâ
fugacior, ſomno fallacior.
Quid

Quid eſt hæc vita? mortis ex-
pectatio, ludibriorum ſcena,
miſeriarum mare, hemina u-
na ſangvinis, quam quilibet
levis caſus rumpit, quælibet
febricula corrumpit. Curſus
vitæ labyrinthus, in illum ex
utero ingredimur, per limina
mortis abimus: nil niſi terra
ſumus, ſed terra eſt nil niſi
fumus: ſed nihil eſt fumus;
nos nihil ergò ſumus. Vita
hæc ut vitrum, fragilis: ut
amnis, labilis: ut militia, mi-
ſerabilis: & tamen multis ap-
paret valdè deſiderabilis. Pre-
cioſa nux apparet hæc vita
exterius, ſed ſi cultro veritatis
aperias, videbis quòd nil niſi
ver-

vermes&putredo ſint interiꝰ. Naſcuntur poma circa regionem Sodomæ, quæ delectant exteriori pulcritudine, ſed contacta in pulverem abeũt: felicitas hujus vitæ exterius delectat, quòd ſi preſſiori cõſideratione eam tangas, fumo & pulveri ſimilis apparebit. Noli ergò dilecta anima ſummam tuarum cogitationum referre ad hanc vitam, ſed mente ſemper ad futuram aſpira lætitiam. Confer inter ſe breviſſimum temporis pũctum, quod in hac vita nobis conceditur, cum infinitis & nunquam terminandis ſeculorum ſeculis, & apparebit,

quam

quam ſtolidum ſit, fugaciſſimæ huic vitæ adhærere, æternam negligere. Fugaciſſima eſt hæc vita noſtra, & tamen in eâ æterna vita acquiritur, aut amittitur. Miſerrima eſt hæc vita, & tamen in ea æterna felicitas acquiritur aut amittitur. Calamitoſiſſima eſt hæc vita, & tamen in ea æterna lætitia acquiritur aut amittitur. Si ergò ad æternam aſpiras vitam, in hac fugaci vita eam toto corde deſidera. Utere mundo; ſed cor tuum non adhæreat mundo. Negociare in hac vita, ſed mens tua non ſit affixa huic vitæ, non nocet uſus mundanorum exte-

terior, ſi non adhęreſcat illis amor interior. In cœlo patria eſt, in mundo hoſpitium; noli ita delectari in diario hujus mundi hoſpitio, ut abſtraharis à cœleſtis patriæ deſiderio. Mare eſt hæc vita, æterna portus: noli ita delectari in momentanea maris tranquillitate, ut non aſpires ad portum tranquillitatis æternæ. Labilis eſt hæc vita, & ſuis amatoribus fidem non ſervat, quoniam præter omnem opinionem ſæpius ab illis fugit, quare ergò tu fidem illi habere velis: Periculoſa eſt, ſi vel uni⁹ horæ tibi certò pollicearis ſecuritatem, quia ſæpiſſimè in

una

una illa hora fugacissima hæc vita finitur; tutissimum est omni horâ præsentis vitæ abitum expectare, & ad illum seria pœnitentiâ se præparare. In hedera, quâ delectabatur Jonas, parabat Deus vermem, ut exaresceret: ita in rebus mũdanis, quibus amare multi adhærescunt, nihil est stabile, sed vermes corruptionis in illis nascuntur. Mundus tantâ rerum labe jam contritus est, ut etiam speciem seductionis amiserit, nam quantùm illi laudandi sunt ac prædicandi, qui dignati non sunt cum mundo florente florere, tantùm increpandi & accusandi

ſandi ſunt, quos perire cum pereunte delectat. Abſtrahe, ô Chriſte, corda noſtra ab amore hujus ſeculi, & deſiderium in nobis excita cœleſtis regni.

XXXIX.

De mundi vanitate.

Præſtant æterna caducis.

NOli anima diligere ea, quę ſunt in mundo. Peribit mundus, & omnia, quæ ſunt in eo, exurentur: ubi ergò tūc erit amor tuus: ama æternum bonum, ut in æternum vivere poſſis. Omnis creatura vanitati ſubjecta eſt, qui ergò amore adhæret creaturis, vanus efficie-

cietur & ipſe; ama verum & ſtabile bonum, ut ſtabile & quietum reddatur cor tuum. Quid te delectat honor mundanus? honorem hominum quærens, nō poteſt honorari à Deo: qui honorem mundanū quærit, hic mundo ſe conformare cogitur? qui mundo placet, Deo placere non poteſt. Peritura & inſtabilia ſunt omnia, quæ à perituris & inſtabilius exhibētur, unde honor mūdanus ſtabilis eſſe nequit. Quē pridiè ad cœlū ſūmâ extulerūt gloriâ, illum ſæpe poſtridie ſummâ afficiunt ignominia: Deo placere deſidera, ut à Deo honoreris, divinus ho-

noꝛ

nor verus eſt & ſtabilis. Quid eſt homo inde melior, quod reputatur ab homine major? quantùm unusquisq; eſt in oculis Dei, tantum eſt, & non amplius. Chriſtus ad regnum quæſitus, fugiebat: quæſitus ad probra & ignominioſum crucis ſupplicium ſponte ſe offerebat: ut ergò Chriſto conformeris, magis te delectet mundi ignominia quàm gloria. Qui propter CHRISTUM non ſpernit mundanum honorem, quomodo vitam ſuam pro eo profunderet? ad veram gloriam nulla alia via; niſi per contemtum mundanæ gloriæ, ſicut Chriſtus per

 cru-

crucis ignominiam intravit in ſuam gloriam. Ames ergò contemni, vilipendi, repudiari in hoc ſeculo, ut honoreris in futuro. Quid de honore mundano ſit habendum. Chriſtus nos vitâ ſuâ docuit: famulatur ipſi omnis gloria cœlorum: imò ipſe ſolus eſt vera gloria, ſed ipſe quaſi abjicit gloriam: quantò ergò quis magis honoratur & pluribus conſolationibus corporalibus abundat, tantò debet profundius & intimius contriſtari videns ſe eò magis abeſſe à Chriſti conformitate. Vana eſt laus humana, ſi accuſat intus mala conſcientia; quid

quid prodeſt febricitanti, ſi in lectulo collocetur eburneo, cùm nihilominus æſtu torqueatur interno? verus honor & vera laus eſt teſtimonium conſcientię tuæ Nemo æquior factorum tuorum Judex, quàm DEUS & conſcientia tua, huic Judicio facta tua probare deſidera. An non ſufficit, te tibi notũ eſſe, & quod maximum eſt, DEO? Quid verò divitias tantoperè appetis? Nimis eſt avarus, cui non ſufficit Dominus. Via eſt hæc vita ad æternam patriam: quid ergò proſunt magnæ opes? onerant magis viatorem, ut navem ingentia onera. Divi-

tiæ ſervorum DEI eſt Chriſtus Rex cœlorum. Verus theſaurus debet eſſe in homine, non extra ipſum; Verus theſaurus eſt, quem ad judicium illud univerſale tecum afferre poteris: omnia verò illa exteriora bona auferuntur à nobis in morte. Pereunt illa congregata, ſed pejus perit congregator eorum, ſi non in DEO dives fuerit. Pauper in mundum veniſti, pauper decedes, quare medium à principio & fine diſtare debeat? uſum ſpectare debent divitiæ, & quàm tenues ſufficient; minimum donum gratiæ & virtutum præſtantius eſt cunctis terrenis

nis divitiis; quare? quia virtus placet Deo, divitiæ non niſi per virtutem. Chriſti paupertas gratior nobis eſſe debet, quam totius mundi divitiæ: ſanctificata eſt in Chriſto paupertas. Pauper is erat in nativitate, pauperior in vita, pauperrimus in morte. Quid dubitas paupertatem mundi divitiis præferre, cùm Chriſtus regni cœleſtis divitiis eã prætulerit? Quomodo animam ſuam credet Deo, qui carnis curam ei non credit? quomodo vitam ponet pro fratre, qui divitias ſuas illi non erogat? pariunt divitiæ laborem in acceſſu, in poſſeſ-

ſione timorem, in amiſſione dolorem, ac quod magis dolendum, labor avarorum non tantùm periturus, ſed etiam peremtorius, docente Bernhardo. AMOR tuus, DEUS tuus: ubi theſaurus tuus, ibi etiam cor tuum: amans divitias illas corporales, mundanas perituras non poteſt amare divitias ſpirituales, cœleſtes, æternas: quare? quia illæ deprimunt cor hominis & deorſum trahunt, iliæ vero ſurſum erigunt. Amor rerum terrenarum viſcus eſt ſpiritualium pænarum, dixit quidã ex veris Chriſti amatoribus. Uxor Lothi in ſtatuam ſalis con-

conversa adhuc nobis concionatur, ne retrospiciamus ad ea, quę sunt in mundo, sed rectâ viâ ad cœlestem PATRIAM contendamus. Apostoli relictis omnibus Christum sequebantur: quare? quia cognitio verarum divitiarum tollit desiderium falsò dictarum divitiarum. Gustato spiritu desipit caro, cui Christus carus verè est, huic mundus amarus. Quid verò voluptates tantoperè expetis? Memoria crucifixi crucifigat in te omne voluptatis desiderium. Memoria ardoris gehennæ extingvat in te omnem libidinis ardorem. Confer brevis-

vissimum voluptatis momentum cum æternis suppliciis. Brutales sunt voluptates, & brutis nos similes reddunt. Non sapit ei suavitas regni cœlorum, qui plenus quotidie siliquis porcorum. Mortificemus omnes sensuum voluptates, & cum Abraham offeramus DEO in spirituali sacrificio filium illum dilectũ, id est, animę nostræ cupiditates, voluntariè renunciando omnibus voluptatibus & asperitatem crucis amplectendo. Non plana & rosis strata, sed aspera & spinis obsita via ad regnum cœlorum ducit. Exterior homo augescit per

per voluptates, interior per
crucem & tribulationes: quã-
tùm augeſcit exterior, tan-
tùm minuitur interior. cor-
pori ſerviunt voluptates, ſed
verè piis minima eſt corporis
cura, animæ maxima. Volu-
ptates captivant cor noſtrũ,
ne in amore Dei liberum ſit.
Non voluptates, ſed volupta-
tum contemtum tecum in
morte auferes & ad judicium
adferes. Configat ergò car-
nem tuam divinus timor, ne
te decipiat carnalis amor.
Obſervetur jugiter animo
memoria judicii divini, ne te
in ſervitutem abducat per-
verſum judicium appetitus

 ſen-

ſenſitivi. Nec reſpice vultum ſerpentis blandientem, ſed cogita caudam acriter tandem pungentem. Per Chriſti gratiam vince, ut tandem à Chriſto victor coroneris.

XL.

De utilitate tentationum.

Creſcit ſub pondere palma.

UTile eſt fideli animæ, tentationibus in hoc ſeculo probari & confirmari. Ipſe Salvator noſter cum Diabolo in eremo luctari voluit, ut pro nobis & in noſtram ſalutem eum ſuperaret, ac noſtri cer-

ta

taminis fidelis promachus esſet. Deſcendit prius ad infernum, poſtea demùm aſcendit ad cœlum: Ita fidelis anima ad infernum tentationum prius deſcendit, ut ad cœleſtē gloriam aſcendat. Non poterat Iſraëliticus populus promiſſam terram Canaan occupare, niſi devictis prius variis hoſtibus: nec ſibi fidelis anima cœlorum regnum promittat, niſi carnis, mundi ac Satanæ victrix extiterit. Tentatio probat, purgat, illuminat. Probat tentatio, quia fides adverſis concuſſa in ſalutis petra roboratur firmius, in boni operis ramos ſe pro-

pa-

pagat latius, in liberationis spem exigitur altius. Abrahamo, cùm filium immolare jussus, divino sese promptum gereret imperio, post tentationem Angelus Jehovæ apparet, dicens: Nunc cognovi, quòd DEUM timeas, cùm non peperceris filio tuo unico propter me: ita si dilectum animæ tuæ filium, videlicet propriam voluntatem in tentationibus DEO obtuleris, verè timens Deum reputaberis, & in corde tuo divinum senties alloquium. Aurum probat ignis, fidem tentatio. Quàm fortis sit miles, apparet in prælio: ita, quàm firma sit fi-

fides noſtra, oſtentit tentatio. Quando ventorum turbines & procelloſi aquarum fluctus in navem Chriſti irruunt, tunc apparet, quàm exiguâ fide præditi quidam ejus diſcipuli Iſraëlitæ, quos ad Midianitas vincendos deduci jubebat Dominus, apud aquas prius probabãtur: ita in aquis tribulationum ac tentationum prius probantur, qui ſuperatis hoſtibus in cœleſtem introducendi patriam. Quicquid ergò adverſi, quicquid tentationum fideli obtingit animæ, probationis, non reprobationis eſſe exiſtimet. Tẽtatio etiam purgat: ad peſti-

fe-

ferum amoris proprii& mundani humorem extrahendum multis granis aloes Medicus Christus utitur: tribulatio ad perscrutandam conscientiam excitat, & peccata vitæ præteritæ in memoriam revocat: quin etiam, sicut medicina corporis à contagiosis morbis, ita tribulatio præservat à peccatis? semper quidem ad lapsus proclivis homo, magis tamen felicitatis, quàm adversitatis tempore? multis spinæ sunt divitiæ, evellit ergò Deus spinas, ne suffocare possint animas: multos varietas negociorũ mundanorum à divino impedit obsequio. im-

immittit ergò Deus morbos, ut in ſe converſi incipiant mori mundo, vivere Deo. Pluribus excelsâ vel opum vel honoris ab arce, profuit ad mediæ ſortis cecidiſſe quietẽ. Multos honor mundanus ad ſuperbiam erigit, immittit ergò Deus contemtum, & ſuperbiæ fomentum ſubtrahit. Deniq; tentatio illuminat. Quam fragilis & vana ſit omnis mundi conſolatio, non niſi in tentationibus agnoſcimus. Stephanus cùm lapidaretur, gloriam Chriſti videbat: ita in calamitatibus contritæ animæ ſeſe oſtendit Chriſtus: verum & ſolidum

gau-

gaudium non niſi ab inhabitatione Dei, Deus habitat in ſpiritu contrito & humiliato: afflictio eſt & tentatio, quæ ſpiritum conterit & humiliat; ideò verum & ſolidum gaudium eſt in anima afflictorum. Tentatio eſt via quædam ad Dei agnitionem, ideò ait Dominus. Cum ipſo ero in anguſtia, eruam eum, & videre faciam eum ſalutem meam. Tobias cœcus, nihil eorum quæ ſupra, infra, aut coram ſe erant, adeoque nec ſeipſum videbat, ſed à Deo per Angelum Raphaelem illuminatus cernebat omnia, quæ prius videre non poterat,

nor

non alio medicamine uſus, quàm felle piſcis, ut per hoc declaretur, felle amaritudinis oculos noſtros liniendos atq; illuminandos eſſe, ut ad veram noſtri, ac bonorum mundanorum cognitionem perveniamus. Quare dicit Apoſtolus, quod cognoſcamus in ænigmate? quia in tentationibus agnoſcimus, quòd Deus electos ſub ſpecie triſtitiæ exhilaret, ſub ſpecie mortis vivificet, ſub ſpecie morborum ſanet, ſub ſpecie paupertatis ditet. Grata ergò debet eſſe crux & tentatio ei, qui Chriſto pro nobis crucifixo & tentato non eſt ingra-

 tus.

tus. O bone Jesu, hîc ure, hîc percute, ut parcas in futuro. O bone Jesu, qui parcendo. sæpius nos à te abjicis, feriendo effice ut ad te redeamus. Afflige & preme exteriorem hominem, ut interior crescat & vegetetur: Pugna O bone Jesu, in me, coram me. Sis moderator certantis, & corona vincentis. Sis robur & augmentum meæ fidei, quicquid in vita sentio adversi. Succurre, O bone Jesu, infirmæ meæ fidei: ita namq; apud Prophetam sanctum promisisti: sicut mater consolatur filios, ita consolabor vos. Majori curâ fovet & nutrit mater infante

la

lactentem: ita bone JESU, erige & confirma langventem meam fidem. Concede ut plus apud me valeant internæ tuæ consolationes, quâm omnium hominum & Diaboli contradictiones, imò & proprii cordis cogitationes. O clemens Samaritane, infunde vinum mordens vitia mea, sed adde etiam oleum divinæ cõsolationis: multiplica crucem, sed adde etiam tolerandi virtutem.

XLI.

Fundamenta patientiæ Christianæ.

Tandem patientia victrix.

Quiesce devota anima, & crucem à Deo tibi impositam patienter tolera. Cogita Christi Sponsi tui passionem. Passus is est pro omnibus, ab omnibus, in omnibus. Pro omnibus, passus est, etiam illis, qui passionem istam preciosam contemnunt, & sangvinem ejus pedibus conculcant nefariè. Passus est ab omnibus. A cœlesti patre traditur, conteritur, derelinquitur: à dilectis discipulis deseritur: à populo Judaico peculio suo reјici-

jicitur, qui latronem Barrabam ipsi præferunt: à gentibus crucifigitur, omnium omninò hominum delicta sustinet, ideò etiam ab omnibus affligitur. Passus est etiam in omnibus. Tristis est anima usque ad mortem, & sensu Judicii divini pressa à Deo se desertam clamat: omnia membra sangvineum exudãt florem, caput coronatur spinis, lingva myrrharum gustat poculũ, manus ac pedes perforantur clavis, latus vulneratur, totum corpus flagellatur & in cruce expanditur: Ipse passus est famem, sitim, frigus, contemtum, pauperta-

tem, convicia; vulnera, mortem, crucem. Quàm verò iniquum foret, pati Dominum, & lætari servum! quàm iniquum foret, Salvatorem pro peccatis nostris tam graviter puniri, & nos in illis jucundari! quàm iniquum foret, affligi caput, & reliqua membra non condolere! Quin potius ut Christum oportuit per passionem suam intrare in cœlestem gloriam: Ita & nos per multas tribulationes oportet ingredi in regnum cœlorum. Cogita etiam largam retributionem. Nō sunt condignæ passiones hujus temporis futuræ gloriæ: quãta-

tacunq; paſſio noſtra ſit, temporalis eſt, imò interdum diaria, ſed illa gloria æterna. Omnia noſtra adverſa accuratè obſervat DEUS, & in judicium aliquando adducet: quàm igitur turpe fuerit in auguſtiſſimo illo orbis conventu ſine crucis & paſſionū monilibus conſpici! Ipſe quoq; omnes lachrymas abſterget ab oculis ſuorum. O felix lachryma, quam talis ac tanti Domini manus abſterget! O beata crux, quæ in cœlo invenis remunerationem! David non integros decem annos verſabatur in exilio, ſed quadraginta in imperio:

præfigurata hîc brevitas paſ-
ſionis, ſed gloriæ ſecuturæ æ-
ternitas. Punctum temporis
eſt, quo exercentur per cru-
cem ſancti, miſerationes ſe-
culi quibus colliguntur, atq;
ita verè matutinis adverſis
proſpera veſpertina ſucce-
dunt. Cogita inſuper omni-
um ſanctorum tribulationẽ.
Aſpice Jobum lugentem in
ſterquilinio; Johannem eſu-
rientem in eremo, Petrum
extenſum in patibulo, Jaco-
bum decollatum ab Herodis
gladio. Aſpice Mariam bene-
dictam Salvatoris matrem
ſub cruce filii ſtantem, quæ
typum gerit Eccleſiæ ſpiritu-
alis

alis Domini matris. Beati estis, inquit Christus, si persecuti vos fuerint propter nomen meum, ita enim fecerũt Prophetis. O gloriosa persecutio, quæ nos Prophetis & Apostolis, adeoque omnibus sanctis, imò ipsi Christo conformes reddit. Patiamur ergò cum patientibus, crucifigamur cum crucifixis, ut glorificemur cum glorificatis. Si verè filii sumus, sortem reliquorum filiorum non detrectemus. Si verè DEI hæreditatem desideramus, integram acceptemus; Jam verò filii DEI non solùm hæredes sunt gaudii & gloriæ in futuro se-

culo, ſed etiam triſtitię & paſ-
ſionum in præſenti, quia fla-
gellat Deus omnem filium,
quem recipit. punit ipſorum
peccata, ut in futuro parcat
judicio, multiplicat hic tri-
bulationem, ut poſſit illîc
multiplicare mercedem, atq;
ita non tàm perſecutio, quàm
remuneratio augetur. Cogita
beatam crucis conditionem.
Radicem mundani amoris in
nobis extinguit, & ſemen di-
vini amoris cordibus noſtris
inſerit. Crux in nobis gene-
rat odium mundanorum, &
animum ad cœleſtia evehit:
mortificatâ carne vivit Spiri-
tus, amareſcente mundo, dul-
ce-

cescit Christus. Magnum est crucis mysterium, quippe per eam ad contritionem, ad verum timorem, ad patientiæ exercitium nos vocat Deus, aperiamus pulsanti, & audiemus, quid in nobis loquatur Dominus. Contemtus est crucis aspectus coram mundo, & coram oculis carnalibus hominis exterioris, gloriosus coram Deo, & coram oculis spiritualibus hominis interioris. Quid Christi passione vilius & abjectius? à Judæis reputabatur, quid verò in oculis Dei eâdem dignius & preciosius? quippe quæ est precium pro totius mundi

 pec-

peccatis. Ita quoq; juſtus affligitur, juſtus moritur & nemo conſiderat, ſed precioſa crux; precioſa mors Sanctorum in conſpectu Domini, Nigra eſt Eccleſia Chriſti Sponſa exterius propter calamitates & perſecutiones : intus formoſà, propter divinam conſolationem. Hortus concluſus eſt Eccleſia, & quælibet fidelis ANIMA, quippe nemo agnoſcit ejus pulchritudinē, niſi qui in ea eſt. Nunquam plene & perfectè ſentiemus conſolationem Spiritus, niſi caro noſtra affligatur exterius. Si habitat in nobis amor mundi, non eſt quò intret amor

mor Dei: vas plenum non poteſt impleri liquore novo niſi prior evacuetur: effundamus ergò amorem ſeculi, ut impleatur amore Dei. Ideò Deus ipſe per crucem mundi amorem in nobis extingvit, ut divino amori locus eſſe poſſit. Præterea crux ad preces compellit & virtutis eſt occaſio; quando Aquilo hortum perflat, id eſt, quando perſecutiones exercent Eccleſiam, tunc fluunt aromata ejus, tunc illius virtutes augentur, quæ gratum coram Deo odorem ſpirant. Dilectus animæ ſponſus candidus eſt & rubicundus, candidus in-

innocentiâ, rubicundus passione ita quoque ut dilecta Christi sponsa sit candida virtutibus, rubicunda redditur passionibus: & sic ex durissimo afflictionum lapide oleum & mel divina gratia producere potest: sic ex amara calamitatis radice novit dulcissimum fructum æternæ gloriæ producere, ad quam nos eadem provehat & introducat, Amen.

Quo-

XLII.

Quomodo vincenda tentatio de perseverantia.

Spes confiſa DEO nunquam confuſa recedet.

SAncte Domine Jesu, ſponſe animæ meæ cariſſime, quando erit, ut ad ſolennitatem nuptiarum tuarum me perducas? peregrinus ſum, & exulo à te, ſed firmiſſimè credo nullatenus dubitans brevi fore, ut corpore ſolutus vinculis appaream coram facie tua, timor & tremor venerunt ſupra me, quia theſaurum meum in fictilibus vaſis porto, prona eſt mens ad errores, prona eſt voluntas ad pecca-

ta,

ta, unde nec ſpiritus in me
ſemper promtus: caro autem
ſemper infirma; captivum me
ducit peccatum, & lex mem-
brorum repugnat legi men-
tis, timor & tremor venerunt
ſuper me, quia Satanas inſidi-
atur theſauro meo, caliditas
ipſius magna, nocendi ſtudi-
um ardentiſſimum, potentia
maxima. Adamum decepit
in Paradiſo, Judam in ſchola
Salvatoris, quomodo miſer
ego ab ipſius inſidiis ſecurus
ero? Timor & tremor vene-
runt ſupra me, quia adhuc in
mundo ſum, qui totus in ma-
ligno poſitus eſt, invitant
delitiæ mundanæ, terrent ad-
verſa

verſa in via Domini, allubeſcunt quandoq; mundi illecebræ, totus mundus laqueis repletus, miſer ego quomodo eos potero effugere? oppugnant me læta, oppugnant me triſtia: quomodo miſer ego conſiſtere potero? Timor & tremor venerunt ſuper me, quia Deus eſt, qui operatur in me velle & perficere. Timeo ne fortè negligentia & incuria mea cogat DEUM auferre etiam illam, quam dedit, voluntatem bonam: indignè utor peccatorum remiſſione, & primam gratiam gratis datam reſpuo, unde timeo, ne ſecreto & juſto Dei judicio

dicio auferatur dignè, quo indignè utor: vereor, ne ab eo deserar, quem post primam meam conversionem sæpius deserui. Quàm graviter crucior, cogitans hæc Dei beneficia judicium gravius & severius sequi, si injustè illis usus fuero, sed erigit me infinita Dei misericordia, qui, ut dedit velle, ita dabit etiam perficere, quia ipse Deus est, & non mutatur? misericordia quoq; ipsius confirmata est super me, & non mutabitur: firmum stat fundamentum Dei, Utiq; firmum: quia in ipso Deo, apud quem nulla variatio. Utiq; firmum: quia

Christi

Christi sangvine confirmatum, qui semper loquitur coram throno Dei. Utique firmum: quia certis Sacramentorum sigillis obsignatum.

Si modiculum salutis in me quærerem, utiq; dubitandum mihi foret de salute mea: sed ut omnis mea justitia, ita quoque omnis spes salutis in Christo. Si ex voluntatis arbitrio Christum apprehendissem, utiq; verendũ mihi esset, ne mutato voluntatis arbitrio Christum amitterem: sed qui inventus est ab eo, qui ipsum non quæsiverat, is utique postquam semel inventus, non sese vicissim

ſim ſubtrahet: qui ex umbra mortis ad lucis participationem me traduxit, non permittet, ut ad tenebras detrudat priores. Immutabilia ſunt dona & vocatio Dei; ex parte voluntatis Dei, utinam verò & ipſe immutabilis in bono eſſem, theſaurus ille ſemper adeſt, ſed manus apprehendens aliquando langvet. Apprehendere autem potero Chriſtum, qui ut ſe in verbo & promiſſionibus revelavit, ita ut verbo & promiſſionibus fidem adhibere poſſim, concedet benigniſſimè. Precum adminiculo & præſidio uſus muniam fidem meam: neq;

neq; dimittam Dominum ex cubiculo cordis mei, antequam ſalus mihi obveniat. Virtute Domini cuſtodiri potero ad ſalutem erigit me & confortat virtus Domini, ſed deprimit & contriſtat infirmitas mea. Atqui in infirmitate mea virtꝰ Domini perficietur, roborabit me, à quo omne fidei robur, erigit me gratia divina, ſed terret me indignitas mea. Atqui ſi dignus eſſem, jam non eſſet gratia ſed merces: ſi ex operibus, utique non ex gratia: Gratia enim non eſt gratia ullo modo, niſi ſit gratuita omni modo: ideo ad opera mea non

reſpicio ; quod erratur, corrigat, quod deficit, ſupplebit; quod peccatum eſt, abolebit: quod ille mihi imputare non voluerit, perinde eſt ac ſi non erit; tantùm ergò ex Deo ſalus mea, proinde firma.

XLIII.

De quotidiana mortis conſideratione.

Mortis meditatio, vita eſt.

O Fidelis anima, expecta mortem omnibus horis, quia illa tibi inſidiatur omnibus horis: manè, ô homo, ſurgens, cogita ultimum fore hunc vitæ diem: veſperi cubi-

tum

tum iturus, cogita ultimam hanc fore tibi in terris noctem. Quicquid agis, quicquid ſuſcipis, ſemper prius cogita & tecum diſpice, num talia ageres, ſi hac hora tibi moriendum, & ad DEI judicium veniendum num putas, ſi de morte non cogitas, illam tibi non appropinquare? vocari mortem, ſi de ea cogitaveris? ſive de illa cogitaveris, ſive minus: ſive de illa locutus fueris, ſive minus, ſemper inſtat cervicibus tuis: commodato vita tibi data eſt, non mancipio; hac conditione intraſti, ut exires, nudus veniſti, abibis nudus: peregrinatio

vita eſt, diu cùm deambulaveris, tandem redeundum: colonus es & inquilinus mundi, non perpetuus Dominus: ſingulis horis cogita, quò ſingulis momentis properas. In eo fallimur, quod in ultimo vitæ halitu nos mori exiſtimamus, ſingulis diebus, ſingulis horis, ſingulis momentis morimur; quicquid vitæ accedit, ſimul recedit: quicquid vitæ additur, ſimul detrahitur, non repentè in mortem incidimus, ſed minutatim procedimus. Vita hæc noſtra via eſt, quotidiè aliquid de ea conficiendum. mors & vita diſtantiſſima vi-

dentur, cùm tamen nihil alteri vicinius quàm mors vitæ, ſemper illa præterlabitur, ſemper hæc inſtat: ut navi iter agentibus nec ſentientibus ſæpè, qui vehuntur, nec cogitantibus, finis adeſt: ita quicquid agimus, ſive edamus, ſive bibamus, ſive dormiamus, ſemper morti appropinquamus. Multi vitam tranſierunt, dum vitæ inſtrumenta quærunt & ſubſidia: mortem venientem nemo hilaris accipit, niſi qui ſe diu ad illam compoſuit. In vita quotidiè tibi morere, ſic in morte Deo poteris vivere antequam moriaris, moriantur in te vitia;

in vita tua moriatur in te vetus Adam, sic in morte vivet in te Christus; in vita tua corrumpatur quotidiè homo exterior, sic in morte renovabitur in te interior. Mors ex tempore in æternitatem trãsfert, quia lignum, ubi ciciderit, manebit. Quam ergò sollicitè de mortis hora cogitandum! præterit tempus & æternitatis infinita restant spacia, in tempore ergò te ad æternitatem præpara: quales in æternum futuri simus, beati an miseri, unâ mortis horâ decernitur, in uno hoc momento æterna felicitas aut possidetur, aut amittitur.

Quare

Quare ô fidelis anima, quàm ſollicite ad hanc horam te præparare debes? Facilè contemnes omnia mundana, ſi te moriturum cogitabis; cogita oculos caligantes in morte & facilè avertes eos à vanitate: cogita aures obſurdeſcentes in morte, & facilè tibi erit ad impia & obſcœna verba eas obſtruere: cogita lingvam obrigeſcentem in morte, & majorem habebis curam tuæ loquelæ obſervetur tibi morientium ſudor & anxietas, ita facilè contemnes mundanas delitias: obverſetur tibi egredientium ex hac vita nuditas: & non erit tibi gravis in hac

vita paupertas? Cogita totius corporis in morte horrorem, & facilè contemnes mundi ſplendorem: vide animæ ex corporis domicilio egredi compulſæ ejulatum, & facilè cavebis omnis peccati reatũ: cogita putredinem mortem tuam conſequentem, & facilè humiliabis carnem ſuperbientem. Cogita quàm vacuus & nudus ab omnibus creaturis inmorte relinquaris, & facilè amorem tuum ab illis avertere, & ad creatorẽ cõverterepoteris. Cogita quã anxiè mors ſcrutetur, ne quidquam tecũ ex hac vita rapias, & facilè contemnes omnes mundi divitias. Qui in hac vita quoti-

diè moritur per vitia, ille per
mortem ad æternæ mortis
tranſit ſupplicia: nemo ad æ-
ternam vitam tranſit, niſi qui
in Chriſto hîc vivere incipit:
ut in morte vivas, Chriſto per
fidem te inſeras: mors ſemper
ſit in tua cogitatione: quia
ſemper eſt in tui expectatio-
ne: ſemper circumferimus
mortē, quia ſemper circũferi-
mꝰ peccatũ, peccati autem ſti-
pendium mors eſt. Si verò
mortis amaritudinem effuge-
re cupis, Chriſti ſermonem
ſerva: fides conjungit & unit
nos cum Chriſto, qui ergò in
Chriſto ſunt, illi non moriun-
tur, nam Chriſtus eſt ipſorum

vita: qui per fidem Deo adhæret, unus est Spiritus cum eo, & proinde fidelis in æternum non moritur, quia Deus est ipsius vita. Populus Israëliticus per mare rubrum ad terram promissam transit, Pharao & ipsius exercitus in eo extinguitur: ita mors piorum est ipsis veræ vitæ principium, & janua ad Paradisum: malorum autem mors non est malorum terminus, sed antecedentium & sequentium copula, transeunt illi de morte prima ad mortem secundam. Tam arcta est Christi & fidelium unio, ut per mortem ea dissolvi nequeat; in ipsa den-

fissima

ſiſſima mortis umbra prælucet illis divinæ gratiæ facula; in mortis periculoſa perfectione proſpicit Chriſtus dilectis ſuis de Angelorum protectione, ſanctorum corpora ſunt Spiritus ſancti templa, non permittet ſanctus ille SPIRITUS templa ſua per mortem deſtrui penitus: verbum Dei eſt incorruptibile ſemen, non illud per mortem extingvitur, ſed occulitur in piorum cordibus, & ea ſuo tempore vivificabit.

Con-

XLIV.

Consolatio in morte amicorum.

Vitam moriendo lucramur.

COgita, devota anima, Christum tuum Salvatorem, & non timebis mortis terrorem. Si te cōtristat mortis violentia, erigat te vicissim Christi potentia. Israëlitæ non poterant bibere aquas de Mara, propter amaritudinem, sed Jehova ostendebat Mosi lignum, quod projectū in aquas, eas efficiebat dulces. Si terreris ob mortis amarorem, ostendit tibi Deus lignum,

gnum, quod eam convertit in dulcorem; ſurculum ſcilicet ex radice Iſai progerminatum: ſurculus iſte Chriſtus eſt, cujus ſermonem ſi quis ſervaverit, mortem non videbit in æternum. Plena eſt oneris vita, bonum igitur ejus allevamentum miſeria hominis Chriſtiani, non homo Chriſtianus moritur; profectio quædam eſt quam mortem putamus, non exitus, ſed tranſitus; noſtros non amittimus, ſed præmittimus, non moriuntur noſtri, ſed oriuntur; præcedunt, non recedũt; non diſcedunt; non obitus eſt, ſed potiùs abitus: piorum mi-

migratio eſt vitæ iteratio: piorum funera ſunt quædam fœnora: Moriuntur noſtri, hoc interpretare, quòd deſinant peccare, deſinant jactari, deſinant miſeri eſſe. Moriuntur in fide, hoc interpretare, quod ex umbra vitæ diſcedant, ut ad veram vitã tranſeant; ex tenebris, ut ad lucẽ; ab hominibus, ut ad DEUM. Vita navigatio eſt, mors portus eſt tutiſſimus; non igitur dolendum, quòd noſtri mortui ſint, ſed potius illis gratulandum, quod ex turbulento mari in portum pervenerint. Vita hæc carcer animæ eſt, mors autem liberatio; Ideò mo-

moriturus Simeon exclamat: Nunc dimittis ſervum tuum Domine, dimitti deſiderat, veluti corporeo ergaſtulo incluſus: gratulandum ergo noſtris, quod ex hoc carcere ſoluti ad veram libertatem aſpiraverint; diſſolvi rogat itidem Apoſtolus, tanquam terreno corpori miſerâ quadam ſervitute alligatus; num igitur triſtamur: quod noſtri ex his vinculis eluctati verè jam ſint liberi? Accipiemus ne propter illos veſtes atras, cum illi ſumſerint indumenta alba? quia ſcriptum eſt; quod electis data ſint veſtimenta alba propter innocen-

tiam,

tiam, & palmæ in manibus eorum propter victoriā, num lachrymis & gemitibus nos propter eos macerabimus, cum DEUS ab oculis illorum omnes absterserit lachrymas? num propter eos lugebimus, & in mœrore nostro labores nobismet ipsis creabimus, cū illi sint in tali loco, ubi nec luctus, nec dolor, nec clamor ultra auditur, & requiescunt à laboribus suis? num propter eorum obitum tristitiâ immoderatâ conficiemur, cùm ipsi in Angelorum consortio verâ & solidâ fruantur lætitiâ? num flebilem propter eos extollemus vocem, cùm illi

illi coram Agno cantent canticum novum, habentes citharas & phialas aureas: num dolebimus, eos ex his terris discessisse, cum sibimet ipsis gratulentur, quòd discesserint? Quantum prosit exire de hoc mundo, Christus ostendit, qui, cum discipuli ejus tristarentur, quod se recessurum diceret, respondit: si me diligeretis, gauderetis utique. Si te navigante turbida & procellosa tempestas fluctibus vi ventorum excitatis futura prænunciaret naufragia, nonne portum velociter peteres? mundus ecce nutat, & labitur, & ruinam

 sui

sui non solùm senectute, sed
& fine rerum testatur, & tu
non Deo gratias agis, non
tuis gratularis, quod exitu
maturiore subtracti ruinis &
naufragiis & plagis imminē-
tibus eximantur? In cujus
manibus tuorum salus tutius
collocatur, quàm in manibus
Christi? In quo loco tuorum
anima tutiùs commorabitur,
quàm in regno paradisi? Au-
di, quid de morte dicat Apo-
stolus: mors lucrum est, lu-
crum est evasisse in crementa
peccati, lucrum fugisse dete-
riora, lucrum transiisse ad
meliora. Si illi, quos per mor-
tem amisisti, fuerunt admo-
dum

dum cari, carior ſit Deus, qui eos voluit ad ſe traduci: ne indigneris Domino, qui nihil abſtulit, niſi quod dedit, ſua recepit, tua non abſtulit. Ne indigneris, Dominum repetere, quod commodato tantùm dederat. Ventura ſolus Dominus proſpicit mala, tuis ergò proſpicere voluit, ne venturis implicarentur infortuniis. Mortui in Domino ſuaviter quieſcunt in ſuis ſepulcris, quando ſuperſtites graviter torquentur in ipſis regni ſui palatiis: Si caros per mortem amiſiſti, crede quod cariores olim recipies: breve temporis ſpacium te

ab illis ſejungit , beata & ſecura ęternitas te illis viciſſim conjunget: Veraciſſima enim promiſſione ſperamus, nos de hac vita migraturi, unde quoſdam noſtros migrantes præmiſimus, ad eam vitam eſſe venturos, ubi nobis erunt quantò notiores, tantò cariores, & ſine timore ullius diſſenſionis amabiles. Quotquot erunt animas, & quot nos ante fuerunt, Accipient læto magna theatra ſinu: Fas erit hîc noſtræ vultus agnoſcere gentis, atq; dare alternis mutua verba ſonis, hîc cum fratre ſoror, nati cum Patribus ibunt, Veſpera nec feſtos finiet

niet ulla dies. Non ergò tantùm reſpice tempus deſertionis, quod ſcilicet tui te deſerunt in morte, ſed etiam reſpice tempus reſtitutionis, quod ſcilicet tui tibi reſtituentur in reſurrectione. Ubi firma fides reſurrectionis, ibi non eſt ſpecies mortis, ſed potius quietis. Tota rerum univerſitas reſurrectionis ſpeculum eſt. Lux quotidiè occidens, quotidiè reſplendet: herbæ per hyemem emortuæ vere reviviſcunt, phœnix in morte ſeipſam reſeminat: tempora ubi finiuntur incipiunt, fructus conſummantur & redeunt: ſemina non niſi

corrupta & diſſoluta fœcun-
dius ſurgunt: omnia pereun-
do ſervantur, omnia de inte-
ritu reformantur: num ergò
fruſtra Deus tales typos in
Natura propoſuiſſe æſtiman-
dus? num potentior erit Na-
tura Deo corporum noſtro-
rum reſurrectionem promit-
tenti. Qui grana ſeminum
mortua & putrefacta vivifi-
cat, per quæ in hoc ſeculo vi-
vas, multò magis teipſum &
tuos reſuſcitabit, ut cum illis
æternum vivas. Vocavit Deus
dilectos tuos ad cubilia ſua,
ne quæſo ſecuram quietem
illis invidere velis, brevi ade-
rit tempus reſurrectionis.

Spe-

Sperabas forſan, tuos ante obitum fore membra utilia Eccleſiæ militantis: ſed placuit DEO illos eſſe membra Eccleſiæ triumphantis: placuit id Deo, placeat etiam tibi. Sperabas forſan tuos ante obitum debuiſſe variarum rerum acquirere ſcientiam: ſed placuit DEO illos in cœleſti Academia veram diſcere ſapientiam; placuit hoc DEO, placeat etiam tibi. Sperabas forſan tuos ante obitum ex pulvere debuiſſe prius elevari, & cum Principibus collocari: ſed placuit DEO illos cœleſtibus Principibus, Angelis ſanctis, aſſociari, placuit

hoc Deo, placeat etiam tibi. Sperabas forſan, tuos ante obitum multas debuiſſe conquirere divitias: ſed placuit Deo illos cœleſtis regni percipere delitias, placuit hoc Deo, placeat etiam tibi. Sancte Deus tu quod dediſti, abſtuliſti, ſit nomen tuum benedictum in ſeculum.

De

XLV.

De judicio extremo.

Christi reverere tribunal.

PAter non judicat, quenquam, ſed omne judicium dedit Filio. Scio Domine JEtu, quòd diſtrictus arbiter omnium venturus, clandeſtina hominũ facta & verba & cogitata in lucẽ proferes. Supra erit Judex ſeverus, ſubtùs patẽs infernus, intus conſciẽtia mordẽs, extra ignis ardens, à dextris peccata accuſãtia, à ſiniſtris dæmonia terrẽtia, aderũt boni Angeli à cœlis pellẽtes, & mali ad infernum trahentes. Domine JESU in hiſce

meis anguſtiis ad quem confugiam? Vereor omnia mea opera; ſciens quod non parcis omni delinquenti. Poſitus ibi ero inter tempus & æternitatem, tempus præteriit, æternitatis adhuc infinita reſtant ſpacia. Maligni ſpiritus opera ſua requirent mala quæ ſvaſerunt, in diſtrictiſſimo illo judicio producent omnia, ut animam ſecum ad tormenta trahant ſociam. Tabeſcet omnis militia cœlorum, & complicabuntur ſicut liber cœli, omnis militia eorum defluet, ſicut defluit folium de vinea & ficu. Erubeſcet Sol, & Luna confundetur.

Quod

Quod ſi hæc manuum tuarũ
opera, quæ nulla unquam
commiſerunt mala, à conſpe-
ctu tuo fugiunt, quomodo
miſer ego peccator coram fa-
cie tua apparere poſſum? Cœli
cœlorum non ſunt immacu-
lati coram te, quomodo miſer
ego, qui bibo, velut aquam,
iniquitatem? Quod ſi juſtus
vix ſalvabitur, peccator ubi
comparebit? Quò igitur fugi-
am, ad quem convertar, niſi
ad te Domine? Tu peccato-
rum meorum Judex eris, qui
pro peccatis meis mortuus,
PATER enim non judicat
quenquam, ſed omne judiciũ
tradidit Filio: Pater tradidit
judi-

judicium Filio, ſed Filius viciſſim propter peccata noſtra traditus eſt. Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium ſuum unigenitum daret, non ut judicet mundum, ſed ut ſervetur mundus per eum: Quomodo igitur me judicabis Domine Jesu, cùm miſſus ſis à patre, ut per te ſerver? voluntatem Patris tui in omnibus perfeciſti, quomodo igitur in Me miſero ſalvando eam non perficies? Non eſt voluntas Patris tui, ut pereat unus de parvulis: Parvulus & ipſe ſum in conſpectu tuo; parvulus etiam in conſpectu meo; quid enim ſum, niſi cinis

nis & pulvis? neque ſolùm cinis & pulvis; ſed etiam in pietatis profectu nimis par ulus & puſillus, perfice igitur in me parvulo voluntatem patris tui. Veniſti, ô Jesu ſalvare quod perierat, quomodo igitur poteris eum, qui ſalvari deſiderat; judicare? Accuſabunt me peccata mea, & diſtrictam judicis exigent ſententiam, ſed tu peccata mea tranſtuliſti in te; peccata mũdi tollis, quomodo non & mea? quomodo propter peccata mea me condemnabis, qui pro eis mortuus es? Mortuus es pro peccatis Mundi totius, quomodo non & pro

meis anguſtiis ad quem confugiam? Vereor omnia mea opera; ſciens quod non parcis omni delinquenti. Poſitus ibi ero inter tempus & æternitatem, tempus præteriit, æternitatis adhuc infinita reſtant ſpacia. Maligni ſpiritus opera ſua requirent mala quæ ſvaſerunt, in diſtrictiſſimo illo judicio producent omnia, ut animam ſecum ad tormenta trahant ſociam. Tabeſcet omnis militia cœlorum, & complicabuntur ſicut liber cœli, omnis militia eorum defluet, ſicut defluit folium de vinea & ficu. Erubeſcet Sol, & Luna confundetur.

Quod si hæc manuum tuarũ opera, quæ nulla unquam commiserunt mala, à conspectu tuo fugiunt, quomodo miser ego peccator coram facie tua apparere possum? Cœli cœlorum non sunt immaculati coram te, quomodo miser ego, qui bibo, velut aquam, iniquitatem? Quod si justus vix salvabitur, peccator ubi comparebit? Quò igitur fugiam, ad quem convertar, nisi ad te Domine? Tu peccatorum meorum Judex eris, qui pro peccatis meis mortuus, PATER enim non judicat quenquam, sed omne judiciũ tradidit Filio: Pater tradidit judi-

judicium Filio, ſed Filius vi-
ciſſim propter peccata noſtra
traditus eſt. Sic enim Deus
dilexit mundum, ut Filium
ſuum unigenitum daret, non
ut judicet mundum, ſed ut
ſervetur mundus per eum:
Quomodo igitur me judica-
bis Domine Jesu, cùm miſſus
ſis à patre, ut per te ſerver?
voluntatem Patris tui in o-
mnibus perfeciſti, quomodo
igitur in Me miſero ſalvando
eam non perficies? Non eſt
voluntas Patris tui, ut pereat
unus de parvulis: Parvulus &
ipſe ſum in conſpectu tuo;
parvulus etiam in conſpectu
meo; quid enim ſum, niſi ci-
nis

nis & pulvis? neque ſolùm cinis & pulvis;ſed etiam in pietatis profectu nimis par ulus & puſillus, perfice igitur in me parvulo voluntatem patris tui. Veniſti, ô Jesu ſalvare quod perierat, quomodo igitur poteris eum, qui ſalvari deſiderat; judicare? Accuſabunt me peccata mea, & diſtrictam judicis exigent ſententiam, ſed tu peccata mea tranſtuliſti in te; peccata mũdi tollis, quomodo non & mea? quomodo propter peccata mea me condemnabis, qui pro eis mortuus es? Mortuus es pro peccatis Mundi totius, quomodo non & pro meis:

meis? Utique DOMINE JESU, ſi voluiſſes diſtrictè me judicare, quid te coegiſſet de cœlo deſcendere in carnem, in mortem, in crucem? Accuſabunt me Dæmones, & opera quæ ſvaſerunt, ab anima mea requirent. Sed judicatus eſt princeps hujus mundi: neque quicquam habet in te. Quod ſi in te non habet quicquam, utique nec in me, credo enim in te DOMINE, ideo manes in me, & ego in te. Accuſabit in me amicum tuum, accuſabit me fratrem tuum, accuſabit me æterni patris filium dilectiſſimum: Quomodo igitur ſeverè judicabis amicum, fra-

trem,

trem, & filium tuum? Accusabit me in judicio illo Moyses, maledictum me dicit, siquidem non servari omnia, quæ scripta sunt in libro legis. Verum tu Christe maledictum pro me factus, ut à maledictione legis me liberares. Maledictus ero Moysi, sed benedictus tibi, audire enim desidero vocem illam: Venite benedicti, possidete regnum patris mei. Accusabit me Moyses, tu verò non accusabis me apud Patrem, imò pro me intercedes. Non igitur maledictionem Moysis timeo, quia sustulisti Chirographum ipsius, quod erat contra me.

Accu-

Accuſabunt me damnati, & ſimilis culpæ reum me proclamabunt. Fateor, ô Domine JESU, reatus me cum illis conjungit, ſed reatus illius agnitio & ſalvifica tui cognitio ab illis me disjungit. Qui audit verbum tuum & credit ei qui miſit te, habet vitam æternam neque veniet in judicium. Audio verbum tuum Domine, & in te credo, fide langvidâ, ſed tamen fide. Credo Domine, ſed ſuccurre incredulitati meæ. Credo Domine, ſed adauge fidem meã. Quamvis ab omnium damnatorum peccatis non ſim liber, à ſola tamen incredulita-

te

te liberabis me Domine. Accuſatores illi omnes terrent me, ſed tu Judex erigis me, tibi pater tradidit omne judicium, omnia in manus tuas dedit, ſed viciſſim pro nobis omnibus te tradidit, ipſe etiam tradidiſti te pro Eccleſia, ut illam ſanctificares & mundares lavacro aquę in verbo. Quomodo ſevero judicio judicabis eos, pro quibus tradidiſti te in mortē, mortem autem crucis? Carnē tuam odio non habebis, mēbra ſumus corporis tui, de carne tua, & de oſſibus tuis.

XLVI.

De vitæ æternæ desiderio.

Semper mens respice sursum.

DEvota anima non debes amare vitam fugientem, sed potius permanentem. Eò ascende per desiderium, ubi juventus sine senectute, vita sine morte, gaudium sine tristitia, regnum sine commutatione. Si delectat te pulcritudo, justi fulgebunt sicut Sol; si velocitas aut fortitudo, electi erunt similes Angelis Dei; si longa & salubris vita, ibi sa-

ſana eſt æternitas & æterna ſanitas; ſi ſatietas, ſatiabuntur electi cùm apparuerit Domini gloria; ſi melodia, ibi Angelorum chori concinunt ſine fine, ſi munda voluptas, torrente voluptatis inebriabit ſuos Deus; ſi ſapientia, ipſa Dei ſapientia ſeipſam eis oſtendet; ſi amicitia, diligent illi Deum plus quam ſeipſos, & invicem tanquam ſeipſos & Deus illos plus quàm ſeipſos. Si delectat concordia, omnibus ibi erit una voluntas: ſi poteſtas, electis omnia erunt facilia, nihil deſiderabunt quod non poterunt, nihil autem deſiderabunt,

bunt, nisi quod Deus ipsos vult velle & desiderare. Si delectat honor & divitiæ. Deus servos suos fideles super multa constituet: si vera securitas. ita certi erunt, nunquam & nullatenus istud bonum sibi defuturum, sicut certi erunt, se non sua sponte illud amissuros, nec dilectorem Deum illud diligentibus invitis ablaturum, nec aliquid Deo potentius invitos Deum & illos separaturum. Quicquid desiderare poterunt electi, illic inveniunt; quia coràm à facie ad faciem intuentur eum, qui est omnia. Tam magna sunt illius vitæ bo-

bona, ut non possint mensurari, tàm multa, ut non possint numerari, tàm preciosa, ut non possint æstimari: erit ibi corporum æterna sanitas, erit animorum summa puritas, erit gloria & voluptatis divinæ ubertas, erit perpetua Angelorum & Sanctorum familiaritas, erit stupenda corporum claritas: Gaudebunt electi propter loci amœnitatem, quem possidebunt; propter jucundam societatem, in qua regnabunt; propter corporis glorificationem, quam habebunt; propter mundũ, quem contemserunt; propter infernum, quem evaserunt:

 Mi-

Minima æternæ vitæ corona præstantior erit, quàm mille mundi, quia infinita illa, hi autem omnes finiti: neque etiam metuenda illic invidia disparis claritatis, quia regnabit in omnibus unitas caritatis, propter summam illā caritatem, quicquid uni electorum accidit, tanto gaudio afficiet reliquos ac si illis ipsis foret datum. Nullum in cœlo & terra majus bonum quàm Deus, Ideò etiam non potest esse majus ac perfectius gaudium, quàm Deum videre, Deum possidere: Ideò etiam per unicum momentum Deum videre superabit omnia gau-

gaudia: videbimus enim DEUM in seipso, DEUM in nobis, & nos in DEO: In via hujus vitæ habemus Christum nobiscum, sed sub verbi & Sacramentorum velamine tectum, non autem cognoscimus eum per scientiam: in futura vita coram eum intuebimur, quando panem æternæ satietatis nobis distribuet: quemadmodum discipuli non agnoscebant Christum in via, sed demùm in hospitio, quando panem illis frangebat cœlestis illa Hierosolyma non habet templum manu factum, nec Solem, nec Lunam; quia templum ejus

in æternum eſt DEUS ipſius luminare & lucerna. Fidei ſuccedet viſio, ſpei comprehenſio; dilectioni perfecta fruitio. In ædificatione templi Salomonis vox ſecuris & mallei non audiebatur: ſic in cœleſti Hieruſalem, nec pœna nec tribulatio ſentitur: quia materia hujus templi, lapides ſcilicet ſpirituales jam ante in mundo per tribulationes præparati. Regina ad Salomonem veniens eſt anima ad Chriſtum in cœleſtem Hieroſolymam contendens, ingreditur cum multo comitatu ſanctorum Angelorum, cum auro & precioſis lapidibus

bus diverſarum virtutũ; mirabitur Chriſti regis ſapientiam & miniſtrorum, Angelorum ſcilicet & Sanctorum ordinem; ciborum menſæ, id eſt, æternæ refectionis plenitudinem; veſtium preciũ, id eſt, corporum glorificationem, domus pulcritudinem, id eſt, cœleſtis palatii magnitudinem; ſacrificiorum, id eſt laudum divinarum multitudinem; fatebitur in ſtuporem converſa, ſe non potuiſſe credere ea, quæ jam oculis videt. Erigat ergò ſeſe fidelis anima, & parata ſibi conſideret bona, eò dirigendus eſt ſpiritus, quò aliquando eſt

iturus. In tempore eò contendendum, ubi aliquando in æternitate manendum. Non intrabit in hanc Domini sui gloriam, qui non intrare desiderat: Coram facie DEI aliquando apparere speras, sanctitati ergò studendum, quia & ipse sanctus est: cœlestium Angelorum expectas consortium, vide ergò, ne per peccata repellas ipsorum à te ministerium? æterna speras, quare ergò temporalia tantoperè desideras: futuram inquiris civitatem, quare ergò desideras hîc locum permanentem? ad Christum venire desideras, quare ergò mortem times?

ejus eſt mortem timere, qui ad Chriſtum nolit ire, ad cœleſtem Hieroſolymam intrare deſideras, quare ergò tot ac tantis peccatis te contaminas? cum tamen ſcriptum ſit, quod nihil intrabit in eã coinquinatum: ligno vitæ aliquando frui deſideras, Chriſtum verum vitæ lignum in hac vita per veram fidem prius apprehendas, quia ſcriptum eſt: beati qui lavant ſtolas ſuas in ſangvine Agni, ut ſit potestas eorum in ligno vitæ & per portas intrent in civitatem: foris ſunt canes & venefici, cave ergò

 im-

impudicitiam: foris ſunt homicidæ, cave ergò iracundiam: foris ſunt idolis ſervientes, cave ergò avaritiam; foris ſunt mendaces, cave ergò omnem peccati malitiam. Si deſideras intrare ad nuptias AGNI, ſponſi adventum deſidera: Spiritus & Sponſa dicunt veni: ſi non habes arrham ſpiritus, per quem clames ut veniat Dominus, nunquam ad cœleſtes nuptias te introducet ſponſus: ſponſa non es, ſi ſponſi adventū non deſideras. Vis locum habere in novo cœlo ac nova terra, quare ergò veteribus hiſce adhæres? Vis particeps fieri

cre-

creatoris, quare ergò egenis adhæres creaturis? Expectat ædificationem ex Deo, domũ non manufactam, æternam in cœlis, quare ergò terrestrē domum hujus nostræ habitationis dissolvi non desideras? superindui desideras, quare ergò non prospicis, ne nudus inveniaris? Si in hac vita sancta Trinitas non inhabitat cor tuum per gratiam, nunquam in futura te inhabitabit per gloriam: si in hac vita non gustas æternæ felicitatis initium, nunquam plenum percipies complementum.

XLVII.

De beatissima Dei in coelo visione.

Sanctorum Patria Cœlum.

IN domo Patris mei mansiones multæ sunt; Verba sũt Salvatoris nostri. Desidero videre locum illum Domine, in quo æternam mihi præparasti mansionem. Advena enim hîc sum & peregrinus, sicut omnes patres mei, Dies peregrinationis meæ parvi & mali, igitur in hoc mundi exilio patriam cœlestem desidero; πολίτευμα enim meum in cœlo, desidero videre bona Domini in terra viventium. In imagine pertransit hæc vita, men-

mensurabiles sunt dies mei & substantia mea tanquam nihilum coram te, quæ igitur expectatio mea? nonne Dominus? Domine Jesu, quando erit, ut ad te veniam? quando apparebo ante faciem tuam? Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat Anima mea ad te Deus. O verum & perfectum, & plenum gaudium, ô gaudium super gaudium, vincens omne gaudium, extra quod non est gaudium; quando intrabo in te, ut videam Deum meum, qui habitat in te? Adimplebis me lætitiâ cum vultu tuo Domine, dele-

ctatio-

ctationes in dextera tua usq; in finem, inebriabor ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis me, apud te est fons vitæ! O desideratam vitam! O beatam felicitatem! in qua sanctissima Trinitas erit perfectio desideriorum nostrorum, quæ sine fine videbitur, sine fastidio amabitur; sine defatigatione laudabitur. DEUM videre superabit omnia gaudia. Christum videre, cum Christo vivere, Christum audire, superabit omnia cordis nostri desideria. O Jesu Christe Spōse animæ meæ suavissime, quando sponsam tuam in regium

gium adduces palatium, quid ibi deeſſe poterit? quid ibi amplius deſiderari poterit, aut expectari, ubi Deus erit omnia in omnibus? pulcritudo erit viſui, mel guſtui, cythara auditui, balſamum olfactui, flos tactui: Omnia erit Deus, & diſtribuet unicuique ſecundum deſiderium cordis ſui bona; Si vitam deſideras, ſi ſanitatem, ſi pacem, ſi honorem, ibi Deus erit omnia in omnibus. Quæ ſummis in Eccleſia doctoribus obſignata modò ſunt myſteria, vel puellulis ibierũt obvia. Aderit nobis benedicta Chriſti humanitas, & de abſconditis

ditis salutis nostræ mysteriis voce concionabitur suavissimâ. Vox ipsius dulcis, atque facies ejus decora, diffusa est gratia in labiis ipsius, gloria & honore incedit coronatus. Quod si Deus erit omnia in omnibus, utique etiam erit plenitudo luminis intellectui, multitudo pacis voluntati, continuatio æternitatis memoriæ. Saturabit filius intelligentiam plenissimâ cognitione, Spiritus sanctus voluntatem suavissima dilectione, Pater memoriam securâ utriusq; recordatione. Tu ô Deus lumen eris, in cujus lumine videbimus lumen, te scilicet

in

in te in ſplendore vultus tui, quando te videbimus à facie ad faciem. Neq; ſolùm te videbimus, ſed etiam tecum vivemus; neq; ſolùm tecum vivemus, ſed etiam te laudabimus; neq; ſolùm te laudabimus, ſed gaudii cui conſortes erimus; neque ſolùm tecum gaudebimus, ſed Angelis etiam ſimiles erimus; neq; Angelis ſolùm, ſed ipſi etiam Deo benedicto in ſeculum. Obſtupeſcat hîc fidelis anima, & miſericordiam Salvatoris ſui adoret. Non in gratiam ſolùm nos inimicos recipit, ſed peccata remittit, ſed juſtitiam donat, ſed ad

cœle-

cœleſtem deducit hæredita-
tem, imò Angelis & ſibi ipſi
nos ſimiles reddit. O beatiſ-
ſima civitas! O cœleſtis Hie-
ruſalem! O ſancta ſanctiſſimæ
Trinitatis ſedes, quando erit
ut ingrediar templum tuum?
Templum cœleſtis Hieroſo-
lymæ Agnus eſt, Agnus nimi-
rum, qui peccata mundi tol-
lit, & pro eis ab origine mun-
di occiſus. Quando erit, ut a-
dorem in templo illo DEUM
meum, DEUM ſcilicet in DEO?
Quando orietur mihi Sol iſte,
qui illuminat civitatem illam
ſanctam? Exulo adhuc à pa-
tria mea, ſed repoſita mihi eſt
hereditas ampla. Credentib⁹
pote-

poteſtas per Chriſtum facta filios Dei fieri. Quod ſi filii ſumus, utiq; etiam heredes, heredes quidem Dei, coheredes verò Chriſti. Erige te anima mea, & aſpira ad hereditatem tuam. Dominus pars hereditatis meæ, & merces mea magna valdè. Quid præter hoc donare poſſet miſericordiſſima Dei benignitas? Vitam donat: Filium donat: Semetipſum donat: Quod ſi adhuc majus aliquid in cœlo atque terra ſciret, illud ipſum nobis donaret. In Deo vivimus, templum Dei ſumus, DEUM poſſidemus, hîc quidem in ſpiritu atque myſterio illic

autem in veritate, ibi nostra spes erit res, ibi non solùm permanebimus, sed etiam habitabimus in æternum.

XLVIII.

De svavissima Angelorum in cœlo associatione.

Cœlestis curia nostra est.

IN resurrectione mortuorū neq; nubent neque uxores ducent, sed erunt sicut Angeli Dei in cœlo. Ecquis hanc beatorum dignitatem dignis celebrare potest encomiis? In cujus hominis cor hæc beatorum gloria ascendit? Elect

glori

gloriâ resurrectionis innovati absque ullo mortis metu; absq; ulla corruptionis labe salvificâ DEI fruentur visione. Vidi Dominum a facie ad faciem & salva facta est anima mea, exclamat D. Patriarcha. Quòd si momentanea DEI visio tantùm potuit adportare lætitiæ cumulũ, quid poterit visio ejus æterna? Si DEI in forma hominis apparentis intuitus salutem & vitam attulit animæ, utique visio ejus à facie ad faciem vitam & beatitudinem afferet æternam. Quid igitur ad hanc felicitatem accedere præterea possit? quid præter

Dei visionem desiderare poterunt electi? Nihilo tamen minus beatissimo & suavissimo Angelorum fruentur consortio. Neq; solùm consortio illorum fruentur, sed etiam similes illis erunt corporum scilicet agilitate, claritate, immortalitate. Induemur eâdem cum illis veste, in stolis albis coram throno Agni assistentes, æternum psallemus Domino canticum, in eadem virtutum fulgebimus corona, eodem immortalitatis gaudebim⁹ privilegio. Vidimus Angelum Domini & moriemur, exclamat Manuel, non autem videbimus millia mil-

millium, & decies millies cẽtena millia Angelorum & vivemus in æternum. Quod si ἰσάγγελοι erimus, utique metuendum non erit amplius, ne peccatorum dissimilitudine ab illis separemur. Exuemur pannosâ Naturæ peccatricis tunicâ, & nuditas nostræ salutis operietur vestimento, atq; candidissimâ induemur innocentię stolâ. Nemo ibi læditur, irascitur nemo, invidet nemo, cupiditas nulla exardescit, nulla honoris aut potestatis pulsat ambitio. Peccatorum pondere non gravabimur, neq; peccatorum maculas pœnitentib⁹ la-

lachrymis deflere cogemur, neque metuenda amplius lethalia animæ vulnera. Vicit enim Leo de tribu Juda, vicimus in virtute ipsius omnes. Quod si ἰσάγγελοι erimus, utiq; nullum aderit cibi aut potus desiderium. DEUS erit cibus noster, in cujus delectatione satiabimur, DEUS erit cibus noster, qui solus reficit nec deficit. Non esurient beati neq; sitient, non percutiet eos æstus & Sol, quia miserator eorũ reget eos, & ad fontes aquarum potabit eos, ibi de ventre fluẽt flumina aquæ vivæ, ibi paratum convivium pingvium medullatorum cõ-

vi-

vivium vindemiæ defecatæ. Epulabimur, & lætabimur, & præ lætitia cordis jubilamus. DOMINE JESU, perficientur hæc in Spiritu & veritate, de fructu vitis bibemus in regno Patris tui, ſed in Spiritu & veritate. Verba enim quæ locutus es nobis Spiritus & vita ſunt, atque hujus ſeculi verbis futuræ vitæ declaras gaudia. Quod ſi ἰσάγγελοι erimus, utique etiam mortis auferetur metus, abſorpta erit mors in victoria, præcipitata erit mors in ſempiternum, & abſterget DEUS omnē lachrymam ab oculis populi

 ſui.

ſui. Gaudium igitur erit ſine triſtitia, quod continet æternam lætitiam: ſalus erit ſine dolore, vita ſine labore, lux ſine tenebris, amor nunquam depeſcet, gaudium nunquam decreſcet, gemitus non audietur, neque dolor ſentietur, triſte nihil videbitur, lætitia ſemper habebitur, ibi ſumma & certa ſecuritas, ſecura trãquillitas, tranquilla jucunditas, jucunda felicitas, felix æterna beatitudo, beata Trinitas, Trinitatis unitas, & unitatis Deitas, & Deitatis beata viſio. Erige te anima mea, & honorem à Chriſto nobis collatum altiùs perpende. Conſo-

ſociabimur, Angelorum &
Archangelorũ cœtibus, thronis & dominationibus, principibus & poteſtatibus, neq; ſolùm ſociabimur, ſed etiam ſimiles erimus. Agnoſcemus ibi Angelum cuſtodiæ in vita olim deputatum: neq; egebimus ipſius miniſterio, ſed ſvavi ejus lætabimur contubernio: non deſiderabimus ipſius protectionem: ſed ob ſvavem gaudebimus ſocietatem, & claritatem ipſius OCULIS intuebimur clarificatis. Quod ſi ἰσάγγελοι erim9, utiq; corpora noſtra fragilia, debilia, mortalia, immutabuntur, & ſpiritualia, agilia,

immortalia efficientur: lucida erunt, quia Deo propinqua, qui habitat in luce inaccessibili, & luce vestitus est; incorruptibilia erunt, quia Angelis imò corpori Christi clarificato conformia, seminantur hîc in corruptione, resurgent in incorruptione: seminantur in ignobilitate; resurgēt in gloria; seminatur in infirmitate, resurgent in virtute, seminatur corpus animale, surget corpus spirituale, quod fulgebit sicut splendor firmamenti in æternum.

Veni Domine Jesu & gloriæ illius participes nos effice.

De

XLIX.

De tormentorum infernalium gravitate.

Semper meditare gehennam.

COgita, devota anima, pœnarum inferni gravitatē, & facilè ſuperabis omnem pravam peccandi voluptatem. Erit ibi præſentia omnis mali, & erit abſentia omnis boni. Quid mali illis deeſſe poterit, qui puniuntut propter ſummum malum, ſcilicet peccatum? Quid boni illis adeſſe poterit, qui ſunt remoti à ſummo bono ſcilicet Deo?

Erit

Erit ibi calor ignis, & rigor frigoris, erunt ibi perpetuæ tenebræ, erit fumus & perpetuæ lachrymæ, erit ibi aſpectus terrificus Dæmonum, erit clamor in perpetuum; erit ibi ariditas, ſitis, fœtor ſulphuris, vermis conſcientiæ, timor, dolor, pudor & confuſio peccatorum omnibus manifeſtorum, invidia, odium, triſtitia, divinæ viſionis carentia, omnis ſpei ablatio. Separabitur Dei virtute claritas ignis ab ejus aduſtiva virtute, claritas cedet in gaudium Sanctorum, vis aduſtiva in tormentum damnatorum: lucebit miſeris non ad conſola-

ſolationis objectum, ut videant unde gaudeant, ſed ad miſeriæ augmentum ut cernant, unde magis doleant, Viſus aſpectu Solis, Lunæ ac ſtellarum omnium privabitur, ſicut etiam viſione Chriſti & ſanctorum omnium: punietur autem fletu, fumo, Dæmonum ac omnium damnatorum aſpectu. Aures damnatorum ejulatus, & aſſiduas blaſphemias, ut & horribiles Dæmonum rugitus audient. Guſtus affligetur ſiti & fame, ac omni ciborum ac potus privabitur voluptate. Odoratus fœtore ſulphureo

tor-

toquebitur : tactus ignem intus & extra urentem atq; ad medullas uſq; penetrantem ſentiet. Corpora damnatorũ erunt deformia;obſcura, tarda,ponderoſa. Torquebitur memoria peccatorum recordatione,neq; tàm dolebit ſe peccaſſe; quàm voluptates ſuas perdidiſſe. Una ſcintilla gehennæ ignis plus peccatores lædet, quàm ſi fœmina in labore & partu prolis perſeverando mille annos perduret: erit ibi fletus ex dolore, & ſtridor dentium ex furore : in carne cruciabuntur per conſcientiæ vermem : Nullum erit vitium quod non habeat

beat ibi proprium aliquem cruciatum. Sicut nihil in regno Dei desideratur, quod nõ inveniatur, ita in inferno nihil invenitur, quod desideratur. Nihil ibi proderit damnatis, quod in hac vita delitiis variis usi fuerint, quin potius earũ recordatio gravius torquebit: nihil proderit damnatis, quòd in hac vita in perpetua saturitate & ebrietate vixerint, qui tunc ne guttulam quidem aquæ obtinere possunt. Nihil proderit eis, quod vestibus usi fuerint splendidis, quia induentur confusione, & corpora ipsorum vestientur ignominiâ. Nihil pro-

derit

derit eis, quod in hac vita cō-
ſtituti fuerint in honoribus,
quia in inferno nullus erit
honor, ſed continuus gemi-
tus & dolor. Nihil proderit
eis, quod in hac vita cumula-
verint divitias, quia ibi æqua-
lis erit omnium paupertas.
Remoti erunt à beatifica Dei
viſione, Deum non videre, o-
mnia gehennæ ſuperat ſuppli-
cia: Dei faciem ſi in carcere
inferni incluſi viderent da-
mnati, nullam pœnam, nul-
lum dolorem, nullamq; triſti-
tiam ſentirent: iram Dei ex-
perientur & tamen beatifi-
cam Dei faciem nunquam
intuebuntur: ſentient pœ-
nas

nas à facie ejus; cujus tamen faciem nunquam contemplabuntur; ira Dei ignem æternæ damnationis perpetuò instar ſulphurei torrentis ſuccendet: Nec ſolùm à DEI contemplatione removebuntur, ſed etiam à Dæmonum conſpectu miſerabiliter cruciabuntur: ſentient eorum flagella, quorum in hac vita ſecuti ſunt magiſteria. Si ſpectri alicujus intuitus hominem in hac vita fermè exanimat, quid poterit horribilis Dæmonum in æternum duraturus aſpectus? neq; ſolùm cogentur damnati Dæmonibus perpetuò converſari, ſed etiam

etiam ſentient ſe in æternum ab illis cruciari: ſi in hac vita ex permiſſione divina Diabolus tam graviter affligit ſanctos, quàm graviter cruciabit damnatos poteſtati ſuæ in æternum traditos? Damnati non ſolùm cruciabuntur per Dæmones exterius, ſed etiam per conſcientiæ vermem interius: omnia omninò, quæ unquam perpetraverunt, peccata oculis eorum aſſiduè erunt objecta: tantò autem erit gravius tormentum, quia non amplius reſtat pœnitentiæ beneficium: quando virgines paratæ intraverint cum Sponſo, ſtatim claudetur janua,

nua, januam intellige indulgentiæ, januam misericordiæ, januam consolationis, januam spei, januam gratiæ, januam conversionis sanctæ. Clamabunt damnati, & dicent montibus ac petris: cadite super nos, & abscondite nos ab ira Agni, sed clamor iste erit frustraneus, quia Cœlum & Terra fugient ab ira ejus, sicut scriptum est: fugit omnis insula & montes non sunt inventi: Quicquid datum fuerit electis ad gloriæ augmentum, id omne cedet damnatis ad dolorum incrementum. Erunt quidem pœnarum gradus, sed tamen, qui mino-

minora ſentit tormenta, nulla exinde percipiet levamenta: qui majoribus torquebitur cruciatibus, invidebit illi, qui affligitur minoribus. Nõ percipient damnati inde aliquod levamentum, quòd quidam cognatorum vel amicorum in cœleſte recepti ſunt palatium; quia etiam electi nullam inde ſentiunt triſtitiam, quod ſciunt quoſdam ſuorum cognatorum ad ęternam tranſiiſſe gehennam. Tãtus ibi in damnatis erit dolor & cruciatus, ut mens ad aliud dirigi nõ poſſit, niſi ad quodvis doloris impellit. Proſequẽtur damnati odio omnes

Dei creaturas; proſequentur odio ſe ipſos invicem: proſequentur odio Angelos ſanctos, homines electos, adeoq; Deum ipſum, non quidem in ſe & in Natura ſua, ſed in juſtitiæ effectis. Omnia mala hujus vitæ ſingularia ſunt: unus gravatur paupertate, alter torquetur morbi gravitate: unus durâ premitur ſervitute, alter conviciorum oneratur mole. ſed illic ſimul omnes omnibus torquebuntur malis dolores ibi erunt universales in omnibus ſenſibus & membris: in hac vita omnes moleſtias mitigat ſpes levationis, ſed illic nulla reli-

ćta eſt ſpes liberationis: pœna inferni non ſolum eſt æterna, ſed etiam ne per momentum quidem interrupta. Atque hinc eſt, ſi omnes homines nati ab Adam uſque ad hodiernum diem & amplius naſcituri viverent uſq; ad noviſſimum diem, & ſi unam pœnam, quam anima pati cogitur, pro uno peccato in inferno ex æquo paterentur, tunc particula quævis illius pœnæ unius hominis major eſſet, quàm omnia tormenta, quæ omnes raptores & malefici unquam eſſent perpeſſi. O Domine, da ut gehennam cogitemus, ne in gehennam incidamus

L.

De pœnarum infernaliũ æternitate.

Tormenta æterna malorum.

COgita devota anima, infernalium pœnarum æternitatem, & rectiùs percipies earum gravitatem. Eſt in inferno flamma furens, & ſine fine perurens: Vita damnatorum eſt ſine fine mori: mors eorum eſt in æternis pœnis vivere. Nec, qui torquet, fatigatur; nec, qui torquetur, aliquando moritur: ſic ignis ibi conſumit, ut tamen

men ſemper reſervet: ſic tormenta ibi augentur, ut tamen ſemper renoventur: ſic damnati morientur, ut ſemper vivant: ſic vivent, ut ſemper moriantur. Sine ullo unquam fine aliquem torquendum eſſe, id verò ultra omnes deſperationis fertur terminos. Quid enim gravius, quã ſemper velle, quod nunquam erit, & ſemper nolle, quod nunquam non erit? in æternum damnati non aſſequentur, quod volunt, & quod nolunt, in æternum pati cogentur. Quando ceſſabit Dei ira, ceſſabit etiam damnatorũ pœna, ſed æterna eſt ira, æterna

igi-

igitur & pœna. Quando pœnitentiam veram agent damnati, à peccatis suis poterunt liberari, sed præclusum tempus pœnitentiæ, nulla ergò spes restat indulgentiæ. Quãdo torquere cessabunt Diaboli, torqueri cessabunt damnati; sed nunquam cessabit furor Diaboli, nunquam ergò cessabit cruciatus hominis damnati. Quando mutabitur DEI justitia, mutabuntur etiam damnatorum supplicia: sed invariabilis DEI justitia, æterna igitur erunt damnatorum supplicia. Ad districti judicii sententiam pertinet, ut nunquam careant suppli-

 cio,

cio, qui in hac vita nunquam carere voluerunt peccato; æquum est, ut nullus detur damnato terminus ultionis, qui, quam diu valuit, habere noluit terminum criminis: damnati peccarunt in suo æterno, id est, quamdiu vixerunt; justum est ut puniantur in DEI æterno: cum fine deliquerunt, quia cum fine vixerunt, non voluissent utiq; cum fine delinquere, si potuissent sine fine vivere, ut possent sine fine peccare. Æterna quoq; est ignis infernalis materia, peccati scilicet macula, merito igitur æterna etiam pœna: non removebitur ab ocu-

oculis Dei peccatorum in damnatis turpitudo, quomodo ergò removeri poterit suppliciorum in peccata constitutorum magnitudo? Peccatum insuper est infinitum malum, quia contra infinitũ bonum commissum, & Christus pro eo persolvit infinitũ precium; meritò ergò in eos, qui moriuntur in peccatis, infinitum constituitur supplicium. Peremit in se homo bonum æternum, justo ergò Dei judicio incidit in malum æternum. Creavit Deus ab initio hominem ad sui imaginem, ut in æternum secum vivere posset; reformavit

Deus hominem in peccatum prolapsum per Christum ad sui imaginem: putavit omnibus æternæ salutis media, & obtulit omnibus æternæ vitæ præmia, justum igitur est, ut, qui æternis carere voluerunt præmiis, æternis etiam subjiciantur suppliciis. Nunquam à damnatis auferetur voluntas mala, nunquam ergò auferetur malæ voluntatis pœna. Elegerunt damnati momentaneam voluptatem, & finita mundi bona præ infinito bono Deo; aspirârunt potius ad fugacis & brevissimæ hujus vitæ delitias, quàm ad æternæ vitæ divitias; æquum igi-

igitur eſt, ut infinitas ſentiant pœnas. O æternitas interminabilis; O æternitas nullis temporum ſpaciis menſurabilis: O æternitas nullo intellectu humano perceptibilis, quantum auges damnatorum ſupplicia? Poſt innumera annorum millia ſemper cogitare cogentur, hoc ipſis tantùm eſſe tormentorum principium. Quàm grave eſt in molliſſimo lecto per triginta annos immobilem jacere, quid erit in ſulphureo iſto lacu triginta millia millium annorum ardere? O æternitas, æternitas, tu ſola ultra omnem modum ſupplicia

damnatorum exaggeras. Gravis est damnatorum pœna propter suppliciorum acerbitatem; gravior est propter suppliciorum diversitatem, gravissima propter suppliciorum æternitatem: mors erit ibi sine morte, erit finis sine fine, defectus sine defectu, quia mors semper vivit, & finis semper incipit, & defectus deficere nescit: quærent damnati vitam, & non invenient, quærent mortem & mors fugiet ab eis: post annorum centum millena millium millia, sine ullo fine ad rediviva revertentur tormẽta: plus cruciabit eos cogita-

tatio de continuatione doloris, quàm ſenſus tormenti exterioris: quid poteſt eſſe miſerum magis, quàm ita mori, ut ſemper vivas, ita vivere, ut ſemper moriaris? vita iſta erit mortifera, & mors immortalis: ſi vita es, cur occidis? ſi mors, quomodò ſemper duras? Æternitas qualis ſit, perfectè non cognoſcim⁹: non enim dubium, quin id, quod nulla temporis menſurâ circumſcribitur, nullâ etiam creatâ mente comprehendatur: ſi quid tamen de ſpacio æternitatis vis æſtimare, tempus ante mundanum debes cogitare; ſi potes in-

ve-

venire DEI principium, poteris etiam invenire, quando finem habiturum ſit damnatorum ſupplicium. Finge tibi montem quendam altiſſimũ, qui magnitudine excedat cœli & terræ ſpacium; finge quandam volucrem quibuslibet mille annis deportare ex hoc monte granulum tenuiſſimi pulveris: Sperandum eſſet, ut tandem poſt incomprehenſibilia multa annorũ millia fineretur magnitudo illius montis, ſed non poteſt ſperari, ut finiatur aliquando infernalis iſte ignis. Nunquã finientur electorum præmia, nunquam etiam finientur damna-

mna-

mnatorum ſupplicia, quia ut infinita eſt Dei miſericordia erga electos, ita infinita eſt DEI juſtitia erga reprobos. Statue tot eſſe tormentorum ſpecies in damnatis, quot ſunt guttulæ magni maris: finge poſt milleſimum quemque annum advolare quandã aviculam, & exhaurire tenuem maris guttulam: ſperandum eſſet, fore ut exhauriatur tandem maris copia, ſed ſperari non poteſt finienda eſſe aliquando damnatorum ſupplicia. O devota anima, ſemper tibi obverſetur pœna damnatorum æterna: gehennæ meminiſſe prohibet in gehennam

hennam incidere. Sit cura agendæ pœnitentiæ, dum adhuc tempus est indulgentiæ: Quid aliud devorabit ignis iste, quàm peccata tua? quò magis peccata cumulas, eò majorem comburendi materiam reservas. O Domine Jesu, qui pro peccatis satis fecisti tuâ passione, custodi nos ab æterna damnatione Amen.

NE PAGELLÆ aliquot relinquerentur vacuæ, appendicis loco etiam hanc meditationem placuit adjungere.

LI.

De ſpirituali piorum reſurrectione.

Cum Chriſto ſurgere vita eſt.

NOn prodeſt Chriſti reſurrectio, niſi in te quoque Chriſtus reſurgat. Sicut CHRISTUM oportet in te concipi, naſci, vivere: ita

ita quoque oportet eum in te reſurgere. Omnem reſurrectionem præcedit mors, quia non reſurgit, niſi quod cecidit: ita quoque res ſe habet in ſpirituali hac reſurrectione. Non reſurgit in te Chriſtus; niſi priùs Adam in te moriatur: non reſurgit homo interior, niſi ſepeliatur priùs exterior, non prodibit novitas Spiritus; niſi priùs abſcondatur vetuſtas carnis. Nec ſufficit, ſemel in te Chriſtum reſurgere, quia vetus Adam non poteſt extingvi uno momento; quotidiè vult in te reviviſcere vetus Adam, quotidie eum extin-

tingve, ut in te quotidie Christus incipiat vivere. Non ascẽdebat Christus in cœlum, neq; in suam gloriam intrabat, antequam resurgeret ex morte: ita non poteris ad cœlestem intrare gloriã, nisi Christus priùs in te resurgat, atq; in te vivat: non est pars corporis CHRISTI mystici, in quo Christus non vivit, nec deducetur à Christo ad Ecclesiam triumphantem, nisi qui fuerit pars corporis ejus in Ecclesia militante. Conjugiũ præcedit desponsatio; non introducetur ANIMA ad nuptias cœlestis Agni, quæ non per fidem Christo in hac vita

desponsata & arrhâ S. Spiritꝰ obsignata. Resurgat ergò & vivat in te Christus, ut cum ipso in æternum vivas. Hæc est resurrectio prima: beatus & sanctus, qui habet partem in resurrectione prima, in hoc secunda mors non habet potestatem. Si in resurrectione corporum ad vitam vis prodire; quotidiè debet Christus in hac vita in te resurgere. Resurgente Christo Sol oriebatur: ita si spiritualiter Christus in te resurget, orietur in anima tua lux salutaris Dei agnitionis: quomodo ibi possit esse lux salvificæ Dei cognitionis, ubi adhuc locum ha-

habent peccatorum graviſſimorum tenebræ? Timor Domini initium ſapientiæ, quomodo ergò ibi poſſit eſſe cœleſtis ſapientia, ubi timor Domini locum nunquam habuit? Qui verò luce divinæ cognitionis deſtitutus in hac vita, quomodo poteſt fieri particeps æternæ lucis in futura vita: filii lucis ſolũ tranſeunt ad æternam lucem, filii tenebrarum ad æternas tranſeunt tenebras. Chriſtus reſurgens triumphaverat de morte: ſic in quo Chriſtus ſpiritualiter reſurgit, à morte ad vitam tranſiit: neq; enim poteſt vinci à morte, in quo vivit

victor mortis. Christus resurgens adduxit secum justitiam perfectam: mortuus enim est propter peccata nostra, resurrexit propter justitiã nostram: ita quoq; in quo Christ⁹ spiritualiter resurgit, justificatus est à peccato; quomodo enim ibi peccata haberent locum, ubi viget & vivit perfecta Christi justitia? applicatur autem nobis illa Christi justitia per fidem Christus resurgens victoriam ex Satana referebat, quia in suo ad inferos descensu regnum ejus destruxerat, palatium ejus expoliaverat, arma ejus confregerat: Ita quoq; in quo spiritua-

tualiter Christus resurgit, illi Satanas prævalere non potest, neq; enim potest vinci à Satana, in quo vivit victor Satanæ: Christo resurgente terræ motus factus est magnus; spiritualis illa cum Christo resurrectio nō fit sine seria commotione & cordis còntritione. Verus ille Adam non potest extingvi sine lucta & renitentia: Ergò etiam Christus nō potest spiritualiter in te resurgere sine magna commotione. Non fit spiritualis cum Christo resurrectio, nisi fiat peccati abolitio: non fit peccati abolitio, nisi præcedat peccati agnitio: nondum

adeſt vera peccati agnitio, ni-
ſi adſit ſeria cordis contritio.
Ergò non fit ſpiritualis Chri-
ſti reſurrectio, niſi præcedat
interior cordis contritio. Di-
cebat ſanctus Ezechias: Sicut
leo contrivit omnia oſſa mea:
Vide magnam commotionē.
Sed ſtatim addit: Domine ſic
vivent, & in talibus vita ſpiri-
tus mei, corripies me & vivi-
ficabis me, projeciſti poſt ter-
gum tuum omnia peccata
mea: Vide ſpiritualem à pec-
catis reſurrectionem. Chriſto
reſurgente Angelus Domini
deſcendens de cœlo ſedit ſu-
per ſepulcrum: Ita ſi ſpiritua
liter Chriſtus in te reſurgit,
An-

Angelorum poteris gaudere aſſociatione: ubi vivit adhuc & regnat vetus Adam, ibi gratum cubile Diaboli: ubi verò vivit & regnat Chriſtus? Ibi habitare gaudent Angeli. Scriptum eſt enim, quòd ſit gaudium in cœlo ſuper peccatore agente pœnitentiam. Ubi autem vera pœnitentia, ibi quoq; Chriſtus ſpiritualiter reſurgit. Ubi Chriſtus nondum reſurrexit ſpiritualiter, ibi nondum eſt DEI gratia. Ubi autem nondum eſt DEI gratia, ibi nec Angelorum cuſtodia. Ubi nondum ſpiritualiter Chriſtus reſurrexit, ibi adhuc regnat vetus

Adam, ubi autem regnat vetus Adam, ibi adhuc regnat peccatum: ubi autem regnat peccatum, ibi Diabolus regnat: quæ autem communio esse potest Angelorum cum Diabolo? Christus resurgens apparuit suis discipulis, eisque vivum se exhibuit: ita si spiritualis resurrectionis particeps factus es per fidem, ostende te vivum Christi membrum per caritatem: non judicatur homo vivus, si non opera vitæ manifestet exterius. Ubi Christus, ibi etiam sanctus Spiritus: ubi sanctus Spiritus, ibi agit & impellit ad omne opus bonum, quia

qui

qui Spiritu Dei aguntur, illi ſunt filii Dei. Si ergò in Spiritu vivimus, in Spiritu etiam ambulemus. Solis lux undiquaque ſpargit radiorum ſplendorem, fidei lux undiquaque diffundit caritatis fervorem: tolle lucem à Sole, & ſeparare poteris caritatem à vera fide: Peccata ſunt opera mortui, ſi in mortuis operibus ambulas, quomodo tu in CHRISTO, CHRISTUS in te vivit: Peccata pertinent ad veterem Adamum, ſi adhuc in te regnat vetus Adam, quomodo cum Chriſto ſpiritualiter reſurrexiſti? peccata

pertinent ad vetustatem carnis, si in vetustate carnis ambulas, quomodo novus homo vivit? Excita nos ô bone JESU à peccatorum morte, ut ambulemus in novitate vitæ: mors tua veterem Adamum in nobis extinguat, resurrectio tua interiorem nostrum hominem ad vitam revocet: Sangvis tuus lavet nos à peccatis, resurrectio tua justitiæ vestem nobis induat. Ad te, ô vera vita, suspiramus nos in peccatis mortui: ad te, ô vera Justitia, suspiramus nos per peccata aversi: ad te, ô vera Sa-

Salus, ſuſpiramus nos propter peccata damnati, vivifica, juſtifica, ſalvifica nos, Amen.

PRECATIO FULGENTII, DE PRÆDESTINATIONE.

AB ipsâ Veritate postulo, doceri multò plura quæ nescio: à quo accepi pauca, quæ scio; Ipsum rogo, ut præveniente & subsequente misericordiâ, quæcunq; salubriter scienda nescio

ſcio, doceat me; in his quæ vera novi, cuſtodiat me; in quibus ut homo fallor, corrigat me; in quibus veris titubo, confirmet me; & à falſis & noxiis eripiat me. Amen.

Eraſ. Rot. in Matth.

OPTima petenda ſunt à DEO, non omnia: Et crebrò potiùs orandum, quàm diu:

diu: & intentè magis, quàm prolixè: Postremò animo magis, quã voce, neq; verbis prę-scriptis, sed quantum suggerit animi calor, & raptus in DEUM.

FINIS.

THORUNII,

ANNO CHRISTI M. DC. XXV.

aDVersIs rebVs IesV
anChora fIXa
Maneto.

Suspirium
cordis pœnitentis,
breviss.

O Deus, o miserere mei
miserere Dolentis!
O Deus, o miserere mei
miserere Gementis!
O Deus, o miserere mei
miserere precantis!

Vel
ad Jesum sic

O Jesu, Jesu, Jesu mi-
serere { Dolentis.
Gementis.
precantis.

Ad
JESUM
in abnegatione sui, totum se ei dedicando.

Ah! ne Te linquam,
Jesu me linquere noli
Tu vitamq meam,
pectora & ora regas.
Ne quid agam, dicamq
meo vel corde revolvam,
Unde animæ possint
damna venire meæ.
Imo jacens, surgens,
abiens, rediensq vicissim

Atque

Atq sedens, conce-
dens, & data poclu tibi
TE SALVATOREM
Patrem, cum flamine sancto
O benedicta TRIAS
semper ubiq colam.
Qui via, Vita, salus
spes, intercessor & unq
Oibq ipse pijs, ac
Mediator ades.
Sis meus, o maneasq
meq dulcissime Jesu:
Mortuq & vivus
sim maneamq Tuq.

Ad
JESUM,
Ex illo antiquo & de-
voto suspirio: O Jesu
Nim[illegible] meus, &
Omne quod à TE me,
Jesu abstrahit, abstrahe
de me:
Quicquid & ad TE
me pertrahit a[illegible]
tte Satana, Mundo,
proprijs affectibus aufer,
Et totum, totum,
denique redde tibi.

W. V. S

1101

